

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) **bnei-zion.com** (ר"ת 21:18) **יציאת השבת: 20:35**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת... דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב במעשה מקושש העצים פרש רש"י, בשם רבי משה הדרשן, שהטעם שנסמכה פרשת מקושש שחלל שבת לפרשת ציצית היא, שכמו ששבת שקולה כנגד כל המצוות, כך מצוות ציצית שקולה כנגד כל המצוות, שנאמר: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי".

ראוי להביא מה שכתוב ב"תנא דבי אליהו רבה": "למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת ציצית? אלא, אמר הקב"ה למשה: מפני מה חלל זה (=המקושש) השבת? אמר משה לפניו: ריבוננו של עולם, איני יודע. אמר לו הקב"ה: אני אומר לך, כי בכל יום תפילין בראשו תפילין בזרועו, ורואה אותן וחוזר ממעשיו. אבל עכשיו ביום השבת, שאין עליו תפילין, לכן חלל זה השבת. אמר לו הקב"ה: צא וברור להם מצוה אחת שיהיו נוהגים בו בשבתות ובמים טובים זה מצוות ציצית, שנאמר: 'דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם... וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם'".

נמצאנו למדים מכאן, שפרשת מקושש העצים נסמכה לפרשת ציצית, כדי ללמדנו שעל-ידי שהמקושש חלל שבת ונתחייב מיתה, נתעורר הקב"ה כבכיול לתת לישראל את מצוות ציצית, שנוהגת גם בשבת. כדי שתשמש במקום תפילין שבת, כדי להזכיר לישראל לקיים את כל מצוות התורה, ובפרט מצוות השבת, השקולה כנגד כל המצוות.

והנה, יש לתמוה הפלא ופלא על-כך. והלא, כולל גדול הוא בידינו (שבת לב'): "מגלגלין זכות על-ידי זכאי, וחובה על-ידי חייב". אם כן, איך יתכן שנתגלגלה מצוות ציצית על-ידי מקושש העצים, שחלל את השבת? פתח דברינו יאיר לישיב ענין זה על-פי מה שכתב ה"תוספות" (בבא בתרא קיט'), בשם המדרש, שהמקושש, שחלל את השבת, התכונן לשם שמים, בבחינת "עבירה לשמה". וכפי דברייהם הקדושים: "שהיו אומרים ישראל, כיון שנגזר עליהן שלא להיכנס לארץ ממעשה המרגלים, שוב אין מחוייבין במצוות - עמד (המקושש) וחלל שבת, כדי שיהרג, ויראו אחרים'".

וצריך להבין, מנין למדו חז"ל, שהמקושש התכונן לשם שמים?

וגש לומר, שלמדו מסמיכות פרשת מקושש לפרשת ציצית. שכן, על-ידי שהמקושש חלל את השבת, נתנה מצוות הציצית לישראל, כדי שתהיה להם שמירה גם בשבת. וכיון שיש תמיהה כאן, איך נתגלגלה לישראל מצוה גדולה כציצית, על-ידי אדם שחלל את השבת, מכך השיגו חז"ל, ברוח קודשם, שהסיבה לכך היא, שהמקושש התכונן לשם שמים, בבחינת עבירה לשמה. ואף שלא עשה כדיון, עם כל זאת, מאחר ומסר את נפשו על השבת לשם שמים, נתגלגלה על-ידו הזכות של נתינת מצוות ציצית לישראל.

עתה יאירו עינינו להבין, מה שסבב הקב"ה בזכות המקושש, לתת לישראל את מצוות ציצית, מידה כנגד מידה. שכן, מאחר והמקושש מסר את נפשו על קדושת השבת, משום שהיא שקולה כנגד כל המצוות, ובכך רצה לחזק את שמירת כל המצוות במדבר - לכן בזכותו נתן הקב"ה מידה כנגד מידה את מצוות הציצית, שגם היא שקולה כנגד כל המצוות, כמו שכתוב: "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם'".

ומצינו שיש קשר נפלא בין מצוות ציצית לבין מצוות השבת, על-פי מה שכתב רבנו האריז"ל (שער הפונה, קריאת שמע), שאפילו בזמן הזה, שאין לנו את **התכלת**, עם כל זאת, כאשר אנו אומרים בקריאת שמע את הפסוק "ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת... וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", צריך להסתכל בציצית, ולכון כאילו יש שם פתיל **תכלת**. וכפי דבריו הקדושים: "בהגיעך אל פסוק 'וראיתם אתו וזכרתם...' צריך לכון כשמסתכל בציצית, כאילו יש שם **תכלת** שבציצית, ותסתכל כשתאמר 'וראיתם אתו'".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע חשוב כל-כך לכון בציצית, שכביכול יש שם פתיל **תכלת**?

תחילה, נקדים להביא את הכתוב בגמרא (מנחות מג'): "תניא, ה"ה רבי מאיר אומר: מה נשתנה **תכלת** מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר (שמות כד'): 'ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר'". ופרש רש"י: "ומכח **התכלת** מזכיר (את

הקב"ה), היושב על הכסא".

הנה כי כן, הרוחנו להבין את דברי האריז"ל, כי כשאנו אומרים את הפסוק "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", צריך להסתכל בציצית ולכון כאילו יש שם תכלת, כדי שזכור מה שדרש רבי מאיר: "מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד".

והנה, הן אמת שיש תועלת גדולה להיזכר בהקב"ה, ונתן התורה, כמו שאמר דוד המלך (תהילים טז, ח'): "שויתי ה' לנגדי תמיד". אולם, מה הענין לזכור דוקא את הקב"ה, היושב על כסא הכבוד? מצינו חידוש גדול בתרגום יונתן, המפרש את הכתוב: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים

לאלהיכם" - "ותהוון קדישין הי כמלאכיא דמשמשין קדם יי אלהכון(=שתהיו קדושים כמלאכים, המשמשים לפני ה' אלקיכם)".

ולכאורה יש לתמוה הפלא ופלא! שכן, מנין למד התנא הקדוש יונתן בן עוזיאל, שצריכים להיות קדושים כמו המלאכים?

נראה לבאר ענין זה על פי הטעם שהבאנו, שהטעם לפתיל תכלת הוא "מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד", ועל-ידי כך נזכור את הקב"ה, היושב על כסא כבודו.

והכונה היא, שכאשר הקב"ה יושב על כסא הכבוד, מיד נזכרים גם כל מלאכי מעלה, הנקראים אופנים וחיות הקדש (שנזכרו במעשה המרכבה שראה הנביא יחזקאל (א' א'), שהם נושאים את כסא הכבוד באימה וביראה, ברתת ובזיע, כמו שאומרים בתפילת ראש השנה (בני עדות אשכנז): "וחיות אשר הנה מרבעות כסא...זעות בלי לאות מחיל כסא. חשות ברצוא ושוב מרעישות כסא. טסות כפזק ולא מזיזות הוד כסא. יודעות כי כל מקום לא יכיל מקום כסא... (ו)מתעלפות מפחד רם יושב על כסא".

הנה כי כן יומתק להבין את דברי התרגום יונתן, שמה שכתוב "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", הכונה היא כמו שבאר האריז"ל, שצריך לכון גם על התכלת שבציצית, שצריך לזכור על-ידי התכלת את הקב"ה, היושב על כסא כבודו, והחיות ואופני הקדש, הנושאים את כסא הכבוד, משמשים לפניו באימה וביראה.

וכל זאת, כדי שגם אנו נשתוקק להיות כמלאכי מעלה, המשמשים ברתת ובזיע את מלך מלכי המלכים, היושב על כסא כבודו, רם ונשא, כמו שהביא התרגום: "ותהוון קדישין הי כמלאכיא דמשמשין קדם הי אלהכון(=שתהיו קדושים כמלאכים המשמשים לפני ה' אלקיכם)".

מעתה יאירו עינינו להבין את הקשר בין פרשת ציצית לבין שבת קדש. שכן, חז"ל תקנו לומר בתפילת שחרית של שבת: "לא אל אשר שבת מכל המעשים. ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו". דהינו, הקב"ה יושב על כסא הכבוד רק בשבת קדש. (בזהר החדש מבואר, ששלימות הישיבה על כסא הכבוד היא דוקא בשבת).

לכן, מה שהקב"ה יושב על כסא כבודו, הוא בבחינת מלך, היושב על כסא מלכותו. ובשבת קדש ממליכים ישראל את הקב"ה על העולם, על-ידי שהם היחידים בביראה שאינם עושים שום מלאכה בשבת (זכר לכך שהוא יתברך שבת מכל המעשים ביום השבת).

ולכן אנו אומרים "ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענגי". שכן, על-ידי שישראל שומרים את השבת, הם ממליכים את הקב"ה.

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע"

דין תורה מענין הזדמן לפתחו של רבי דוד שלמה איבשיץ בעל "הלבושי שרד": באחד מבתי הפנסת התוסף מקום חדש סמוך לחזן. בקשו הגבאים להושיב בו את אחד מחשובי המתפללים, אולם המתפלל שישב קדם לכן סמוך לחזן מחה על כך ודרש שיקדמוהו למקום החדש כדי שישאר סמוך לחזן. לעמתו טענו הגבאים כי כיון שלא הוזז ממקומו, אין ממש בטענתו.

רבי דוד שלמה הקשיב לשני הצדדים ולבסוף פסק לטובת הגבאים. לדבריו הביא הרב סיוע מהפסוק שלפנינו, וכדלהלן: בירושלמי (סנהדרין ב ו) הובא כי האות יו"ד נוספה ליהושע כפצוי על עקירתה משמה של שרה, כשהשתנה משרי לשרה.

והנה יש להבין, וכי מתקנים עולה בעולה? הלא עתה תבא האות ה"א שהיתה בתחלה הראשונה בשם הושע, ותטען על שנדחתה למקום השני, אחרי היו"ד?

הרי לנו כי כל עוד לא הוזזה ממקומה, אין היא יכולה לטען מאומה... "ואף אתה", פנה הרב לתובע, "הרי לא הוזזה ממקומך ומה אכפת לך אם הוסיפו עוד יו"ד(=יהודי) בסמוך אליך!!?"

שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת... דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפיהם בגדיהם" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב במעשה מקושש העצים פרש רש"י, בשם רבי משה הדרשן, שהטעם שנסמכה פרשת המקושש שחלל שבת לפרשת ציצית היא, שכמו ששבת שקולה כנגד כל המצוות, כך מצוות ציצית שקולה כנגד כל המצוות, שנאמר: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי".

מצינו חידוש גדול בתרגום יונתן, המפרש את הכתוב: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלהיכם" - "ותהוו קדישין הי כמלאכי דמשמשין קדם יי אלהכון (=שתהיו קדושים כמלאכים, המשמשים לפני ה' אלקיכם)".

ולכאורה יש לתמוה הפלא ופלא! שכן, מנין למד התנא הקדוש יונתן בן עוזיאל, שצריכים להיות קדושים כמו המלאכים?

נראה לבאר ענין זה על פי הטעם שהבאנו, שהטעם לפתיל **תכלת** הוא "מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד", ועל-ידי כך נזכור את הקב"ה, היושב על כסא כבודו.

והפונה היא, שכאשר הקב"ה יושב על כסא הכבוד, מיד נזכרים גם כל מלאכי מעלה, הנקראים אופנים וחיות הקדש (שנזכרו במעשה המרכבה שראה הנביא יחזקאל (א' א'), שהם נושאים את כסא הכבוד באימה וביראה, ברתת ובזיע, כמו שאומרים בתפילת ראש השנה (בני עדות אשכנז): "וחיות אשר הנה מרבעות כסא... זעות בלי לאות מחיל כסא. חשות ברצוא ושוב מרעישות כסא. טסות כפזק ולא מזיזות הוד כסא. יודעות כי כל מקום לא יכיל מקום כסא... (ו)מתעלפות מפחד רם יושב על כסא".

הנה כי כן יומתק להבין את דברי התרגום יונתן, שמה שכתוב "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", הפונה היא כמו שבאר האריז"ל, שצריך לכוון גם על **התכלת** שבציצית, שצריך לזכור על-ידי **התכלת** את הקב"ה, היושב על כסא כבודו, והחיות ואופני הקדש, הנושאים את כסא הכבוד, משמשים לפניו באימה וביראה.

וכל זאת, כדי שגם אנו נשתוקק להיות כמלאכי מעלה, המשמשים ברתת ובזיע את מלך מלכי המלכים, היושב על כסא כבודו, רם ונשא, כמו שהביא התרגום: "ותהוו קדישין הי כמלאכי דמשמשין קדם ה' אלהכון (=שתהיו קדושים כמלאכים המשמשים לפני ה' אלקיכם)".

נראה להוסיף חידוש עצום מדברי השל"ה הקדוש ("כי תשא"), שהמלאכים נושאים את כסא הכבוד אך ורק בימות החול. ואילו בשבת קדש, מתעלים ישראל למדרגת המלאכים, והם שנושאים את כסא הכבוד.

על-כן, כאשר בשבת קדש ממליכים ישראל את הקב"ה על כל העולם, על-ידי שהם שומרים את השבת, ובכך מעידים שהקב"ה ברא את העולם בששת ימים ושבת ביום השביעי. הנה, הקב"ה מתעלה בשבת, ויושב על כסא הכבוד, כפי שעלה ברצונו, שבני ישראל ישאו את כסא הכבוד.

נפלא להביא כעת מה שפרש רש"י (מנחות מג'): "התכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד - ומכח התכלת מזכיר היושב על כסא, ועוד נאה לישראל שיהא כסאו עליהם".

לפי האמור נראה, שרמז לנו רש"י, שתכלית מצוות התכלת היא להיזכר בהקב"ה, היושב על כסא הכבוד, כדי שנשכיל להבין שתכלית העבודה היא שישאל יזכו להיות מרכבה לכסא הכבוד. וזהו שדקדק רש"י: "נאה לישראל שיהא כסאו עליהם". דהינו, שנשיאת כסא הכבוד תהיה על-ידי ישראל, ולא המלאכים.

הנה כי כן, הרוחנו למצוא את הקשר הנפלא בין מצוות ציצית לבין שבת קדש. שהרי, בשבת קדש נתעלה הקב"ה כביכול לשבת על כסא כבודו, כשהוא נשא על-ידי ישראל. ודבר זה רמוז במצוות התכלת, שהיא דומה לכסא הכבוד, כפי שפרש רש"י: "נאה לישראל שיהא כסאו עליהם". נמצא, כי מצוות ציצית מזכירה את קדושת השבת.

והנה, מאחר והמקושש, שהיה צלפחד, התפון לשם שמים, סבב הקב"ה לתקן את נשמתו. שהרי לא ידח ממנו

נִידָח. וְעַל-כֵּן שָׁנִינוּ בַּגְּמָרָא (שַׁבַּת קנ'): "תְּנוּ רַבָּנָן, מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁנִּפְרָצָה לוֹ פֶּרֶץ בְּתוֹךְ שְׁדֵהוּ, וְנִמְלָךְ עָלָיָהּ לְגוֹדְרָה, וְנִזְכַּר שֶׁשַּׁבַּת הֵיחָדָה. וְנִמְנַע אוֹתוֹ חֲסִיד וְלֹא גָדְרָה. וְנַעֲשֶׂה לוֹ נֶס, וְעֲלֵתָה בּוֹ צֶלְף (=שִׁיחַ קוֹצְנֵי גְדוּל), וּמִמֶּנָּה הֵיחָדָה פֶּרְנָסְתוֹ וּפְרָנְסַת אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ".

וְתִמְהוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים, מָהִי גְדוּלְתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ חֲסִיד, שֶׁלֹּא גָדַר אֶת שְׁדֵהוּ בַשַּׁבַּת? וְהֲרִי פְּשִׁיטָא שֶׁבַשַּׁבַּת הַמְּלֹאכָה אֲסוּרָה...

וְתֵרֵץ הַ"טוּרֵי זָהָב" (או"ח סימן שז'), שֶׁבִּתְחִילָה נִמְלָךְ אוֹתוֹ חֲסִיד בְּמַחְשָׁבְתוֹ לְגָדוֹר אֶת שְׁדֵהוּ, וְנִזְכַּר שֶׁשַּׁבַּת הַיּוֹם. וְאַף שֶׁהִרְהוּר בַּשַּׁבַּת מוֹתֵר, עִם כָּל זֹאת, מֵאַחַר וְהִרְהוּר בַּשַּׁבַּת עַל מְלֹאכָה שְׁעֵתִיד לַעֲשׂוֹת – קָנַס אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא לְגָדוֹר אֶת שְׁדֵהוּ לְעוֹלָם, אֲפִילוֹ בַּיּוֹמֹת הַחוּל. לָכֵן נַעֲשֶׂה לוֹ הֶנֶס, וְכֵן פָּרַשׁ הַמַּהְרַש"א (שַׁבַּת, שָׁם).

בְּ"סֵפֶר הַגְּלִגּוּלִים" לְרַבֵּנוּ הָאֲרִיז"ל (פֶּרֶק ל"ה) מוֹבָא עַל-כֵּן רַעֲיוֹן נִפְלָא, וְהֵנָּה לְשׁוֹן קוֹדֶשׁוֹ: "אוֹתוֹ חֲסִיד שֶׁרָצָה לְגָדוֹר שְׁדֵהוּ, וְלֹא גָדַר, מִפְּנֵי שֶׁנִּזְכַּר שֶׁשַּׁבַּת הוּא, וְעָלָה לוֹ צֶלְף, וְנִתְפָּרַס מִמֶּנּוּ עִם בְּנֵי בֵּיתוֹ – הוּא הָיָה רַבִּי יְהוּדָה בֶּר עֵילָאִי, וְהוּא גְלִגּוּל צֶלְפָחַד בֶּן חֲפַר, הַמְּקוֹשֵׁשׁ עֲצִים בַּשַּׁבַּת. וְעַתָּה, עֲמַד בְּנִסְיוֹן, וְשֹׁמֵר שַׁבַּת כְּהַלְכָתָהּ, וְנַעֲשֶׂה לוֹ נֶס, וְעָלָה לוֹ צֶלְף ח"ד" (אוֹתִיּוֹת צֶלְפָחַד).

וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ הָאֲרִיז"ל בְּ"לִיקוּטֵי הַש"ס": "מַעֲשֵׂה בְּאָדָם אֶחָד, שִׁיָּצָא בַּשַּׁבַּת, וְרָאָה פְּרָצָה בְּשְׁדֵהוּ וְנִמְלָךְ...! דַּע כִּי הַחֲסִיד זֶה הוּא ר' יְהוּדָה ב"ר עֵילָאִי. וְאִזּוֹ נִתְנַזְּצֵץ בּוֹ נִשְׁמַת צֶלְפָחַד הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר חָטָא בְּעַנְיָן קְשִׁישַׁת עֲצִים בַּשַּׁבַּת, כְּדַבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא ז"ל. וְעַתָּה, תִּקַּן אוֹתוֹ חֲסִיד...מַעֲשֵׂהוּ, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חו"ל, שִׁיָּצָא לוֹ צֶלְף חָד, וּמִמֶּנּוּ הֵיחָדָה פֶּרְנָסְתוֹ וּפְרָנְסַת בֵּיתוֹ, כִּי צֶלְף חָד הֵינּוּ צֶלְפָחַד. וְהֵיחָדָה מִזֶּה פֶּרְנָסְתוֹ, כִּי הוּא תִּקַּן מָה שֶׁקִּלְקַל מִקּוֹדֶם, וְהוֹדוּנוֹת נַעֲשֶׂה לוֹ כְּזִכְרֵי בְּתוּבָה מְעֻלְיוֹתָא".

בְּעַנְיָן זֶה רָאוּי לְהִבְיֵא מָה שֶׁגָּלוּ לָנוּ חו"ל בַּגְּמָרָא (שַׁבַּת כ"ה): "אָמַר רַב יְהוּדָה, אָמַר רַב: כֵּן הָיָה מְנַהֵגוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה בֶּר עֵילָאִי, עָרַב שַׁבַּת מִבֵּיאִין לוֹ עֲרִיבָה מְלֵאָה חֲמִין, וְרוּחֵץ פָּנָיו, יָדָיו וְרַגְלָיו, וּמִתְעַטֵּף וְיוֹשֵׁב בְּסִדְיָאִין הַמְּצוּיָאִין, וְדוֹמָה לְמֵלָאךְ ה' צְבָאוֹת".

נִמְצָאנוּ לְיַמֵּדִים מִכָּאן, שֶׁרַבִּי יְהוּדָה קִבֵּל אֶת הַשַּׁבַּת בְּבִגְדֵי צִיצִית.

(וְהוּוּ הַמְּקוֹר לְמָה שֶׁכָּתַב הַרַמְב"ם (הַלְכוֹת שַׁבַּת, פֶּרֶק ל'): "מִצְוָה עַל הָאָדָם לְרַחֹץ אֶת פָּנָיו, יָדָיו וְרַגְלָיו בְּחֲמִין בְּעָרַב שַׁבַּת, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבַּת, וּמִתְעַטֵּף בְּצִיצִית, וְיוֹשֵׁב בְּכּוֹבֵד רֹאשׁ, וּמִיַּחַל לְהַקְבִּילַת פָּנָיו הַשַּׁבַּת, כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹצֵא לְקִרְאָת הַמְּלָךְ". מִטַּעַם זֶה נוֹהֲגִים הַצַּדִּיקִים לְקַבֵּל אֶת הַשַּׁבַּת בְּטָלִית מְצוּיָצֵת.

לְפִי מָה שֶׁבָּאֲרָנוּ יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁרַבִּי יְהוּדָה בֶּר עֵילָאִי קִבֵּל אֶת הַשַּׁבַּת מְעוּטָף בְּצִיצִית, כְּדִי לְתַקַּן בְּכֹךְ אֶת נִשְׁמַת צֶלְפָחַד, שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבַּת בְּמַדְבָּר, כְּדִי לְחַזֵּק אֶת הַשַּׁבַּת. וּבְעַקְבוֹת זֶה נִתֵּן הַקַּב"ה אֶת מִצְוֹת הַצִּיצִית לְיִשְׂרָאֵל, כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה לָהֶם שְׁמִירָה בַּשַּׁבַּת. לָכֵן הִקְפִּיד רַבִּי יְהוּדָה בֶּר עֵילָאִי לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת בְּטָלִית מְצוּיָצֵת – לְרַמּוֹז בְּכֹךְ שֶׁמִּצְוֹת צִיצִית הֵיא סְגוּלָה נִפְלְאָה לְשְׁמִירַת הַשַּׁבַּת.

"אֲרֵץ אֲשֶׁר הוּא זָבַת חֶלֶב וַיִּדְבֹּשׁ..."

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי יַעֲקֹב שֶׁמְשׁוֹן שְׁפִירָא מִשְׁפִּיטוּבָקָה, מִתְלַמְּדֵי הַמַּגִּיד מְמוֹרִיץ, שֶׁעָלָה לְרַגְלָהּ לְאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹאֲחֵר שְׁסִיר בְּמִקּוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, חֲזַר לְעִירוֹ. בַּהֵיוֹתוֹ סָמוּךְ לְעִירוֹ, הִתְעַכַּב ר' יַעֲקֹב בְּאַחַת הָאֲכֻסָּנוֹיֹת, וְנוֹכַח לְדַעַת שְׁגוּפּוֹ רִזָּה וְכַחוּשׁ, וּפָנָיו נִפְלוּ מֵאֵד מִחֲמַת הַטְּלָטוּלִים וְהַתְּלָאוֹת שֶׁבְּדֶרֶךְ. הוּא הַחֲלִיט לְהִתְעַכַּב בְּאוֹתוֹ מְקוֹם כְּמָה יָמִים, אֲכַל וְשָׁתָה בְּשֹׁפֵעַ, וְנָח בְּרוּב שְׁעוֹת הַיּוֹם, עַד שֶׁחָשׂ עַצְמוֹ בְּרִיא וְשָׁלֵם, כְּמוֹ בַּיָּמִים שֶׁלְּפָנָיו הִנְסִיעָה.

אָמְרוּ לוֹ כְּמָה מִחְסִידָיו: רַבָּנוּ, מָה רָאִיתָ לְהִתְעַכַּב בְּמִקּוֹם זֶה כְּדִי לָשׁוּב לְאִיתְנָךְ? הֲלֹא בֵּיתְךָ אֵינוֹ רְחוֹק מִכָּאן. מִדּוּעַ לֹא תִמְהַר לָשׁוּב הַבֵּיתָה לְאִשְׁתְּךָ וְלִילְדֶיךָ, הַמְּצַפִּים לָךְ בְּכִלְיוֹן עֵינָיִם? – הַשִּׁיב ר' יַעֲקֹב שֶׁמְשׁוֹן לְשׁוֹאֲלִים: אֵילוֹ שַׁבְּתֵי לְבֵיתִי, בְּשִׁגְנוּפֵי רִזָּה וְכַחוּשׁ וּפְנֵי נְפֻלוֹת, מָה הָיוּ אוֹמְרִים הַבְּרִיּוֹת? 'רָאוּ מָה קָרָה לְרַבִּי שֶׁלָּנוּ, שֶׁשָּׁהָה זְמַן-מָה בְּאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל! וְעַל-יָדֵי כֵךְ נִמְצָאֵתִי גוֹרֵם, שֶׁלֹּא בְּמַתְכּוֹנָן, לְהוֹצֵאתָ לְעַז עַל הָאֲרֵץ הַקְּדוּשָׁה. אוּלָּם עַכְשָׁיו, כְּשֶׁאֲנִי חוֹזֵר לְעִירִי, וּמִרְאָה פָּנָי טוֹב וּמְרִנִּין, יִהְיוּ הַכָּל אוֹמְרִים: רָאוּ כְּמָה טוֹבָה הַשְּׁפַעַת אֲרֵץ יִשְׂרָאֵל עַל הַגּוֹף וְהַנַּפֶּשׁ...

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ואמרת אליהם ועשו להם ציצת... ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת... וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם"

על הכתוב, "ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת", כותב רבנו האריז"ל (שער הכפונה, קריאת שמע), שאפילו בזמן הזה, שאין לנו את **התכלת**, עם כל זאת, באשר אנו אומרים בקריאת שמע את הפסוק "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", צריך להסתכל בציצית, ולכון כאילו יש שם פתיל **תכלת**. וכפי דבריו הקדושים: "בהגיעך אל פסוק וראיתם אתו וזכרתם...", צריך לכון כשמסתכל בציצית, כאילו יש שם **תכלת** שפציצית, ותסתכל כשתאמר וראיתם אתו".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע חשוב כל-כך לכון בציצית, שכפיכך יש שם פתיל **תכלת**? תחילה, נקדים להביא את הכתוב בגמרא (מנחות מג:): "תנא, היה רבי מאיר אומר: מה נשתנה **תכלת** מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר (שמות כד:): 'ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר'". ופרש רש"י: "ומכאן **התכלת** מזכיר (את הקב"ה), היושב על הכסא".

הנה כי כן, הרחננו להבין את דברי האריז"ל, כי כשאנו אומרים את הפסוק "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", צריך להסתכל בציצית ולכון כאילו יש שם **תכלת**, כדי שזכור מה שדרש רבי מאיר: "מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד".

והנה, הן אמת שיש תועלת גדולה להיזכר בהקב"ה, נותן התורה, כמו שאמר דוד המלך (תהילים טז, ח'): "שויתי ה' לנגדי תמיד". אולם, מה הענין לזכור דוקא את הקב"ה, היושב על כסא הכבוד? ומצינו חידוש גדול בתרגום יונתן, המפרש את הכתוב: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלהיכם" - "ותהוון קדישין הי כמלאכי דמשמשין קדם יי אלהכון (=שתהיו קדושים כמלאכים, המשמשים לפני ה' אלקיכם)". ולכאורה יש לתמוה הפלא ופלא! שכן, מנין למד התנא הקדוש יונתן בן עוזיאל, שצריכים להיות קדושים כמו המלאכים?

נראה לבאר ענין זה על פי הטעם שהבאנו, שהטעם לפתיל **תכלת** הוא "מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד", ועל-ידי כך נזכור את הקב"ה, היושב על כסא כבודו.

והכפונה היא, שבאשר הקב"ה יושב על כסא הכבוד, מיד נזכרים גם כל מלאכי מעלה, הנקראים אופנים וחיות הקדש (שנזכרו במעשה המרכבה שראה הנביא יחזקאל (א' א'), שהם נושאים את כסא הכבוד באימה וביראה, ברתת ובזיע, כמו שאומרים בתפילת ראש השנה (בני עדות אשכנז): "וחיות אשר הנה מרבעות כסא... זעות בלי לאות מחיל כסא. חשות ברצוא ושוב מרעישות כסא. טסות כפזק ולא מזיזות הוד כסא. יודעות כי כל מקום לא יכיל מקום כסא... (ו)מתעלפות מפחד רם יושב על כסא".

הנה כי כן יומתק להבין את דברי התרגום יונתן, שמה שכתוב "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם", הכפונה היא כמו שבאר האריז"ל, שצריך לכון גם על **התכלת** שפציצית, שצריך לזכור על-ידי **התכלת** את הקב"ה, היושב על כסא כבודו, והחיות ואופני הקדש, הנושאים את כסא הכבוד, משמשים לפניו באימה וביראה.

וכל זאת, כדי שגם אנו נשתוקק להיות כמלאכי מעלה, המשמשים ברתת ובזיע את מלך המלכים, היושב על כסא כבודו, רם ונשא, כמו שהביא התרגום: "ותהוון קדישין הי כמלאכי דמשמשין קדם הי אלהכון (=שתהיו קדושים כמלאכים המשמשים לפני ה' אלקיכם)".

ראוי להביא מה ששנינו בגמרא, מעשה פלא איום ונורא, בענין הריגתו של ישעיה הנביא, על-ידי נכדו - מנשה מלך יהודה.

וכך מספרת הגמרא (יבמות מט:): מנשה הוכיח את הנביא על שחלק מנבואותיו סותרות (לכאורה) את נבואות משה רבנו. בין השאר, הנבואה שבה הוא "רואה" את ה', כמו שכתוב (ישעיה ו, א'): "ואראה את אדני יושב על כסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל". והרי זה בניגוד לדברי משה "כי לא יראה האדם וחי" אף ישעיהו, במקום לענות לו, ביודעו שמעשה זה גביא להריגתו המידית כמורד במלכות, החליט לברוח. במהלך מנוסתו, ראה הנביא עץ ארז. ואז, אמר שם קדוש, ונבלע בתוך העץ. הביאו עבדי

מְנַשֶּׁה אֶת עַץ הָאֲרֵז לְפָנֵי הַמְּלֶכֶךְ, וּמִיָּד צִוָּה מְנַשֶּׁה לְנַסֵּר אֶת הָעֵץ, וּבִכְךָ לַהֲרוֹג אֶת הַנְּבִיא (=סָבוּ). אוֹלָם, בְּאוֹרַח פְּלֵאָה, הָעֵץ לֹא הִתְנַסֵּר, עַד שֶׁהִגְיעוּ לְמָקוֹם שֶׁבּוֹ הָיוּ שִׁפְתָיו שֶׁל הַנְּבִיא, וְשֶׁם הִתְנַסֵּר הָעֵץ, וְהַנְּבִיא נִהְרָג. וְאָמְרוּ חֲז"ל, כִּי עוֹנֵשׁ זֶה הָיָה מִיָּדָה כְּנֶגֶד מִיָּדָה, עַל שֶׁאָמַר הַנְּבִיא יִשְׁעִיהַ (ו', ה'): "וּבִתְוֹךְ עִם טָמְא שִׁפְתַיִם אֲנֹכִי יֹשֵׁב".

רַבְנֵנוּ הַגַּהֲ"ק ה"בֵּן אִישׁ חַי"י מְסַפֵּר לָנוּ, בְּסִפְרוֹ "בֵּן יְהוֹיָדָע" (עַל אַגְדוֹת הַש"ס), אִיךְ נִתְגַּלָּה הַנְּבִיא יִשְׁעִיהַ. שְׁהָרִי, הַגְּמָרָא מְסַפֵּר שֶׁהַנְּבִיא נְבָלַע בְּתוֹךְ הָעֵץ, וְאִיךְ מְצָאוּ אוֹתוֹ הַרוֹדְפִים? אֲלָא, מְסַפֵּר לָנוּ ה"בֵּן אִישׁ חַי"י, שֶׁאַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו שֶׁל הַנְּבִיא בִּלְטוּ מִחוּץ לְעֵץ וְלֹא נְבָלְעוּ, וְעַל-יְדֵי כֶּךָ מְצָאוּהוּ הַרוֹדְפִים. וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִינוּ זֶה. שְׂכֹן, מִדּוּעַ סָבַב הַקַּב"ה כֶּךָ, שֶׁהַנְּבִיא יִשְׁעִיהַ יַהֲרֹג עַל-יְדֵי אַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו דוֹקָא. וְהָרִי, הַצִּיצִיּוֹת הֵן שְׂמִירָה רוחנית וגופנית לְאַדָּם...

וּבְאֵר ה"בֵּן אִישׁ חַי"י וְאָמַר, שֶׁאַרְבַּע הַצִּיצִיּוֹת שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מוֹרוֹת, שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּנִים לְמָקוֹם (=לֵה' יִתְבָּרַךְ). וְזֹאת, כְּפִי שְׂמוּבָא בְּמִדְרַשׁ "שׁוֹחַר טוֹב" (תְּהִילִים צ', טו'): "וְיִרְאֶה אֶל עַבְדֶּיךָ פֶּעֱלָךְ וְהַדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם' - **וְהַדְרִי**, זֶה תְּכַלֵּת שֶׁבְּצִיצִית, שִׁישְׂרָאֵל מִתְכַּסִּין בּוֹ, שֶׁנִּקְרָאוּ בְּנִים לְמָקוֹם".

וְהוֹסִיף ה"בֵּן אִישׁ חַי"י רְמִזוּ נְאֻה, שֶׁלְכָל כְּנֶף בְּצִיצִית יֵשׁ שְׂמוֹנָה חוֹטִים, וְחֲמֵשׁ קְשָׁרִים, שֶׁהֵם מְנִין "אֶחָד" (=13). וּמֵאַחֵר וְיֵשׁ אַרְבַּע כְּנָפוֹת לְצִיצִית, הִנֵּה, אַרְבַּע פְּעָמִים "אֶחָד" עוֹלָה לְמִנְיָן "בֵּן" (=52). לּוֹמֵר לֵךְ, שֶׁבְּזָכוֹת מְצוֹת הַצִּיצִית אָנוּ נִקְרָאִים בְּנִים לְמָקוֹם.

בְּדֶרֶךְ זֶה מוֹסִיף ה"בֵּן אִישׁ חַי"י טַעַם לְשִׁבְחָה, עַל מָה שֶׁצָּוֵנוּ הַקַּב"ה לְהַנִּיחַ צִיצִית שְׁנִים לְפָנִים וּשְׁנִים לְאַחֹר, עַל-פִּי מָה שֶׁשְׁנִינוּ בְּגְמָרָא, עַל הַמַּחֲלוּקָת בֵּין רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי מְאִיר, כְּפִי שִׁפְתוֹב (קִידוּשִׁין לו'): "בְּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹקֵיכֶם" - בְּזִמְן שֶׁאַתֶּם נוֹהֲגִים מְנַהֵג בְּנִים (=כְּאֲשֶׁר אַתֶּם מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ בְּנִים, הַשׁוֹמְעִים לְקוֹל אֲבִיהֶם), אַתֶּם קְרוּיִים בְּנִים. (אֲבָל אִם) אֵין אַתֶּם נוֹהֲגִים מְנַהֵג בְּנִים, אֵין אַתֶּם קְרוּיִים בְּנִים, דְּבָרֵי ר' יְהוּדָה... רַבִּי מְאִיר אֹמֵר: בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ אַתֶּם קְרוּיִים בְּנִים...".

וְהַעֲנִין הוּא, שֶׁשְׁתֵּי הַצִּיצִיּוֹת שֶׁלְפָנָי הָאָדָם הֵן רְמִזוּ לְיִשְׂרָאֵל, הָעוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם. שְׂכֹן, כָּל מְצוֹת ה' עוֹמְדוֹת לְפָנֵיהֶם לְקַיְמָן כְּרָאוּי. וְאִילוּ שְׁתֵּי הַצִּיצִיּוֹת שְׂמֵאֲחֹרֵי הָאָדָם הֵן רְמִזוּ עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינָם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ (חֲלִילָה), שֶׁכְּבָלְכוֹל "מִשְׁלִיכִים" אֶת הַמְּצוֹת לְאַחֹרֵיהֶם.

אוֹלָם, הַקַּב"ה צָוֵנוּ לְהַנִּיחַ אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת הַבְּגָדִים מְלִפְנֵים וּמֵאַחֹר, כְּדִי לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁהַהֲלָכָה הִיא כְּרַבִּי מְאִיר, שֶׁ"בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ אַתֶּם קְרוּיִים בְּנִים...". וְאַפִּילוּ שְׂאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם (חֲלִילָה).

(וְיֵשׁ לְהוֹסִיף, שֶׁהִנֵּה כְּאִמּוֹר לְכָל כְּנֶף בְּצִיצִית יֵשׁ שְׂמוֹנָה חוֹטִים, וְחֲמֵשׁ קְשָׁרִים שֶׁהֵם מְנִין "אֶחָד" (=13), וְכֵן כְּמִנְיָן "אֶהֱבָה" (=13). וְאוֹלָם בְּשְׁתֵּי הַכְּנָפוֹת עוֹלָה הַמְּנִין לְשֵׁם הַוִּי"ה (=26), (גַּם מְלִפְנֵים, וְגַם מֵאַחֹר). (אֶהֱבָה + אֶהֱבָה = י-ה-ו-ה). כְּדִי לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁכְּבָל מְקָרָה, גַּם כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ מָקוֹם, וְגַם כְּאֲשֶׁר אֵינָם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ (חֲלִילָה), הוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב אֶת בְּנָיו, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (מְלֹאכִי א' א'): "אֶהֱבֵתִי אֶתְכֶם אָמַר ה'". ב.צ.)

הִנֵּה כִּי כֵן מְבוֹאָר, מָה שֶׁסָּבַב הַקַּב"ה שֶׁהֲרִיגָתוֹ שֶׁל יִשְׁעִיהַ הַנְּבִיא תְּהִיָּה עַל-יְדֵי אַרְבַּע כְּנָפוֹת הַצִּיצִית, שֶׁבִּלְטוּ מִן הָאֲרֵז. שְׂכֹן, כְּאִמּוֹר, נֶעֱנַשׁ יִשְׁעִיהַ הַנְּבִיא בְּגִלְל שֶׁדָּבַר בְּגוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר עֲלֵיהֶם: "וּבִתְוֹךְ עִם טָמְא שִׁפְתַיִם אֲנֹכִי יֹשֵׁב". שְׂכֹן, הַנְּבִיא סָבַר כְּרַבִּי יְהוּדָה, שֶׁבְּזִמְן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם, אֵינָם נִקְרָאִים בְּנִים לְמָקוֹם. אוֹלָם, הֲלֹא מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הַצִּיצִית - שְׁתֵּים מִקִּדְמָה וּשְׁתֵּים מֵאַחֹר - מוֹכַח, שֶׁאַפִּילוּ בְּזִמְן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם הֵם נִקְרָאִים בְּנִים. לְכֵן נֶעֱנַשׁ הַנְּבִיא, וְהִתְגַּלָּה מְקוֹמוֹ בְּתוֹךְ הָאֲרֵז, עַל-יְדֵי אַרְבַּע הַצִּיצִיּוֹת שֶׁבִּלְטוּ מִהָעֵץ, כְּאֹמְרוֹת לְכָל: "בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ אַתֶּם קְרוּיִים בְּנִים...". וְאַפִּילוּ שְׂאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם... (עַל פִּי "אוֹרַח שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרֵּה"ק פִּינְחָס פִּרְדִּמָּן)

"וַיָּמָתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דְבַת הָאֲרָץ רָעָה בְּמַגְפָּה לְפָנֵי ה'"

מַעֲשֶׂה בְּשִׁלְיַח מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּזְדָּמָן לְעִיר וּלוֹז'יָן, מָקוֹם מוֹשְׁבֵנוֹ שֶׁל רַבִּי נִפְתָּלִי צְבִי יְהוּדָה בְּרַלִּין ("הַנְּצִי"ב מוּלוֹז'יָן"). הַגְּאוּן קָבַל אֶת הַשִּׁלְיַח בְּסִבֵּר פְּנִים יְפוֹת, עָרַךְ לְפָנָיו שְׁלַחַן מְלֹא כָּל טוֹב, וְעָמַד שָׁעָה אֲרוּכָה, כְּדִי לְשַׁמְשׁוּ בְּמֵאֲכָל וּבְמִשְׁקָה, וְכָל הַזִּמְן מְלַמְלוּ שִׁפְתָיו שֶׁל הַגְּאוּן בְּהִתְרַגְּשׁוֹת כְּנֶה וְרָבָה: "אוֹרַח יְקַר...אוֹרַח מֵאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה". בְּתוֹם הַסְּעוּדָה, שָׁאֵל הַנְּצִי"ב אֶת אוֹרַחוֹ עַל הַנְּעִשָׂה בְּאַרְץ הַקָּדָשׁ. נִאֲנַח הָאִישׁ אֶנְחָה כְּבָדָה, וְהַחַל מְסַפֵּר בְּגוֹתָם שֶׁל תּוֹשְׁבֵי אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל הִירִידָה הַרוּחָנִית שֶׁל דוֹר הַבְּנִים, לְעוֹנֵמַת דוֹר הָאֲבוֹת.

לְפַתַּע קָם הַנְּצִי"ב מִמְּקוֹמוֹ, וְקָרָא בְּנִימַת זָעַם כְּלִפִּי אוֹרַחוֹ: עֲצוֹר נָא בְּדַבְּרֶיךָ, כִּי אֵין בְּרְצוֹנִי לְשִׁמוֹעַ דְּבַת הָאֲרָץ רָעָה! יָאֵמִין לִי רַבְנֵנוּ - הַשִּׁיב הַשִּׁלְיַח בְּנִימָה שֶׁל הַצְּטָדְקוֹת - אֲנִי מְסַפֵּר כֵּאֵן דְּבָרִים כְּהוֹיָתָם עַל הַמִּתְרַחֵשׁ פְּיוֹם בְּאַרְץ הַקָּדָשׁ, וְאֵין סְטִיָּה כְּלִשְׁהֵי מִן הָאָמֶת בְּכָל פֶּרֶט וּפְרִט שֶׁהַשְּׂמַעְתִּי עֲתָה. אִם כֶּךָ הַדְּבָר - הַרְעִים הַנְּצִי"ב בְּקוֹלוֹ - הַנֵּךְ נוֹהֵג כֵּאֵן כְּדֶרֶךְ שֶׁבָּה נְהָגוּ הַמְּרַגְלִים. שְׂכֹן, אֵף הֵם סִפְרוּ לָעַם אֶת הָאָמֶת, כְּפִי שְׂרָאוּ בְּעִינֵיהֶם בְּמַשָּׁךְ אַרְבַּעַם הַיָּמִים שֶׁבָּהֶם תָּרוּ אֶת אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל. שְׂאִם לֹא כֵן, לֹא הִיָּתָה קוֹרָאת לְהֵם הַתּוֹרָה "מְרַגְלִים", אֲלָא "שְׂקֻרָנִים". וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן הֵם נֶעֱנְשׂוּ עַל דְּבָרֵיהֶם בְּכָל חוֹמֶרַת הַדִּין, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "וַיָּמָתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דְבַת הָאֲרָץ רָעָה בְּמַגְפָּה לְפָנֵי יְהוָה", וְחֲז"ל אָמְרוּ (סוֹטָה לָה', ע"א), שֶׁשְׂנִיתְרַבְּבָה (=נִתְאַרְכָּה) לְשׁוֹנָם עַד טְבוּרָם, וְתוֹלְעִים הָיוּ יוֹצְאִים מְלִשׁוֹנָם וּבְאֵינוּ (=נִכְנְסִים) לְתוֹךְ טְבוּרָם, וּמִטְבוּרָם לְלִשׁוֹנָם. לְכֵן, עֲלִינוּ לְלִמּוּד, אִפּוֹא, מוֹסֵר הַשֶּׁכַּל מִפְּרִשֶׁת הַמְּרַגְלִים, וְלְרוּחוֹשׁ אֶהֱבָה בְּלֹא מִצְרִים (=גְּבוּלוֹת) לְאַרְץ אֲבוֹתֵינוּ - כְּמוֹ אִמָּא, הָאוֹהֶבֶת אֶת בְּנֵיהָ בְּלֹא גְבוּל וּבְלֹא תְּנָאִי, וְלְעוֹלָם לֹא תְּדַבֵּר בְּגוֹתָם בְּאֲזֵנֵי זָרִים... **שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל!**

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יציאת השבת: 20:35**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"דבר אל בני ישראל...ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם"

מספרים לנו חז"ל בגמרא (מנחות מד'): "מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית. שמע שיש זונה (אחת) בכרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים, וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו, הלך וישב על הפתח (=פתח ביתה). נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה לה: יכנס. נכנס. הציעה לו שבע מטות - שש של כסף ואחת של זהב. ובין כל אחת ואחת סלם של כסף, ועליונה של זהב. ועלתה וישבה על גבי העליונה (כשהיא עירומה. ואף הוא עלה לישב עירום כנגדה. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו.

נשמת וישב על גבי קרקע. ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו: גפה של רומי (=נשבעה בחיי המלך הרומאי), שאין אני מניחתך, עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה (=לשון שבועה), שלא ראיתי אשה יפה כמותך! אלא, מצוה אחת צוה אלהינו וציצית שמה. וכתוב בה "אני ה' אלהיכם" (במדבר טו), שתי פעמים - אני הוא שעתיד לפרע, ואני הוא שעתיד לתן שכר. ועכשיו נדמו עלי פארבעה עדים. אמרה לו: העבודה, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם בית מדרשך שאתה לומד בו תורה. כתב ונתן בידה. עמדה וחלקה כל נכסיה - שליש למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות (=סדינים), ובאה לבית מדרשו של רבי חיא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה הכתב מידה ונתנה לו. אמר לה: לכי זכי במקחך. אותן מצעות שהציעה לו באסור - הציעה לו בהתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה".

והנה, במדרש מובא (ב"ר פה', ב'), שאשת פוטיפר התכוננה לשם שמים, כפי שכתוב: "אמר רבי יהושע בן לוי: רואה היתה באסטרוגליו (=בכוכבים) שלה, שהיא עתידה להעמיד ממנו בן, ולא היתה יודעת אם ממנה, אם (=או) מבתה". ואכן, בסופו של דבר נשא יוסף הצדיק את בתה (החורגת) אסנת, ומהם נולדו מנשה ואפרים.

לכן סבב הקב"ה, מסובב כל הסיבות, שאשת פוטיפר, שלקחה את בגד הציצית של יוסף (כמו שכתוב: "ותתפשהו בבגדו" - תפשה ולקחה ממנו את בגד הציצית), היא שנתגלגלה באותה אשה נכרית, שהעמידה את הניצוץ של יוסף באותו נסיון. אלא, שהפעם לא לקחה ממנו את הציצית. ולכן זכה ניצוץ יוסף להתגבר על יצרו - בזכות ארבע ציציותיו, שטפחו לו על פניו. ובזכות זה נתגיירה אותה נכרית, ניצוץ אשת פוטיפר, ונשאה לניצוץ יוסף הצדיק.

לפי זה נמצא, שיפה ראתה אשת פוטיפר בכוכבים, שתנשא לו בסופו של דבר, שאכן בגלגול הזה נשאה לו. לכן אמר לו רבו (רבי חיא): "לך זכה במקחך. מצעות שהציעה לך באסור...". דחינו, אותם מצעות שהציעה לך אשת פוטיפר באיסור בגלגול הקודם - עתה "תציע לך בהיתר" - לאחר שהתגיירה בגלגול זה.

"והזהיר במצות ציצית, כפי כל פרטיה ודקדוקיה, זוכה לאשה ולבנים, ניצול מן החטא ומכוסה ממזיקין ומלאכי חבלה, ומוגן מעין הרע, וזוכה ומקבל פני השכינה"

"בשום פנים ואופן לא אתן לך לעבור את הטיפול הכימותרפי כשאתה לבוש בציצית" - אמרה בתקיפות האחות לחולה - "אתה תיב ללבוש רק בגדים סטרייליים שבית החולים מספק לחולים". החולה נסה להסביר: "אבל הבאתי במיוחד ציצית מכובסת ומגוהצת על-פי כללי ההיגיינה של בית החולים, וכפי ההוראות שקבלתי", וסיים ואמר: "ללא הציצית אינני מוכן לעבור את הטיפול!".

רופא שעבד באזור, שם לב כי הבחור יושב מחוץ לחדר הטיפולים למעלה משלש שעות. נגש ושאלו, למה אינו נכנס לקבל את הטיפול. הבחור ספר לרופא את הסיפור על הציצית. לאחר ששמע הרופא את הסיפור, נכנס פנימה לדבר עם האחות. לאחר מספר דקות יצא, כשכלו אחוז התרגשות וצעק: "נס! נס!", ואז חבק את הבחור ואמר לו: "נכנסתי לראות איזה טיפול אתה מקבל. ואז, לתדהמתי שמתתי לב

שְׁהָאֲחֻת בְּטֻעוֹת מְלֶאָה בְּמִזְרֵק חוֹמֵר אַחַר מָמָה שְׁאַתָּה אָמוֹר לְקַבֵּל. חֲמֵר זֶה הָיָה יָכוֹל, חֵס וְשְׁלוֹם, לְדַרְדֵּר אֶת מִצְבֵּךְ עַד כְּדֵי מוֹת.

וְהֵנָּה, בְּזָכוֹת הַהֲתַעַקְשׁוֹת שֶׁלָּךְ עַל הַמִּצְוָה - זְכִיּוֹת, וְחֲתִיף נִצְלוּ!!!". זָמַן מָה לְאַחַר שְׁפָרְסָם הַגָּאוֹן הָרַב יִצְחָק זִילְבֶּרְשְׁטִין שְׁלִיט"א סִיפּוֹר זֶה, הַתְקַשֵּׁר אֵלָיו הַבְּחוֹר בְּעַל הַמַּעֲשֶׂה, וְאָמַר לוֹ בְּהַתְרַגְּשׁוֹת, שְׁלֵהֲפַתְעַת הַרוֹפְאִים, זָכָה וְנִרְפָּא לְחִלּוּטֵינוּ תוֹךְ זָמַן קָצֵר, וְאַף זָכָה לְהַתְחַתֵּן וּלְהַקִּים בֵּית. עַל מִצְוֹת צִיצִית אֲוֹמְרִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל: "הַזֵּהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית כְּפִי כָּל פְּרֻטִיָּה וְדִקְדוּקִיָּה, זֹכָה לְאִשָּׁה וּלְבָנִים, נִיצוֹל מִן הַחֲטָא, מְכוּסָה מִמִּזְיָקִים וּמְלֶאכִי חֲבָלָה, מוֹנֵן מֵעֵין הָרַע, וְזֹכָה וּמְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה". (סֵפֶר "פְּסָקֵי תְּשׁוּבוֹת").

וְצָרִיף לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שְׂכֵן, בְּמָה זָכָתָה מִצְוֹת הַצִּיצִית יוֹתֵר מִכָּל הַמִּצְוֹת? רַש"י מְסַבֵּיר כִּי, "הַמְנַיֵן (=הַגְּמֻטְרִיָּה) שֶׁל הַמֶּלֶךְ "צִיצִית" הוּא שֵׁשׁ מֵאוֹת. וְעוֹד שְׁמוֹנֶה חוּטִים וְחֻמְשָׁה קֶשֶׁרִים הַמְּצוּיִים בְּכַנְפוֹת הַצִּיצִית - הָרִי בְּיַחַד שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּמִנְיֵן תְּרִי"ג (=613) הַמִּצְוֹת שֶׁבַתּוֹרָה.

מִכָּאֵן אָמְרוּ חו"ל, שֶׁכָּל הַמְּקִיָּם מִצְוֹת צִיצִית, נִחְשָׁב לוֹ כְּאִילוּ קִיָּם בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע אֶת כָּל תְּרִי"ג (=613) מִצְוֹת הַתּוֹרָה. (בְּהַחֲלִט מִדְּהִים! בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע תְּרִי"ג מִצְוֹת!). הַזֵּהֵר הַקְּדוֹשׁ שׁוֹאֵל, עַל הַפְּתוּב "דִּבְרֵי אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְּגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם", מְדוּעַ נִכְתְּבָה הַמֶּלֶךְ "לְדַרְתָּם" לֹלֵא הָאוֹת וי? ("לְדוֹרוֹתֵם").

מְשִׁיב עַל-כֵּךְ הַזֵּהֵר הַקְּדוֹשׁ וְאוֹמֵר, שֶׁבְּמֶלֶךְ "לְדַרְתָּם" הַחֲסִיר הַפְּתוּב אֶת הָאוֹת וי, כְּדֵי לְרַמּוֹז לָנוּ עַל "דִּרְתָּם" שֶׁל יִשְׂרָאֵל - לוֹמֵר לָנוּ, שֶׁמִּצְוֹת הַצִּיצִית מְשַׁלְּמָה אֶת מִצְוֹת הַמְּזוּזָה. שְׁהָרִי, יְדוּעַ שֶׁהַמְּזוּזָה הִיא שְׂמִירָה מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת (הַמֶּלֶךְ "מְזוּזוֹת" רוֹמְזֵת עַל "זָז מוֹת", אוֹתָן אוֹתִיוֹת), וְכֵן יֵשׁ בָּהּ שְׁתֵּי פְּרָשׁוֹת ("שְׁמַע", "וְהָיָה אִם שְׁמַע").

לָכֵן צָוָה הַקַּב"ה לְלָבוֹשׁ צִיצִית, כְּדֵי שְׁלֵאִישׁ יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ אֶת כָּל שְׁלֹשׁ הַפְּרָשׁוֹת בְּדִירְתוֹ ("שְׁמַע", "וְהָיָה אִם שְׁמַע" וּפְרָשַׁת צִיצִית), בְּבַחֲיִנַת "וְהַחוּט הַמְּשֻׁלָּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנָּתֵק" (קִהְלֵת ד', יב'). לָכֵן, אוֹמֵר הַזֵּהֵר הַקְּדוֹשׁ, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם לוֹבֵשׁ צִיצִית, וְיוֹצֵא מִפְּתַח דִּירְתוֹ - הַקַּב"ה שְׂמַח עָלָיו. שְׂכֵן, הַמְּשַׁחֲיִת/מְלֶאךָ הַמּוֹת זָז מִשֵּׁם, וְכֵךְ נִיצַל הָאָדָם מִכָּל נֶזֶק וּמִכָּל מַשְׁחִית. וְזֶהוּ שְׂפָתוֹב "לְדַרְתָּם", אֵל תִּקְרָא "לְדַרְתָּם", אֵלֶּא "לְדִירְתָּם" - בְּשִׁבִיל דִּירְתוֹ שֶׁל הָאָדָם, כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא מִפְּתַח בֵּיתוֹ "עֲטוּף" וּמוֹנֵן בְּשֻׁלֵשׁ הַפְּרָשׁוֹת (=מִצְוֹת צִיצִית וּשְׁתֵּי הַפְּרָשׁוֹת שֶׁבְּמְזוּזָה), אֵין שׁוּם מִזִּיק וּמַשְׁחִית יָכוֹל לוֹ.

כֵּן הוֹסִיפוּ חו"ל וְאָמְרוּ, שֶׁמִּצְוֹת הַצִּיצִית הִיא סְגוּלָה נִפְלְאָה לְשִׁמּוֹר עַל הָאָדָם מִיִּצְרַת הַתְּאֻוֹת. וְלָמְדוּ חו"ל עֲנִין זֶה מִסְּמִיכוֹת הַפְּתוּב בְּפְרָשַׁת צִיצִית: "דִּבְרֵי אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְּגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם...וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם". כְּלוֹמֵר, עַל-כֵּדֵי שֶׁהָאָדָם מְקִיָּם אֶת מִצְוֹת הַצִּיצִית, זֹכָה הוּא לְעֲזֵרַת שְׁמַיִם בְּשְׂמִירַת הַלֵּב וְהַעֵינָיִים, שֶׁהֵם הַמוֹשְׁכִים אֶת הָאָדָם לְדַבֵּר עֲבִירָה.

וְעַל-כֵּךְ רָמַז שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (מְשַׁלֵּי וי, לב'): "נִאֲפָ אִשָּׁה, חֲסֵר לֵב". דְּהִינּוּ, אִם רוֹאִים, שֶׁחֲלִילָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל נִכְשָׁל בְּעֲבִירָה חֲמוּרָה, הַסִּיפָה לְכֵךְ הִיא שֶׁהוּא "חֲסֵר לֵב" - חֲסָרָה לוֹ הַסְּגוּלָה שֶׁל הַצִּיצִית, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ ל"ב חוּטִים בְּאַרְבַּע הַכְּנָפוֹת. (כִּידוּעַ, בְּכָל אַחַת מֵאַרְבַּע הַכְּנָפוֹת שֶׁבְּצִיצִית יֵשׁ שְׁמוֹנֶה חוּטִים). וְלָכֵן, כָּל מִי שֶׁהוּא "חֲסֵר לֵב" - שֶׁחֲסַר אֶת מִצְוֹת הַצִּיצִית, שָׁבָה ל"ב חוּטִים - נוֹפֵל בְּתֻאוֹת לְבוֹ (לֹא עֲלִינוּ).

אָבֵל, אִישׁ יִשְׂרָאֵל, הַמְּקִיָּם מִצְוֹת צִיצִית, זֹכָה לְ"סִיעָתָא דְּשְׂמַיָּא" בְּשְׂמִירַת עֵינָיו, וְזֹכָה וְרוֹאֶה פְּנֵי שְׂכִינָה, שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִיָה לג', טו'): "עֵצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע...מֶלֶךְ בִּיפְּנֵי תַחֲזִינָה עֵינֵיךְ" - זֹכָה לְעֲתִיד, שְׁעֵינָיו יִחֲזוּ אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ/הַשְּׂכִינָה הַקְּדוֹשָׁה. (וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שְׁגָם זֹכָה הוּא לְפְרָנְסָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שְׂרׁוּמֵז הַפְּתוּב: "עֵצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע" - סוֹפֵי תִיבוֹת "מַעוֹת").

לְסוּיֹם, רְאוּי לְהַבִּיא אֶת הַסִּיפּוֹר עַל הַגָּאוֹן מוּיִלְנָא, שֶׁכְּאֲשֶׁר הִרְגִישׁ שֶׁקְרוּבָה שְׁעַת פְּטִירְתוֹ מִן הָעוֹלָם, אֲחִזָּ בְּשִׂאֲרִית כּוֹחוֹתָיו בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת צִיצִיוֹתָיו, וּפְרָץ בְּבִכֵי מֵר. שְׁאֵלוּ אוֹתוֹ תְּלַמִּידָיו: "רַבֵּנוּ, עַל מָה אַתָּה בּוֹכָה?". אָמַר לָהֶם בְּלִשׁוֹן קוֹדְשׁוֹ: "מָה קָשָׁה עָלַי הַפְּרִידָה מִהָעוֹלָם הַזֶּה! שְׂכֵן, בְּשִׁכָר כְּמָה פְּרוּטוֹת (מַחִיר שֶׁל צִיצִית), זֹכָה אָדָם לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה, וְזֹכָה לְשִׁכָר עֲצוּם, שְׂאֵין לוֹ מוֹשָׁג עַל גּוֹדְלוֹ. וְאִילוּ לְאַחַר פְּטִירְתוֹ, אִפְּלוּ בְּעַד כָּל הוֹן שֶׁבְּעוֹלָם - לֹא יוֹכֵל לְקַיְמָה...יְהִי רְצוֹן שְׁנֵזְכָה לְהַעֲרִיף מִצְוָה יִקְרָה וְחֲשׁוּבָה זוֹ, וּלְקַיְמָה תְּמִיד, אָמֵן.

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנֶנּוּ לָכֶם רְחִמִים "רַאשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְהָיָה לָכֶם לְצִיצַת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּנוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן)

על הפתוב בפְּרַשְׁת צִיצַת, "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּנוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם", אומר ה"נעם אלימלך" (נח), שְׁבַדּוֹר הַזֶּה צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת מִצְוֹת צִיצַת יוֹתֵר מִכָּל הַמִּצְוֹת. וּכְפִי לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "בְּכָל דּוֹר וְדוֹר יֵשׁ שֶׁרֶשׁ לְתַקֵּן מִצְוָה מְיֻחָדֶת יוֹתֵר מִשָּׂאֵר מִצְוֹת. לְמַשָּׁל, בְּדוֹר הַזֶּה יֵשׁ שֶׁרֶשׁ לְתַקֵּן מִצְוֹת צִיצַת יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הַמִּצְוֹת".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִיָּן זֶה. שְׂכֵן, מְדוּעַ בְּדוֹר שְׁלֵנוּ צָרִיכִים לְהִיטֵר זֵהִירִים יוֹתֵר בְּמִצְוֹת הַצִּיצַת?
פְּתַח דְּבָרֵינוּ יֵאִיר בְּמָה שְׂמַצִּינוּ סְגוּלָה נִפְלְאָה בְּמִצְוֹת צִיצַת, מָה שְׁלֹא מְצִינוּ בְּשׁוּם אַחַת מִשָּׂאֵר תְּרִי"ג הַמִּצְוֹת, כְּפִי שְׁכַתּוּב בַּתּוֹרָה (טו', לט'): "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם". וּפִרְשׁ רַש"י: "מִנֵּיִן גַּמְטְרִיאָ שֶׁל צִיצַת שֶׁשׁ מֵאוֹת. וּשְׂמוֹנָה חוּטִים וְחֲמִשָּׁה קְשָׁרִים – הֵרִי תְּרִי"ג".
וְעַל-כֵּן דְּרָשׁוּ בַּגְּמָרָא (מְנַחוֹת מַג'): "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, רְאִיָּה מְבִיאָה לְיַדִּי זְכִירָה, זְכִירָה מְבִיאָה לְיַדִּי מַעֲשֶׂה". וּפִרְשׁ שֵׁם רַש"י: "רְאִיתֶם צִיצַת מְבִיאָה לְיַדִּי זְכִירַת מִצְוֹת".
הֵרִי לָנוּ עֵדוּת בְּרוּרָה וְנֶאֱמָנָה מִפִּי הַקַּב"ה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה, כִּי הַהִסְתַּכְּלוּת בְּחוּטֵי הַצִּיצַת הִיא סְגוּלָה בְּטוּחָה לְזִכּוֹר וּלְקַיֵּם אֶת כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

וְצָרִיךְ לְדַעַת מָה שְׂאוּמְרִים חו"ל (מְנַחוֹת מַד'): "וְכָל שְׂאִין לוֹ צִיצַת בְּבִגְדוֹ עוֹבֵר בְּחֻמְשָׁה עֲשֶׂה". וּמִפְּרַט רַש"י אֶת חֲמֵשׁ מִצְוֹת "עֲשֶׂה" שֵׁשׁ בְּצִיצַת: (1) "וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצַת" (2) "וְנִתְּנוּ עַל צִיצַת הַכֹּהֵן פְּתִיל תְּכֵלֶת" (3) "וְהָיָה לָכֶם לְצִיצַת" (4) "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ" (5) "גְּדֵלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתָךְ".

הֵרִי לָנוּ דְּבָרִים בְּרוּרִים, שֶׁ"וּרְאִיתֶם אֹתוֹ" – לְהִסְתַּכֵּל עַל הַצִּיצַת הִיא מִצְוֹת "עֲשֶׂה" מִן הַתּוֹרָה. וּמָה נִפְלְאָים הֵם דְּבָרֵי רַש"י, בְּכַתּוּב (טו', לח'): "וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצַת", הַמְּפָרֵשׁ, שֶׁהַטַּעַם שְׂמַצְוָה זֶה נִקְרָאת דּוֹקָא בְּשֵׁם "צִיצַת", הִיא מְשׁוּם "מִצִּיץ מִן הַחֲרָכִים" (ש"ש ב', טו'). דְּהֵינּוּ, הַקַּב"ה כְּבִיכּוֹל "מִצִּיץ" מִבֵּין חוּטֵי הַצִּיצַת (וְעַל-כֵּן, כָּל הַמְּסַתַּכֵּל עַל הַצִּיצַת – זוֹכֵה לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו בְּאוֹר הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה).

וְרֵאוּ לְהוֹסִיף מָה שְׂכַתּוּב מִחֲבַר הַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ (או"ח סימן ח', יא'): "עֵיקַר מִצְוֹת טְלִית קָטָן, לְלוּבְשׁוֹ עַל בְּגָדָיו, כְּדִי שְׂתַמִּיד יִרְאֶהוּ וְיִזְכּוֹר הַמִּצְוֹת".

וְזֹאת, כְּפִי שְׂאֵמְרוּ חו"ל: "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתֵי" – דְּהֵינּוּ, עַל-יַדִּי שְׂהַאֲדָם מְקִיָּם מִצְוֹת צִיצַת, זֹכֵר הוּא אֶת כָּל חַיּוּבֵי תְּרִי"ג מִצְוֹת "עֲשֶׂה" וְ"לֹא תַעֲשֶׂה", וְלֹא נִכְנַע לְיִצְרוֹ.

(הַאֲלֵשִׁיךְ הַקְּדוּשׁ מוֹסִיף רִמּוֹז נִפְלְאָה, וְאוֹמֵר, שֶׁהַתִּיבוֹת "כָּל מִצְוֹת ה'" הֵם בְּגַמְטְרִיָּה 612. וּמֵאַחַר וּכְפִי מוֹדֵר יֵשׁ לָנוּ תְּרִי"ג (=613) מִצְוֹת שְׂעֵלֵינוּ לְקַיֵּם, וּמִצְוֹת צִיצַת הִיא כְּמוֹבֵן אַחַת מֵהֵן, נִמְצָא, שְׂעַל-יַדִּי שְׂהַאֲדָם מְקִיָּם אֶת מִצְוֹת צִיצַת, הוּא יְבוֹא לְזִכּוֹר אֶת שָׂאֵר הַמִּצְוֹת, שֶׁהֵן 612 מִצְוֹת. וְזֶהוּ שְׂאוּמְרֵי הַכַּתּוּב: "וְהָיָה לָכֶם לְצִיצַת... וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'". דְּהֵינּוּ, עַל-יַדִּי "וְהָיָה לָכֶם לְצִיצַת" – כְּפִי שְׂאֵר אֲתֶם מְקִיָּמִים אֶת מִצְוֹת צִיצַת, הֵנָּה עַל-יַדִּי כֵּן "וּזְכַרְתֶּם" – תִּזְכְּרוּ לְקַיֵּם אֶת "כָּל מִצְוֹת ה'" (=612) – אֶת שָׂאֵר הַמִּצְוֹת שֶׁהַקַּב"ה נָתַן לָנוּ).

וְהוֹסִיף עוֹד הַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ (או"ח כד', א'): "וְאִם אֵין אָדָם לוֹבֵשׁ טְלִית (=בְּגָד) בַּת אַרְבַּע כַּנְפוֹת, אֵינוּ חַיֵּב בְּצִיצַת. וְטוֹב וְנִכּוֹן לְהִיטֵר כָּל אָדָם זֵהִיר לְלוּבֹשׁ טְלִית קָטָן כָּל הַיּוֹם, כְּדִי שְׂיִזְכּוֹר הַמִּצְוָה בְּכָל רִגְעוֹ. עַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ (=בְּצִיצַת) חֲמִשָּׁה קְשָׁרִים, כְּנֶגֶד ה' חוּמְשֵׁי תּוֹרָה, וְאַרְבַּע כַּנְפוֹת, (כְּדִי) שְׂבְכָל צַד שְׂיִפְנֶה יִזְכּוֹר (אֶת הַמִּצְוָה). וְנִכּוֹן לְלוּבְשׁוֹ עַל הַמְּלַבּוּשִׁים".

בְּעֲנִיָּן זֶה כָּתַב ה"מִשְׁנֵה בְּרוּרָה" דְּבָרִים חוּצְבֵי לְהַבּוֹת אֵשׁ קָדֵשׁ, כְּנֶגֶד אֹתָם הַמְּחַבִּיאִים אֶת הַצִּיצַת בַּתּוֹךְ

המכנסיים. "ואותן האנשים המשימין הציצית במכנסים שלהם, לא די שמעלימין עיניהם... דכתיב וראיתם אתם אתם וזכרתם את כל מצות ה'... (אלא) עוד מבזין את מצות השם יתברך, ועתידין הן ליתן את הדין על זה... (שכן) אילו היה להם איזה דורון ממלך בשר ודם, שחקוק עליו שם המלך, כמה היו מתקשטין בו לפני האנשים תמיד. וקל וחומר בציצית, שמרמות על שם מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכדלקמן (בסימן כד, סה) כמה מתכבד האדם הנושא שמו עליו. ואמרו חז"ל: הזהיר במצות ציצית – זוכה ורואה פני השכינה. ומשמע מן הכתובים, דהיהודים שישארו לעת קץ יהיו מצוינים במצוה זו, כמה דכתיב: 'בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשנות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם...'. ואמרו חז"ל על-כך: כל הזהיר במצות ציצית – זוכה ומשמטין לו שני אלפים ושמונה מאות עבדים".

(יש לציין, שדין זה נוגע בעיקר לאחינו בני עדות אשכנז. לעומתם, בני עדות המזרח (וגם הנוהגים לפי שיטת הקבלה) נוהגים לשים את הציציות ולכסותן בתוך המכנסיים) (ילקוט יוסף או"ח סימן ח', מב').

והנה, מה טוב לחזק את אחינו בני ישראל, בעלי מלאכה או אנשי עסקים, המסתובבים בעל כורחם בין הגויים, ששם הפריצות וההפקרות משתוללות בראש חוצות, שיש ענין גדול ללבוש את הציצית באופן שיוכלו לראות את חוטי הציצית, שהיא סגולה נפלאה, לא רק לקיים את כל המצות ("וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם"), אלא גם סגולה להתגבר על התאוה בעניני קדושה.

לפי זה נשפיל להבין מה שהזהיר אותנו רבנו האריז"ל, ב"שער הכוונות" ("דרושי ציצית"): "ודע, כי האדם צריך להסתכל בציציות בכל שעה ורגע, כמו שאמר הכתוב וראיתם אתו, והיא תועלת גדולה לנשמה, שלא יודמן חטא לידו. (ו)אם יזהר בכך (להסתכל בכל עת בציצית)... גם ישיג תועלת גדולה".

מעתה, יאירו עינינו מעט מזעיר מה שאמר ה"נעם אלימלך" בדברות קודשו: "בדור הזה צריך לתקן את מצות ציצית יותר מכל המצות". שכן, מאחר ואנו חיים בעקבתא דמשיחא, שהנסיון בעניני קדושה הוא איום ונורא, כפי שהתנבאו על-כך חז"ל בגמרא (סוטה מט'): "בעקבות משיחא חוצפה יסגא (=תתגבר)... בית ועד יהיה לזנות... חוכמת סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו". לכן, המצוה המיוחדת בדור הזה היא מצות ציצית, שהמקימה פראוי זוכה להינצל מכל הנסיונות בעניני קדושה.

לכן, מאחר והקב"ה, נותן התורה, העניק לנו מתנה יקרה כזו – את מצות הציצית, שההסתכלות בה היא סגולה בטוחה לקיים את כל המצות, ולהינצל מכל העבירות החמורות – מי פתי היכול לבזות את מתנת הבורא יתברך, שלא לקיים מצוה יקרה זו? (לעתיד לבוא, כאשר נצטרך לתת דין וחשבון לפני מלכי המלכים, הקב"ה, על כל מה שפגמנו, ישאלו אותנו, מדוע היינו שוטים, ולא השתמשנו עם העצה שנתן לנו הקב"ה, לקיים ולהסתכל על מצות ציצית כמה פעמים ביום, שאז היינו יכולים להתגבר על היצר הרע).

"ומדבר שקר תרחק"

כתב השלחן ערוך (או"ח ח', ז), שצריך להפריד את חוטי הציצית זה מזה. כלומר, שלא יהיו קשורים, וכל חוט יהיה בפני עצמו, כי 'קשר' אותיות 'שקר', הינו כדי לרמוז לנו ש"מדבר שקר תרחק".

ולכן, כל חוטי הציצית שבארבע הפנפות עולים כמנין ל"ב (=32). דהינו, שהן רמוז ובחינה של לב האדם, שצריך להיות מופרד מכל התאות העולם, שהם מצד השקר, בנודע.

על-פי זה אפשר אולי להבין מה שכתב האריז"ל (כמובא שם): "ציצית" - ראשי תיבות: צדיק יפריד ציציותיו תמיד. ולכאורה קשה. שהרי, על-ידי פעולה פשוטה של הפרדת חוטי הציצית תמיד, האיש נקרא צדיק? אלא, על-פי דברינו מובן הדבר, כי הפרדת חוטי הציצית היא בבחינת (תהילים צב, י'): "יתפרדו כל פעלי און". הינו, רצה לרמוז שצריך להיפרד מכל תאות העולם הזה, כמבואר לעיל, שהם בחינת שקר, בחינת עמלק, בחינת ספק - שהם הם שמרחקים את האדם מה' יתברך, ומחלישים את אמונתו במי שאמר והיה העולם. ועל-ידי כך יזכה, שלבו יאמין באמונה שלמה בהנהגת ה' יתברך את עולמו בחסד וברחמים גמורים. (ע"פ ליקוטי אור)

כאשר יש את מצות הציצית, שבה ל"ב חוטים – הלב פועל כשורה

פעם בא לפני מורנו ורבנו, רבי מאיר אבוחצירא זצוק"ל, אדם שהיה חולה בלבבו, ובקש מהרב שיברכהו ברפואה שלימה. יעץ לו רבנו: היה זהיר במצות ציצית! אמת, שגם אם ניתק אחד החוטים, הציצית עדין פשרה. אבל, מוטב שתקפיד על החוטים, שפלים יהיו שלמים. הבה נא, בציצית ישנם שלשים וישנים חוטים, כמנין ל"ב". וכשכל החוטים פראוי – אף הלב פועל כשורה. שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) **inei-zion.com** (ר"ת 21:18) **יציאת השבת: 20:35**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

ההסתכלות בציצית היא סגולה נפלאה להינצל מתאונת היצר הרע בענייני הקדושה

על הסגולה הנפלאה של מצות ציצית, מספרים לנו חז"ל בגמרא (מנחות מד'): "מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית. שמע שיש זונה (אחת) בכרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים, וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו, הלך וישב על הפתח (=פתח ביתה). נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה לה: יכנס. נכנס. הציעה לו שבע מטות – שש של כסף ואחת של זהב. ובין כל אחת ואחת סלם של כסף, ועליונה של זהב. ועלתה וישבה על גבי העליונה (כשהיא עירומה). ואף הוא עלה לישב עירום כנגדה. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו.

נשמט וישב על גבי קרקע. ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו: גפה של רומי (=נשבעה בחיי המלך הרומאי), שאין אני מניחתך, עד שתאמר לי מה מום ראיתי בי. אמר לה: העבודה (=לשון שבועה), שלא ראיתי אשה יפה כמותך! אלא, מצוה אחת צוה אלהינו וציצית שמה. וכתוב בה "אני ה' אלהיכם" (במדבר טו), שתי פעמים – אני הוא שעתיד לפרע, ואני הוא שעתיד לתן שכר. ועכשיו נדמו עלי כארבעה עדים. אמרה לו: העבודה, שאני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם בית מדרשך שאתה לומד בו תורה. כתב ונתן בידה. עמדה וחלקה כל נכסיה – שליש למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות (=סדינים), ובאה לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה הכתב מידה ונתנה לו. אמר לה: לכי זכי במקחך. אותן מצעות שהציעה לו באסור – הציעה לו בהתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא אני יודע כמה".

(ראוי להוסיף מה שכתב ה"שפת אמת" (מנחות שם), שבאו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו להצילו מן העבירה, בזכות שהיה רגיל להסתפל בהם. וכפי דבריו הקדושים: "אפשר דאותו אדם, שהיה זהיר בציצית, הינו להסתפל בציצית, כמו שכתוב ב'חרדים', דהוא ענף מצוה לקים וראיתם אותו. ובזכות זה באו הציציות על פניו, כיון שהיה זהיר לראותם ולנשקם").

ועל-כן אמרו חז"ל, שמצות הציצית היא סגולה נפלאה לשמור על האדם מיצר התאונת. חז"ל למדו ענין זה מסמיכות הכתוב בפרשת ציצית: "דבר אל בני ישראל... ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לזרתם... ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". כלומר, על-ידי שהאדם מקים את מצות הציצית – זוכה הוא לעזרת שמים בשמירת הלב והעינים, שהם המושכים את האדם לדבר עבירה.

ועל-כך רמז שלמה המלך (משלי ו, לב): "נאף אשה, חסר לב". דהינו, אם רואים, חלילה, שאיש ישראל נכשל בעבירה חמורה, הסיבה לכך היא, שהוא "חסר לב" – חסרה לו הסגולה של הציצית, שיש בה ל"ב חוטים בארבע הכנפות. (כידוע, בכל אחת מארבע הכנפות שבציצית יש שמונה חוטים). ולכן, כל מי ש"חסר לב" – שחסר הוא את מצות הציצית, שבה ל"ב חוטים, נופל בתאונת לבו (לא עלינו).

אבל, איש ישראל, המקים מצות ציצית, זוכה ל"סיעתא דשמאי" בשמירת עיניו, וזוכה ורואה פני שכינה, שנאמר (ישעיה לג, טו): "עצם עיניו מראות ברע... מלך בפי תחזינה עיניך" – זוכה לעתיד, שעניו יחוו את פני המלך/השכינה הקדושה.

(ולא עוד, אלא שגם זוכה הוא לפרנסה בעולם הזה, כפי שרומז הכתוב: "עצם עיניו מראות ברע" – סופי תיבות "מעות").

ויש להוסיף, שעל-ידי מצות ציצית, זוכים לקים פאמור את: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם... והייתם קדשים לאלהיכם". ופרש רש"י: "הלב והעינים הם מרגלים לגוף, ומסרסים (=מזמנים) לו

את העבירות: העין רואה, הלב חומד, והגוף עושה את העבירות". ומקור הדברים בירושלמי (ברכות ט'): "אמר ר' לוי: ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה=הלב והעינים הם שני סרסורי החטא), דכתיב: "תנה בני לבך לי, ועיניך דרכי תצרנה". אמר הקב"ה: אי יהבית לי לבך ועינך, אנא ידע דאת לי" (=אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אני יודע שאתה שלי).

ויש לומר, שכאשר אנו לבושים בציצית, שיש בה ל"ב חוטים, המקיפים את הלב מלפנים ומאחור, אנו מקדשים את לב האדם במספר שוה, ועל-ידי שאנו מסתכלים בשני עינינו בציצית, אנו מקדשים את העינים... וזהו שכתוב "וראיתם אתו" – הסתכלו בעיניכם על ל"ב חוטי הציצית, כדי שתקדשו את הלב והעינים, ובזכות זה "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם".

לפי זה מבואר היטב הפתוב: "נאף אשה, חסר לב". שמאחר והיו חסרים לו ל"ב חוטי הציצית, לכן לא יכול היה לקדש את לבו, ולכן שלט בו **היצר הרע** שבלב.

אם כן, כעת נבין, כי במעשה שהבאנו על האדם שהיה זהיר במצות ציצית, כתוב ש"באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו". דוקא **ארבע ציציותיו** – ללמדנו, שהם ל"ב חוטים שבאו להצילו שלא יפול בתאות לבו.

בספר הקדוש "ספר הליקוטים" לרבנו האריז"ל (וישב) מובא שאותו אדם שעמד בנסיון הקשה בזכות ארבע ציציותיו, שבאו וטפחו על פניו, היה הניצוץ של יוסף הצדיק. ואילו אותה אשה נכרית, שהעמידה אותו בנסיון, ואיתה רצה לעשות עבירה, היתה ניצוץ של אשת פוטיפר.

על-כן, אומר הרה"ק פינחס פרידמן, כאשר אשת פוטיפר רצתה לשכב עם יוסף, כתוב (בראשית לט, יב): "ותתפשטה בבגדו" – תפשה ולקחה ממנו את **בגד הציצית**. שכן, ידעה היא, שכל זמן שיוסף הצדיק לובש את הציצית, לא תוכל להתגבר עליו, שכן יבואו **ארבע ציציותיו**, ויטפחו לו על פניו, להצילו.

ולכן כתוב לאחר מכן: "ויעזב בגדו וינס ויצא החוצה". דהינו, כל זמן שהיה לבוש בציצית, לא היה צריך לברות, שהרי הציצית הגנה עליו, שיוכל לעמוד בנסיון. אבל, לאחר שאשת פוטיפר תפשה ולקחה ממנו את בגדו, את הציצית שלבש, ידע יוסף שלא יוכל לעמוד עוד בנסיון בלי קדושת הציצית, ולכן התחכם וינס ויצא החוצה" (דבריו ע"פ הגה"ק רבי שלמה קלוגר זצ"ל).

"דבר אל בני ישראל...ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם..."

השמועה התפשטה במהירות. האדמו"ר מצאנו הגיע לבקר את פליטי השואה, השוהים בעיר גוטניק שבגרמניה. כל היהודים החלו לרוץ לעבר מקום המפגש, בתקווה לפגוש את האדמו"ר, ולהתברך ממנו. גם ר' מנדל פשיטיק זצ"ל, מחסידי גור, ששהה במקום בבית החולים, הגיע מרדה לכיוונו של האדמו"ר. לפתע, קלטו עיניו של ר' מנדל, שהאדמו"ר אוחו בידי משהו מופר. לבו החל פועם בהתרגשות, והוא צעק: "האם האדמו"ר הביא לנו גדילים, לעשות מהם ציצית?", שאל כשכלו תקוה. האדמו"ר – שהתמלא התרגשות לראות יהודי, שלאחר שנות האימה הנוראות, עדין כל-כך שמח לקים מצות ציצית – הנהן בראשו בשמחה. "אולם", אמר האדמו"ר, "לצערי יש עמי רק סט אחד של חוטים, ורק אחד מהנוכחים יוכל לזכות במצוה". בכונתו היה לערוך הגרלה בין הנוכחים, ולתת לזוכה את הציצית.

ר' מנדל, שהבין כי רק אחד יזכה במצוה, החליט לעשות מעשה. הוא קרע את חולצתו, כך שהיתה בעלת ארבע כנפות, ואז אמר לרבי, שהיות והוא כעת חיב מדאורייתא בהטלת ציצית בבגדו, לכן, מן הראוי, שהוא יקבל את הציצית. דמעות עלו בעיני הרבי, דמעות של התרגשות, בראותו עד כמה המצוה חביבה על יהודי.

אולם, אז פנה האדמו"ר לרבי מנדל, ואמר: "עוד קדם שבאתי לכאן היה בכונתי לערוך הגרלה בין הנוכחים. ולכן, פלם קנו את הזכות להשתתף בהגרלה, עוד לפני החיוב שלך במצוה. לכן נערוך את ההגרלה בכל זאת". הסתכל הרבי במבט אוהב בפני הנוכחים, וכשנח מבטו על פני ר' מנדל, המשיך ואמר: "אולם, אין לי ספק, שאם פונתך אכן לשם שמים, אזי תזכה אתה בהגרלה, והציצית תעבור לידיך". המתח ששרר בין מאות משתתפי ההגרלה היה רב, ואז נשמעה קריאת התפעלות גדולה, כשהתברר, שאכן ר' מנדל זכה בהגרלה.

שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחֻמִּים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁוֹת יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שלח לך אנשים ויטרו את ארץ כנען..."

על הכתוב, "שלח לך אנשים ויטרו את ארץ כנען..." , כותב "בעל הטורים": "שלח לך אנשים" סופי תיבות 'חכם', שיהיו חכמים וצדיקים".

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין המלה "חכם", שנרמזת בסופי תיבות אלה, לבין שליחת המרגלים לתור את ארץ כנען?

עוד צריכים אנו להבין תמיהה עצומה על המרגלים – שהיו נשיאי ישראל, אנשים מורמים מעם – איך נפלו ממדרגתם, "מאיגרא רמה לפירא עמיקתא" (=מהר גבוה לבאר עמוקה), עד כדי כפירה בה, לדבר סרה על ארץ ישראל (ארץ שהובטחה על-ידי הקב"ה, שהיא זבת חלב ודבש)?

ועוד צריך להבין, איך הדרדרו עוד יותר לרשת המינות (=כפירה) ולעבודה זרה ממש, כאשר אמרו: "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", ופרש רש"י: "כביכול כלפי מעלה (=הקב"ה) אמרו". (אל תקרא "ממנו", אלא "ממנו". דהינו, שישב הארץ "חזק הוא (יותר) ממנו" – מהקב"ה חלילה).

ראשית, נקדים להביא יסוד גדול בעבודת ה', משנתו של הגה"ק בעל "תבואות שור", המבאר בספרו "בכור שור", שבכל עבירה יש אבות ותולדות. דהינו, העבירה עצמה נקראת "אב" (כגון: עבודה זרה, גילוי עריות וכדומה). אולם, לכל אב-עבירה יש גם תולדה/בן של העבירה. דהינו, "ענף" של העבירה, המסתעף ממנה.

ופפי דבריו הקדושים (ספר "בכור שור", שבת דף קנ'): "כי בכל עבירה יש אבות ותולדות, כגון: עבודה זרה – האב (של העבירה) הוא שעובד (האדם) לעבודה זרה ממש, והתולדות (של העבודה הזרה) הם גסות רוח (=גאוה)... ובפרק קמא דבבא בתרא (כתוב): 'כל המעלים עינו מן הצדקה, כ(אילו) עובד עבודה זרה'.

(ו) בפרק חלק סנהדרין (צב): 'כל המחליף בדיבורו, כ(אילו) עובד עבודה זרה', וכן גם) 'כל מי שאינו מקים תקיעת כף או הין צדק'.

(ויכמו) – כן יש בגילוי עריות תולדות, (כגון): המתקרב אל הנשים האסורות בקריצת עינים וברמזים... וכן אמרו חז"ל (סוטה ד'): 'כל האוכל בלא נטילת ידים, כאילו בא על אשה זונה... וכן גם) בשפיכות דמים אמרו חז"ל בפרק הזהב (ב"מ נח'): 'כל המלבין פני חברו ברבים, כאילו שופך דמים'...

וכן בכל העבירות – בכלן יש אבות ותולדות. ולזה אמרו חז"ל: 'איזהו חכם' – דעיקר חכמתו של (ה)אדם (היא) למלט נפשו משאול, (כאשר) רואה את הנולד (=את התולדות של העבירה). (ו)שלא יאמר הריני נשמר מן האבות, ודי בכך. אלא, שיראה נגד פניו תמיד להישמר מהתולדות (של העבירה)".

נמצאנו למדים מדבריו הקדושים של ה"תבואות שור", שדרכו של **היצר הרע** היא, שאין הוא מפתה את האדם לעבור מיד על העבירות המפורשות בתורה. שכן, אז הוא יודע שהאדם לא ישמע בעצתו, ויגרשוהו בבושת פנים. לכן משתמש **היצר** בתחבולות מלתמה, ומפתה את האדם לעבור רק על התולדות של העבירה, שאינן מפורשות בתורה, כמו הפעם והגאוה, שהם תולדות של העבודה זרה.

ומכיון ש"עבירה גוררת עבירה" (אבות ד, ב'), הנה, מתוך שהאדם עובר על התולדה של העבירה, במשך הזמן יבוא לעבור גם את העבירה החמורה עצמה.

וזה מה שאמרו חז"ל: "איזהו חכם – הרואה את הנולד". פלומר, מי הוא החכם האמיתי? זה "הרואה את הנולד" – זה שרואה ומבין, שהיצר מנסה להפיל אותו ב"נולד" (=בתולדה) של העבירה החמורה.

ולכן, צריך האדם להיזהר, שלא לעבור על התולדה של העבירה. שכן, כאמור, מאחר ו"עבירה גוררת עבירה", הוא עתיד לבוא ולעבור על האבות, שהן העבירות החמורות שבתורה.

וזהו שאמרו חז"ל (שבת קה): "...המקצוע בגדיו בחמתו(=בגלל כעסו הרב), והמשפר כליו בחמתו, והמפור מעותיו(=כספו) בחמתו – יהא בעיניך כעובד עבודה זרה – (מכיון) שפך (היא) אומנותו של **יצר הרע**: היום אומר לו 'עשה כך', ולמחר אומר לו 'עשה כך', עד שאומר לו 'עבוד עבודה זרה', והולך ועובד".

כלומר, אין דרכו של היצר לפתות את האדם מיד לעבוד עבודה זרה. שכן, יודע הוא, שעון זה הוא חמור מאד, ובנדאי שאיש ישראל לא ישמע בקולו. לכן שת **היצר** עצה בנפשו, לפתות את האדם רק בתולדה של העבודה זרה, שהיא אינה מפורשת בתורה – שיקרע בגדיו, או ישבור כלים בחמתו, שזה כאילו הוא עובד עבודה זרה. ומתוך ש"עבירה גוררת עבירה" הוא יבוא גם לעבור על האבות, שהיא עבודה זרה ממש.

בדרך זו נעלה במסילה לישוב את הפליאה הגדולה, איך המרגלים, שהיו נשיאי ישראל, מורמים מפל העם, נפלו לשפל המדרגה, עד כדי כפירה בה, באומרים: "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", ופרש רש"י: "כביכול כלפי מעלה(=הקב"ה) אמרו".

ויש לומר, שהנה מבואר בזהר הקדוש שהמרגלים היו כלם אנשים צדיקים (שלה קנח): "וישלח אתם משה... כלם אנשים". כלהו זכאין הווי וראשי דישראל הווי...אלא אמרו: אי יעלון ישראל לארעא, נתעבר אנן מלמהוי רישין, ומני משה רישין אחרנין. דהא אנן זכינן במדברא למהוי רישין, אבל בארעא לא נזכי". דהינו, אומר הזהר הקדוש, שהמרגלים היו כלם אנשים צדיקים, וראשי ישראל, ואולם, בכל זאת דברו סרה על ארץ ישראל, כיון שידעו שרק במדבר הם ישארו בנשיאותם, אבל כאשר יכנסו לארץ ישראל, הם יאבדו את נשיאותם.

הנה, מבואר מכאן, ששרש חטאם היה משום שנפלו בקליפת **הגאווה**, כאשר לא רצו לותר על נשיאותם. ומאחר ולמדנו בגמרא (סוטה ד): "כל שיש בו גסות רוח(=גאווה), כאילו עובד עבודת פוכבים". נמצא, שקליפת **הגאווה** היא התולדה של עבודה זרה. ולכן, אם היו המרגלים מזדרזים להתגבר על קליפת **הגאווה**, שהיא התולדה/הבן של העבודה זרה עצמה, היה נחשב להם כאילו התגברו על עבודה זרה ממש.

ואולם, כאשר לא עשו זאת, ולא התגברו על קליפת **הגאווה**, ולא רצו לאבד את נשיאותם, הנה על-ידי "עבירה גוררת עבירה", נפלו והדרדרו בעבודה זרה ממש, כאשר דברו סרה על ארץ ישראל, ואמרו שיושב הארץ "כי חזק הוא ממנו" – מהקב"ה חלילה.

כיון שבאנו לידי כך, יתבאר היטב דברי "בעל הטורים": "**שלח לה אנשים**, סופי תיבות 'חכם', שיהיו חכמים וצדיקים". שכן, כאן רמז להם הקב"ה, שיהיו בבחינת 'חכם', הרואה את הנולד". דהינו, כפי שלמדנו מדברי ה"בכור שור", שהפונה בכך היא, שצריך להיות חכם, ולראות לא רק את העבירות עצמן (שהן בבחינת "אבות"), אלא גם לראות את "הנולד" – הם התולדות של העבירות, **שהיצר** מפתה את האדם לזלזל בהן, בטענה שהן אינן כל-כך חמורות.

וזהו שאומר "בעל הטורים": "**שלח לה אנשים** סופי תיבות 'חכם', שיהיו חכמים וצדיקים" – שיהיו בבחינת חכם, לראות את הנולד – את התולדה של העבירה. ומפרש, באיזו תולדה מדובר? "ויתרו את ארץ כנען" – יסגלו לעצמם את מידת הענוה וההכנעה מארץ כנען ("כנען", מלשון הכנעה), ועל-ידי כך יוכלו להתגבר על קליפת **הגאווה**, שהיא התולדה של עבודה זרה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "וידבר ה' אל משה לאמר שלח לה אנשים ויתרו את ארץ כנען"

הגאון רבי חיים סולוביצ'יק מבריסק היה מגדולי הרבנים במזרח אירופה בסוף המאה ה-18, ובראשית המאה הזאת. כמו כן, בהן יותר מעשר שנים כראש ישיבת וולוז'ין, הנודעת לתהילה. באותו זמן נקלעה ישיבת וולוז'ין למצוקה חומרית(=כלכלית) קשה. ולכן שגר רבי חיים כמה שליחים, שעברו בקהילות ישראל, ויאספו תרומות לצרכי הישיבה שלו.

ומעשה בשליח אחד, שחזר לרבי חיים בידיים ריקות, בתום מסע ארוך בעשרות קהילות, וכך אמר לרבי חיים: "למגינת לבי(=לצער), רבו מאד הפעם הוצאות הדרך שהיו לי במסעותי, ולכן לא נשאר בידי סכום של ממש בשביל הישיבה. ענה לו רבי חיים בנימה של מורת-רוח(=בחסר שביעות רצון): פידוע, פרשת המרגלים פותחת במלים "שלח לה אנשים ויתרו את ארץ כנען". ויש לומר, שפאשר משה רבנו ארגן את משלחת המרגלים, העניק להם ממון להוצאות הדרך. ובנדאי הקציב לכל אחד מהם סכום הגון לצרכי "הריגול" שהוטל עליו. משום כך אמר הקב"ה למשה: "שלח לה אנשים ויתרו" – אל תקרא "ויתרו", אלא "ויתרו". בכך רמז הקב"ה למשה, שישלח לארץ שליחים נאמנים ומסורים, שישאירו דבר מה בשוכם משליחותם, ולא ישלשלו את כל הכסף המוענק להם לכיסם הפרטי... **שבת שלום**

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יציאת השבת: 20:35**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"נורא עלילה על בני אדם"

מֶרֶן הַגֵּר "ע יוסף וצוק" ל אומר, שְׁעַם כָּל הַצֶּעַר וְהַכָּאֵב שֶׁנִּגְרַם לְאַבוֹתֵינוּ בְּדוֹר הַמִּדְבָּר, וְכִמּוֹ שְׁכֵתוֹב "בְּמִדְבַר הַזֶּה יִתְמוּ וְשֵׁם יִתְמוּ... – מִכָּל מְקוֹם כִּדְאִי הָיָה לָהֶם לְהִישָׁאֵר אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר, וְלִלְמוֹד תּוֹרָה מִפִּי מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ. וְכֹל הַתּוֹרָה שֶׁלְמָדוּ נִחְרְטָה עִמּוֹק בְּלִבָּם, כִּינּוֹן שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהֶם שֵׁם דָּאָגָה שֶׁל אֲכִילָה, שְׁתִּיָּה וּבִיגוּד, וְכִמּוֹ שְׁכֵתוֹב: "שְׁמַלְתָּךְ לֹא בָלְתָה מֵעַלְיָךְ וּרְגַלְךָ לֹא בְצִקָּה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה". וְזָכְרוּ אֶת הַלִּימוּד בְּצוּרָה נִפְלְאָה כִּינּוֹן שְׁשֵׁתוֹ מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, שֶׁכָּל הַשּׁוֹתֶה מִמֶּנָּה אֵינוֹ שׁוֹכַח אֶת תְּלִמוּדוֹ, וְהַלִּימוּד הַזֶּה הִשְׁפִּיעַ לֹא רַק לְדוֹרָם, אֲלָא לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

עַל סְגוּלַת בְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים הַנְּבִיאָה מְסוּפֵר עַל הָאֵר "הַקְּדוּשׁ, שֶׁכְּשֶׁהִתְחִיל לְלַמֵּד אֶת רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל אֶת חוֹכְמַת הַקְּבֵלָה, וְרַבֵּי חַיִּים לֹא תָפַס אֶת אֶחָד הַבְּאוּרִים מִחֲמַת עִמָּךְ הַעֲנִין, אָמַר הָאֵר "לְרַבֵּי חַיִּים, שִׁילְכוּ יַחַד לְיָמָה שֶׁל טְבַרְיָה, וַיִּשְׁתֶּה מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְיָמָה שֶׁל טְבַרְיָה, הִבְחִין הָאֵר "בְּבְאֵרֶה שֶׁל מְרִים (בְּתוֹךְ הַכִּינֹרֶת), וְאָמַר לְתַלְמִידוֹ שִׁישָׁאֵב מִים וַיִּשְׁתֶּה. וּמֵאֵז שְׁשֵׁתָה רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, קָלַט אֶת כָּל הַגִּילוּיִים שֶׁגָּלָה לוֹ הָאֵר "הַקְּדוּשׁ.

מֵעֵתָה נִבִּין אֶת מַעֲלַת עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁזָּכְרוּ לְלַמֵּד מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וְהָיְתָה לָהֶם בְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, וְכֹל מֶה שֶׁלְמָדוֹ נִקְלַט הֵיטֵב בְּמוֹחָם. לָכֵן אָמַר הַקַּב"ה, שֶׁכָּל הַסִּבֵּל וְהַתּוֹצָאָה הַקְּשָׁה וְהַמְרָה הֵם שׁוֹיִם וּכְדָאִיִּים, אֲבָל בְּעִיקָר שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ תּוֹרָה מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ.

רְאוּי לְהוֹסִיף כְּאֵן מֶה שְׁכֵתוֹב בְּמִדְרַשׁ (תַּנְחוּמָא בְּשֵׁלַח א'): "וְהִקִּיפֵן בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. אָמַר הַקַּב"ה: אִם אֲנִי מוֹלִיכֵן דְּרַךְ פְּשׁוּטָה עַכְשָׁיו, (הֵם) מִחֻזְקִין אִישׁ אִישׁ בְּשֵׁדָה וּבְכָרָם, וּבִטְלִין מִן הַתּוֹרָה. אֲלָא, אֲנִי מוֹלִיכֵן דְּרַךְ הַמִּדְבָּר, וַיֵּאכְלוּ אֶת הַמֶּן וַיִּשְׁתּוּ מִי בְּאֵר, (וְעַל-יְדֵי כֹף) וְהַתּוֹרָה מִתְּשַׁבֵּת בְּגוֹפָן."

דְּהֵינּוּ, עַל-יְדֵי שִׁיחֵיו יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא יַעֲסֻקוּ בְּעִבּוּדוֹת חֲרִישָׁה זְרִיעָה וּקְצִירָה בְּשָׂדוֹת וּבְכַרְמִים (שְׁהָרֵי יָרֵד לָהֶם מֶן, לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם, וְשֵׁתוֹ מִים מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, בְּלִי כָּל טוֹרַח), הִנֵּה, עַל-יְדֵי כֹף יִהְיֶה לָהֶם דִּי וְהוֹתֵר זְמַן לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה, וְעַל-יְדֵי כֹף תִּתְּשַׁב הַתּוֹרָה בְּגוֹפָם. וְלֵאחֶר שִׁיכְנֶסוּ לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִהְיֶה כָּלֵל חֲשֵׁשׁ שֶׁלֹּא יַעֲסֻקוּ בְּתוֹרָה (מִפְּאֵת שֶׁבִּישְׂרָאֵל יִצְטָרְכוּ לַעֲסוֹק בְּעִבּוּדוֹת שָׂדוֹת וּכְרָמִים). שְׁכֹן, הֵם יִהְיוּ כְּבָר בְּנֵי תּוֹרָה מִצַּד זֶה שֶׁעֲסֻקוּ כְּבָר בְּתוֹרָה בְּמִדְבָּר.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר עוֹד, שֶׁאַכִּילַת מֶן וְשִׁתִּית מִים מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים לֹא הָיוּ רַק כְּדֵי שִׁישְׂרָאֵל לֹא יִהְיוּ טְרוּדִים בְּעִבּוּדוֹת שָׂדוֹת וּכְרָמִים. אֲלָא, שְׁעַל-יְדֵי קְדוּשַׁת הַמֶּן, שֶׁהָיָה לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם, וְעַל-יְדֵי שְׁתִּית מִים מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים יוֹדְכֵךְ גּוֹפָם, שִׁיחֵיו מוֹכְנִים לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה וּלְהַשִּׁיג הַשְּׂגוּת גְּדוּלוֹת בָּהּ.

וּכְפִי שְׁכֵתָב הַגְּאוּן, בְּעַל "קְצוֹת הַחֲשׁוֹן" ("שֵׁב שְׁמַעַת" אוֹת ז'): "וּבְמִדְרַשׁ אֲמָרוּ, שֶׁהַכְּרִיחַ הַקַּב"ה אוֹתָנוּ עַל-יְדֵי כְּפִית הַהָר, שֶׁלֹּא תְסוּר הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, (שְׁהָרֵי) בְּאוֹנָס כְּתִיב (דְּבָרִים כ"ב, יט) 'לֹא יוֹכֵל לְשַׁלַּחָה כָּל יָמָיו'. גַּם הַמֶּן שֶׁאַכְלוּ בְּמִדְבָּר הָיָה לְכוֹנָה זוּ (=בְּאוֹנָס)... שֶׁהֶמֶן שֶׁאַכְלוּ יִשְׂרָאֵל הָיָה הַכְּרִחֵי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּלִי שׁוּם בְּחִירָה. וּבִילְקוּט רְאוּבֵנֵי פֶרֶשֶׁת בְּשֵׁלַח, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "יִפִּיפִי" גַּמְטְרִיָּה קִצָּה, הוּא שֶׁר הַתּוֹרָה, הוּא הַמְטִיר הַמֶּן לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם (=יִשְׂרָאֵל) אֲמָרוּ 'נִפְשָׁנוּ קִצָּה', לְהוֹדִיעַ שֶׁקְצוֹ וּמֵאֲסוֹ בְּמֶן וּבְתוֹרָה... (וְלָכֵן) הָיָה לָהֶם הַכְּרַח לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי הַמֶּן בָּא מִשֶׁר הַתּוֹרָה, וְהוּא לָחֵם אֲבִירִים, שֶׁמְלֵאכֵי הַשֶּׁרֶת נִיזוֹנִין (מִמֶּנּוּ). (לְאַחֶר אֲכִילַת הַמֶּן) שׁוֹב לֹא הָיָה לָהֶם (=לְיִשְׂרָאֵל) נִטְיָה וְתַאֲוָה חוֹמְרִית, רַק תְּקוּעַ הָיָה בְּלִבָּם אֲהַבַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּת. וְזֶה נִשְׁאָר לְדוֹרוֹת...".

נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכֹל זֶה, שֶׁהַקַּב"ה הִקִּיף אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכוֹנָה תַחֲלִילָה שִׁיחֵיו אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר, כְּדֵי שִׁיתְקַדֵּשׁ גּוֹפָם בְּאֲכִילַת הַמֶּן וּבְשִׁתִּית מִי הַבְּאֵר, וַיִּזְכּוּ לְהִיפְנֵס לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲסוֹק שֵׁם בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אם כן, והקב"ה בקש להוליך את ישראל במדבר ארבעים שנה, כדי לקדש את גופם, שואל ותמה ה"יפה תואר", מדוע מפורש בתורה שישראל נענשו להיות במדבר ארבעים שנה כנגד ארבעים יום שהלכו המרגלים...? (האם שהותם של ישראל ארבעים שנה במדבר, היתה כעונש על חטא המרגלים, או רצון ה' לקדש ולזכך את גופם מטומאת מצרים?)

ומת'ן ה"יפה תואר" את תמיהתו, על-פי הכתוב במדרש (תנחומא וישב ד'): "לכו וראו מפעלות אלהים נורא עלילה על בני אדם" (תהילים כה). אמר רבי יהושע בן קרחה: אף הנוראות (=הדברים) שאתה (הקב"ה) מביא עלינו, בעלילה (=באשמת שוא) את(ה) מביאן. בא וראה, כשברא הקב"ה את העולם, (כבר) מיום הראשון ברא (את) **מלאך המות**, מנין (יודעים זאת)? אמר רבי ברכיה: משום שנאמר: '**וחשך על פני תהום**' (בראשית א'): (וחשך) זה **מלאך המות**, המחשיך פניהם של בריות. ואדם נברא בשיש! **ועלילה נתלה בו** (הקב"ה), שהוא (=האדם) הביא את **המיתה לעולם**, שנאמר: 'כי ביום אכלך ממנו **מות תמות**'.

משל למה הדבר דומה? למי שמבקש לגרש את אשתו. כשבקש לילך לביתו כתב גט (מראש), (ו)נכנס לביתו והגט בידו, (ו)מבקש עלילה (=סיבה) לתנו לה (=את הגט). אמר לה (=לאשתו): מזגי לי את הכוס שאשתה. מזגה לו. כיון שנטל הכוס מידה, אמר לה: הרי זה גטך. אמרה לו: מה פשעי?! אמר לה: צאי מביתי, שמזגת לי כוס פשור (=קר). אמרה לו: כבר היית יודע שאני עתידה למזוג לך כוס פשור, ש(הרי) כתבת הגט והבאתו בידך.

אף כך אמר אדם לפני הקב"ה: רבוננו של עולם, עד שלא בראת עולמך קודם שני אלפים שנה היתה (כבר) תורה אצלך... וכתיב בה (במדבר יט'): 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'. אילולא שהתקנת **מות** לבריות, היית פותב בה כך? אלא, באת לתלות בי את העלילה (=האשמה), הוי (=וזהו) 'נורא עלילה על בני אדם'.

מדברי המדרש כאן אנו למדים, שאדם הראשון, לאחר שנגזרה עליו גזירת **המיתה**, בא בטענה כלפי הקב"ה, וטען כלפיו שהכל **עלילה**, וענין **המיתה** היה כבר מתוכנן מראש – שהרי, **מלאך המות** נברא ביום הראשון, ואילו האדם נברא ביום הששי. אם כך יוצא, שהקב"ה הוא "נורא עלילה על בני אדם", ותכנן לגזור על האדם **מיתה**, עוד קודם שחטא האדם ואכל מעץ הדעת.

מעתה, אומר ה"יפה תואר", שזהו גם ביאור המדרש שהבאנו. שכן, באמת הוליד הקב"ה את ישראל במדבר ארבעים שנה, כדי שיאכלו מן וישתו מים מבארה של מרים, כדי שהתורה תתישב בגופם. ומה שמפורש בפרשתנו, פרשת "שלח לך", שישראל נענשו להיות במדבר ארבעים שנה, בגלל חטא המרגלים הוא רק בבחינת "נורא עלילה על בני אדם" – לסובב שיצטרכו ישראל להיות במדבר ארבעים שנה.

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..." (יג ב')

אומר רש"י: "למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים? – לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו, ולא לקחו מוסר". ושואלים המפרשים: וכי איזה מוסר יכלו המרגלים לקחת ממרים? והרי מרים דברה במשה רבנו, שאף-על-פי שהיה ענו מאד, למרות זאת הרי הוא בן אדם, ומרגיש מה שמדברים עליו, ועל-כך נענשה מרים. אבל המרגלים לא דברו, אלא על עצים ואבנים, שאין בהם הרגשה כלל...

אלא, אומר המהרי"ץ, שעיקר חטאה של מרים לא היה בגלל שדברה על משה לבדו, שהרי הוא ודאי מחל על עלבוננו. אלא שעיקר חטאה היה, שהקדוש ברוך הוא, בכבודו ובעצמו, העיד על משה "בכל ביתי נאמן הוא", והוא הגיע למדרגת "פה אל פה אדבר בו". ואם חלילה היה בו איזה נדנדוד עבירה, לא היה מגיע למדרגה כזאת, להיות נאמן ביתו של הקדוש ברוך הוא ולקבל התורה מידו (כיון שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם חסידיו כחוט השערה), אלא ודאי שלא היה שום פגם במשה.

נמצא מכאן, שכל המדבר במשה, לא נקרא שדבר במשה לבדו, אלא חלילה דבר בהקדוש ברוך הוא, אשר בחר בו (=במשה) מכל בני ישראל, והשרה שכונתו עליו. וכעין זה היה גם חטאם של המרגלים, כי הלא ארץ ישראל היא תחת השגחתו של השם יתברך – "ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה" – ולא נתנה תחת שרין (=מלאכי) מעלה כשאר ארצות הגוים.

נמצא לפי זה, שמי שמדבר על ארץ ישראל, מדבר גם על הקדוש ברוך הוא, שבחר בארץ זו מכל הארצות. ולפי זה מובנים דברי רש"י, שהרשעים הללו ראו שלקתה מרים על עסקי דבה, שדברה במשה ונחשב כאילו דברה

בשם יתברך בכבודו ובעצמו, ואף-על-פי-כן לא לקחו מוסר להתבונן, שכאשר מדברים על ארץ ישראל נחשב שמדברים חלילה בהקב"ה.

"ויבאו עד נחל אשכל ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישארו במוט בשנים"

על הכתוב, "וישארו במוט בשנים", שואלים חז"ל: מפני מה כתבה התורה "בשנים"? הרי אם כתוב "וישארו במוט", ברור הוא שנסארו בשנים. אלא, משיבים חז"ל, שכאשר תרו המרגלים את ארץ כנען, פשוט הוא שהלכו גם בשבת קדש, שהרי כתוב: "במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום".

אם כך נשאלת השאלה: ניחא שראו היתר לעצמם לעבור על "איסור תחומין" בשעה חשובה כל-כך, שאין האיסור של תחומין, אלא איסור דרבנן – אבל כיצד התירו לעצמם להיות נושאים משא בשבת? והרי זה איסור דאורייתא והוא "אב מלאכה"! אלא, התירוץ הוא "וישארו במוט בשנים", שהרי הדין הוא ש"שנים שעשאוה פטורים". (פידוע "בכל מלאכות של שבת אמרינן יחיד שעשאה חיב, שנים שעשאוה פטורים" רע"ב שבת א' א')

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם"

הסיפור הבא, מספר כיצד השתנו תייו מהקצה אל הקצה, של אחד המרצים הגדולים, העוסקים בקירוב לבבות ובזיכוי הרבים:

"הייתי בערך בן 20, גדלתי בתל-אביב בתור בחור צעיר, סטודנט, באורח חיים חילוני.

יום אחד עברתי במדרכה בדיזנגוף, ומאז הכל השתנה: כמו שכלם יודעים, ת"א מלאה בשלטי חוצות ענקיים, כל הרחובות מלאים בשלטי דוגמניות בכל מכל כל...

אני לא הייתי מתרגש מזה, כי הייתי רגיל לראות זאת ביום-יום, ופתאום ראיתי ביום קיצי חם מאד, עובר אדם חרדי, עם חליפה וכובע, בא מולי והולך הפוך! בצורה כזו שהוא מנסה שלא להסתכל על שלטי החוצות... לא הבנתי למה הוא עושה את זה, למה הוא לא מסתכל, ואיך הוא כזה חזק לעשות כזה מאמץ??? הרי מי ידע בכלל שהוא מסתכל או לא? למי באמת אכפת אם הוא יסתכל או לא...?

המקרה הנה לא עזב אותי כל הלילה! למחרת הלכתי לספריה, ואמרתי לעצמי, שאני חיב לחפש חומר על יהדות. חפשתי בספרי יהדות, ועל המדף הוצאתי "במקרה" את "ספר החינוך", וכשיהודי מחפש, הקב"ה עוזר לו! פתחתי את הספר באמצע, ובדיוק נפתח לי בעמוד שמדבר על האיסור ממצות תמידיות "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". הנושא ענין אותי מאד, והתחלתי לקרוא ולקחת עוד ספרים... וכך המשכתי ללמוד ולקרוא, והצימאון גדל, עד שהתחזקתי ונכנסתי לשיבה!"

היום, ברוך ה', הוא מקרב אלפים, ואומר, כי מי שזכה אותו אז, היום כנראה כבר סבא, וכשהוא גיע לאחר 120 שנה, ויתנו לו לראות עולמות שלמים שנבנו בזכותו, והוא מן הסתם יגיד: 'אני אף פעם לא עסקתי בקירוב לבבות ובזיכוי הרבים, אם כך מאיפה הזכויות הללו???'

ואז יגידו לו: 'אתה עשית קידוש ה' בסתר! היתה מלחמת היצר ברחוב, והכל פתוח וחופשי, ואף אחד לא היה יודע אם היית מסתכל או לא – אבל מילאת מקום בעולם הזה, ועשית את רצון ה', ויצא אור כזה גדול ממך! אור שהשפיע על נשמה אחת שעברה ברחוב, ומבלי שתדע יצאה זכות כזו גדולה בזכותך, בכך שאלפי אנשים התחזקו וחזרו אל ה' יתברך! והכל יזקף לזכותך, בזכות המעשה הקטן (לכאורה) שעשית...!'

אין גבול לתאר את האשר והשמחה העילאיים והנצחיים שיהיו לאותו אדם בשמים!

(האדם אף פעם לא יכול לדעת, כשהוא עושה מעשה כלשהו, מי ראה אותו, מי למד ממנו, ואיך הוא בנה בכך עולמות שלמים! אף פעם אי-אפשר לדעת, כמה זכויות יש לאדם בזכות עבודת ה' שלו על עצמו! יהי רצון, שנזכה לקדש את שמו יתברך ברבים כל ימי חיינו – אמן).

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "רֵאשִׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עֲרַשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הומנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם"

על הכתוב בסוף הפרשה (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם", פרש רש"י: "הלב והעינים הם מרגלים לגוף, ומסרסים (=מזמנים) לו את העבירות: העין רואה, הלב חומד, והגוף עושה את העבירות".

ומקור הדברים בירושלמי (ברכות ט): "אמר ר' לוי: ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה (=הלב והעינים הם שני סרסורי החטא), דכתיב: "תנה בני לבך לי, ועיניך דרכי תצרנה". אמר הקב"ה: אי יהבית לי לבך ועינך, אנא ידע דאת לי" (=אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אני יודע שאתה שלי).

והנה, מדברי רש"י ("הלב והעינים הם מרגלים לגוף") אנו למדים שיש קשר בין חטא המרגלים בתחילת הפרשה לבין מצות ציצית בסוף הפרשה.

וכפי שכתב בעל "חידושי הרי"ם" (ספר זכות "שלח לך"), שבמצות ציצית יש תיקון לחטאם של ישראל שהלכו אחר עצת המרגלים.

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, איך מצות ציצית מתקנת את חטא המרגלים?

כדי להבין זאת, נקדים להביא את קושית "הרוקח" והאלשיך הקדוש, השואלים על הכתוב (במדבר לו, מא): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". והרי במציאות, סדר הדברים הוא הפוך: בתחילה העינים רואות, ואחר-כך הלב חומד! אם כן, לכאורה, היה צריך להקדים את ראית העינים ללב, ומדוע כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"?

ויש לומר, שאמנם העין רואה תחילה, אלא שהעין רואה מה שהלב חומד, שהרי תאות הלב הן שמנחות את העין מה לראות וכיצד לראות, וכפי שאמרו חז"ל בגמרא (ע"ז כח): "דשורגי דעינא באובנתא דלבא תלו", ופרשו התוספות (שם): "ראית העין תלוי בהבנת הלב".

מכל זה נמצאנו למדים, שלמרות שהאדם רואה מראה מסוים או התרחשות מסוימת בעיניו, מכל מקום, הצורה שבה הוא רואה את הדברים תלויה רק בלבו. ולכן יתכן ששני אנשים יראו באותו מראה שני דברים שונים לחלוטין. שכן, כאמור, הראיה תלויה בנטיות וברצונות לב האדם.

ולכן אומר הצדיק רבי מאיר מאוסטרוביצה, שלאחר שהאדם נכשל בדבר עבירה של **ראיה אסורה**, עליו לתקן תחילה את ה"לב" – שהרי העבירה באה מכניעת האדם לתאות לבו, ולכן עליו תחילה לעקור את **העבירה** מלבו – ורק אחר-כך יקל עליו להרחיקה מן העין. ומוסיף הצדיק רבי מאיר מאוסטרוביצה ואומר, שגם במצות תפילין, שאנו מקימים בכל יום, אנו מקדימים להנחת תפילין של יד, שהוא כידוע כנגד הלב – כדי להכניע את **תאות הלב**, ורק אחר-כך אנו מניחים את התפילין של הראש בין העינים.

וצריך לדעת שלמצות ציצית יש שתי סגולות נפלאות: אחת, "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי" – דהינו, על-ידי שהאדם מקים מצות ציצית, זוכר הוא את כל חיובי תרי"ג מצות "עשה" ו"לא תעשה", ולא נכנע ליצרו.

(האלשיך הקדוש מוסיף רמז נפלא, ואומר, שהתיבות "**כל מצות ה'**" הם בגמטריה 612. ומאחר ופאמור יש לנו תרי"ג (=613) מצות שעלינו לקיים, ומצות ציצית היא כמוכן אחת מהן, נמצא, שעל-ידי שהאדם מקים את מצות ציצית, הוא יבוא לזכור את שאר המצות, שהן 612 מצות. וזהו שאומר הכתוב: "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'". דהינו, על-ידי "והיה לכם לציצית" – כאשר אתם מקימים את מצות ציצית, הנה על-ידי כך וזכרתם" – תזכרו לקיים את "**כל מצות ה'**" (=612) – את שאר המצות שהקב"ה נתן לנו).

סגולה נוספת שיש במצות ציצית, שיש בפותה "לישר" את הלב, עד שיחדל האדם מלתור אחר תאות לבו, וממילא יחדלו גם עיניו מלתור אחר ראיית אסורות.

ויש להוסיף מה שאמרו חז"ל (ב"ר לד', י'): "הרשעים – הן ברשות לבם". (כמו שכתוב תהילים יד', א'): 'אמר נבל בלבו', (וכן בראשית כו', מא'): 'ויאמר עשו בלבו'. אבל הצדיקים – לבם ברשותם (כמו שכתוב שמואל א', א'): 'ותנה היא מדברת על לבה', (וכן שם כז'): 'ויאמר דוד אל לבו', (דניאל א'): 'וישם דניאל על לבו'".

שכן, כאמור, הפל תלוי בלב, ואם לבו של האדם ברשותו, הנה, כל דבר שיראה בעיניו, יטה הוא את לבבו לצד הקדושה ולא יחטא. ולכן מזהירה אותנו התורה הקדושה: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". דהינו, גם כשיראה האדם מראה מסוים לנגד עיניו, אל יטה לבבו לצד החמדה והתאוה. שכן, על-ידי כך יבוא לידי חטא חלילה.

והנה, מבואר בזהר הקדוש (שלח קנח' מתורגם), שהמרגלים היו כלם אנשים צדיקים, וראשי ישראל. אולם, בכל זאת דברו סרה על ארץ ישראל, כיון שידעו שרק במדבר הם ישארו בנשיאותם, אבל כאשר יכנסו לארץ ישראל, הם יאבדו את נשיאותם.

ומאחר והיתה נגיעה בלבם, הנה, זה היה שרש חטאם. ולכן, למרות שבחזרתם ספרו למשה מה שענייהם ראו (פירות משונים, לויות רבות), הפירוש שנתנו ופדו מלבן היה פירוש "עקום" על מה שראו. שהרי, על הפירות, במקום לומר "כשם שפרותיה (של הארץ) משונים – כך עמה משונה" (רש"י), היו צריכים לדרוש בשבח פירות הארץ וגודלם. ובמקום לומר "ארץ אוכלת יושביה" כשראו קבורות רבות, היו צריכים להתבונן בחסדי ה'. שהרי, על-ידי הללויות הרבות האלו לא הבחינו יושבי הארץ בהם. אלא, כאמור, לבם העקום גרם להם, שכל מה שראו – דברו בגנות הארץ.

"והזהיר במצות ציצית, כפי כל פרטיה ודקדוקיה, זוכה לאשה ולבנים, ניצול מן החטא ומכוסה ומזיקין ומלאכי חבלה, ומוגן מצין הרע, וזוכה ומקבל פני השכינה"

בספר 'פסקי תשובות' להגאון רבי שמחה רבינוביץ שליט"א מובא בפתיחה להלכות ציצית, שמצות ציצית חיובה מן התורה גם בזמן הזה, ומצוה יקרה היא וחשובה עד מאד, ששקולה כנגד כל המצוות. "ואף כי איננה מצוה חיובית, אלא קיומית, דהינו, כשיש לו בגד עם ארבע כנפות, אסור ללבושו מבלי להטיל ציצית בכנפיו, מפל מקום כבר אמרו חז"ל (מנחות מא'), ש"בעידנא דריתחא" (=בזמן שהדינים שולטים בעולם) מענישים גם על אי-קיום מצוה זו".

ובספר פסקי תשובות מסים שם: "והזהיר במצות ציצית, כפי כל פרטיה ודקדוקיה, זוכה לאשה ולבנים, ניצול מן החטא ומכוסה ומזיקין ומלאכי חבלה, ומוגן מצין הרע, וזוכה ומקבל פני השכינה".

הרה"ק רבי אהרן מפעלזא זיע"א היה מעורר את הנערים שהגיעו למצות והחלו להניח תפילין, שיקבלו על עצמם שלא לשוחח בדברי חולין כל עוד התפילין עטורים לראשיהם. אחד הבחורים שהצליח לשמור על קבלה זו, והגיע בסיעתא דשמאי ליום נישואיו, נשאל על-ידי הרבי, האם יהיה מוכן לקבל על עצמו שלא לשוחח בדברי חולין גם בהיותו מעוטף בטלית לאחר החתונה. החתן הסכים, והקפיד מאד שלא לשוחח שיחת חולין עם הטלית והתפילין.

ואז סבר הרבי את אוזנו של החתן ההוא, ואמר לו דבר נורא: כאשר תגיע לבית דין של מעלה, ויתחילו לדון בענייך, ואימת הדין תהיה נוראה, תוכל להשיב כדלהלן: כדרך כל נפטרי ישראל (כמובא בשו"ע יו"ד, סימן שנ"א), גם אנכי עטוף בקברי בטלית שבה התפללתי כל ימי חיי, וכיון שבחיי חיותי הקפדתי שלא לשוחח בדברי חולין בעת שאני עטוף בה – אלא רק בדברי תורה – הרי גם עכשיו אני מבקש מבית דין של מעלה לא לשוחח עמי, אלא בדברי תורה, ואבקש רשות שלא לדבר על יתר המעשים שעשיתי בעולם התחתון!

וכן מסופר על הט"ז זיע"א שכאשר הטלית גדול שלו התבלתה, החליטו בעלי לבוב להחליפה בטלית חדשה. אך כאשר הביאו לו את הטלית החדשה, סרב הט"ז להתעטף בה, ונמק זאת בכך שהטלית הישנה תוכל להעיד עליו בבית דין של מעלה, שלא היו לו מחשבות זרות בתפילת שמונה עשרה.

שבת שלום לכל בית ישראל!
נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יציאת השבת: 20:35**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"איה הקדשה הוא בעינים על הדרך"

ה"חוויה" הקדוש מספר, שפעם היתה לרבנו הקדוש הבעש"ט זיע"א עלית נשמה. "כלנו ישבנו מסביבו, עוקבים בדריכות אחרי נשמתו ופניו, שהפכו מלהבות אש לחורון עז.

כשהתעורר רבנו הבעש"ט, פנה אלינו וספר לנו מה ראה: 'כשהייתי למעלה, ראיתי מלאכים נחפזים לעבור ממקום למקום מסוים, ובידיהם פלים, וראיתי שהם בונים סיר גדול ורחב.

השתוממתי לפשר הדבר. עצרתי את אחד המלאכים, ושאלתי למשמעות זה הסיר הגדול. קרב אותי המלאך, והרים את מכסה הסיר, כדי שגם אני אוכל לראות את הנעשה בתוך הסיר. לתדהמתי, ראיתי שהסיר מלא בידים וברגלים של בני אדם. כאשר ראה המלאך את תדהמתי, פתח ואמר: דע לך, שלפני ביאת המשיח ירדו לעולם נשמותיהם של אנשי דור המבול ודור הפלגה, ובשבילם נבנה הסיר הזה – כדי לבשל בו את ידיהם ורגליהם, רחמנא ליצלן. (דור המבול, כידוע, נכשלו בגילוי עריות – הנשים לא כסו את ידיהן ורגליהן, והתקשטו בצורה מושכת את העין, ולבשו בגדים "רועשים". ואילו דור הפלגה חטאו במינות ובאפיקורסות)."

(ראוי להוסיף, שגם האריו"ל כותב שהדורות לפני ביאת המשיח הם גלגולים של דור המבול ודור הפלגה). ולכן רואים אנו היום שיש אנשים ונשים צדיקים, הנשמרים במצוה "קלה כבחמורה". אף כאשר הם מגיעים לנסיון של צניעות – מאבדים הם דעתם הצלולה, ומנסים לחקות את מלבושי הגוים.

יהי רצון, שהקב"ה ירחם עלינו ועל כל עמו ישראל, שנוכל לעמוד בנסיונות הקשים הללו. שכן, אנו רואים בחוש, שכעת מתחילות אותן נשמות של דור המבול ודור הפלגה לרדת לעולם הזה. הרחוב מלא בפריצות ובמינות, רחמנא ליצלן.

בענין זה כתב ר' הלל מקאמליא, שה-**ס"מ הרשע** יודע ששמירת הקדושה מקרבת את הגאולה, ולכן הניח את כל תרי"ג המצות, ושם הוא את כל כוחותיו כנגד הנשים התמימות, כדי להכשילן בפריצות, ולהדיחן מדחי אל דחי ולכן, כל איש ואיש מישראל צריך להתחזק בשמירת העינים, כפי שרמז הכתוב (פראשית לח, כא): "איה הקדשה הוא בעינים על הדרך" – היכן היא הקדושה של האדם? – "הוא בעינים על הדרך", כאשר שומר הוא את עיניו בדרך...

וראוי להביא כאן את דברי האריו"ל (ע"ח שער ט', פא), כי "עין" בגימטריה 130, ולכן פעמים "עין" הם 260, בדיוק עשר פעמים שם הוי"ה (=26). ולכן, המקדש את שתי עיניו, ולא מסתכל על נשים, זוכה **שמאירים** בו עשר פעמים שם הוי"ה. ואילו הפוגם חלילה בקדושת העינים הרי הוא פוגם בעשר פעמים שם הוי"ה. וזהו שכתוב בפרשה "עין בעין נראה אתה ה'". כלומר, המקדש את שתי עיניו ("עין=130) בעין") מאירים בו עשר פעמים שם הוי"ה.

וכתב רבנו "הבן איש חי": כשיאמר בפרשת ציצית "וראיתם אותו", יסתכל בציציות שבידיו פעמיים, בזו אחר זו, ואחר כל פעם יעבירם על גבי עיניו. ובעת שמסתכל בהם, יכון תיבת "עין" שעולה ל-130, כמנין חמש פעמים שם הוי"ה (5*26=130) ואחר ינשקם, ויש סוד בדרך.

דהינו, על-ידי שאומר "וראיתם אותו" ומסתכל על הציציות פעמים, ומכון ש"עין" הוא מספר 130 (חמש פעמים שם הוי"ה), על-ידי שעושה כך פעמים, מקדש הוא יתברך את עיניו בעשר פעמים שם הוי"ה, וזוכה לסיעתא דשמאי, להינצל מראיות ומראות אסורות ברחוב.

"וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם" (טו' לט')

הגה"ק, בעל ה"בני יששכר", בהקדמתו המפורסמת ל"דרך פקודיך", אומר בשם האריו"ל הקדוש, שכל

אחד מישראל חָיב לָקִים אֶת כָּל תְּרִי"ג(=613) מִצְוֹת הַדְּאוּרִיתָא(=שְׁבַת־וְרָה), בְּמַחְשְׁבָה דִּיבּוּר וּמַעֲשָׂה, כְּדִי שְׂיִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ "חֲלוּקָא דְרַבְנִין", שֶׁהוּא לְבוּשׁ שֶׁל אֹר לְנִשְׁמָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. (לְבוּשׁ זֶה מוֹרְכָב מִרַמ"ח(=248) מִצְוֹת "עֲשֵׂה" וּמִשְׁס"ה(=365) מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה"). וְאִם לֹא קִיַּם הָאָדָם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, חָיִב הוּא לְאַחַר מִיתָתוֹ לְהַתְגַּלְגֵּל שְׁנִית.

וְהִנֵּה, לְכַאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּהָ. הֵרִי אֵין לְאָדָם אֶפְשָׁרוּת לָקִים אֶת כָּל תְּרִי"ג(=613) הַמִּצְוֹת! שֶׁהֵרִי יֵשׁ מִצְוֹת שְׂשִׁיכוֹת רַק לְפָהוּ, וְיִשְׁנֵן מִצְוֹת שְׂשִׁיכוֹת רַק לְלוֹי, אוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵין לָנוּ אֶפְשָׁרוּת לָקִימָן. אִם כֵּן, לְכַאוּרָה, נִצְטָרֵךְ לְחַזוֹר בְּגִלְגוּל שֶׁל כְּהֵן אוֹ לְלוֹי אוֹ יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְהַשְׁלִים מִצְוֹת אֵלּוּ. וְיָמָה יֵשׁ בְּאֶפְשָׁרוּתֵנוּ לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת כָּל תְּרִי"ג(=613) הַמִּצְוֹת בְּגִלְגוּל אֶחָד?

אוֹמְרִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂזָהוּ מָה שֶׁבִקֵּשׁ אוֹתוֹ גֵּר, כְּשֶׁאָמַר לְשִׁמְאִי: "לְמַדְנִי אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת". כְּלוּמָר, לְמַדְנִי לָקִים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, אֶת כָּל מִצְוֹתֶיהָ - "עַל רֶגֶל אַחַת" - כְּלוּמָר בְּפַעַם אַחַת, בְּגִלְגוּל אֶחָד (בְּהִיוֹתִי בְּחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה), כְּדִי שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ לְהַתְגַּלְגֵּל לְהִיוֹת כְּהֵן אוֹ לְלוֹי, כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת הַמִּצְוֹת שֶׁלֹּא יְכוּלְתִי לָקִים בְּהִיוֹתִי יִשְׂרָאֵל.

דְּחַפּוּ שִׁמְאִי "בְּאֶמְת הַבְּנִיין" שֶׁבִידּוֹ. שֶׁכֵּן, שִׁמְאִי סָבַר שֶׁבְּאֶמְת אֵי-אֶפְשָׁר לָקִים אֶת כָּל הַמִּצְוֹת בְּפַעַם אַחַת בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֹא צְרִיכִים לְחַזוֹר בְּגִלְגוּל וּלְהַשְׁלִים אֶת הַחֶסֶר.

אָבֵל כְּשֶׁבֵּא אוֹתוֹ גֵּר לְהִלֵּל, נָתַן לוֹ הִלָּל עֲצָה נִפְלְאָה כְּדִי לֹא לְחַזוֹר בְּגִלְגוּל, וְאָמַר לוֹ: "דְּעֲלֵךְ סָנִי, לְחַבְרֵךְ לֹא תַעֲבִיד(=מָה שֶׁשְּׁנוּא עָלֶיךָ - אֵל תַּעֲשֶׂה לְחַבְרֵךְ), וְזוֹהִי מִצְוֹת: "וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹד", וְזוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה" - אָמַר לוֹ הִלָּל.

וּפְנֹת הִלָּל הִיָּתָה: כְּאֶשֶׁר הָאָדָם מְקִים אֶת "וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹד" - לְאַהוּב כָּל יְהוּדֵי כְּמוֹ אֶת עֲצָמוֹ, וּבְהִיוֹתוֹ יוֹדֵעַ שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל עֲרַבִים זֶה לָזֶה, כְּגוֹף אֶחָד בְּלֵב אֶחָד - מִמִּילָא אִם חֲבָרוּ מְקִים מִצְוָה מְסוּיָמָת, שֶׁהוּא לֹא יְכוּל לָקִימָה, נְחָשֵׁב לוֹ כְּאֵילוֹ הוּא קִים מִצְוָה זוֹ.

וְלָמָּה הַדְּבָר דוֹמָה? לְאָדָם שֶׁמְנִיחַ תְּפִילִין בְּרֵאשׁוֹ וּבְזָרוּעוֹ. וְכִי שֶׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁרַק הַיָּד וְהָרֵאשׁ קִיְמוּ מִצְוֹת תְּפִילִין, וְשֶׁאֵר הָאֵיבָרִים לֹא?

וְדַאי שְׂזָה לֹא נְכוּן! כִּי כָּל הָאֵיבָרִים מְחוּבָּרִים בְּגוּף אֶחָד וּבְנֶפֶשׁ אַחַת, וְלָכֵן נְחָשֵׁב כְּאֵילוֹ כָּל הָאֵיבָרִים קִיְמוּ מִצְוֹת תְּפִילִין.

וְכֵן, כְּאֶשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל מְקַבֵּל עָלָיו אֶת "וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹד", אֲזַי נְחָשְׁבִים כָּל יִשְׂרָאֵל כְּאִישׁ אֶחָד, וּמִמִּילָא אִם אֶחָד קִים מִצְוָה מְסוּיָמָת, נְחָשֵׁב כְּאֵילוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל קִיְמוּ מִצְוָה זוֹ. לָכֵן, אֶפִּילוֹ אִם הָאָדָם אֵינוֹ כְּהֵן, מְכַל מְקוּם כְּהֵן מְקִים מִצְוָה, נְחָשֵׁב הַדְּבָר כְּאֵילוֹ הוּא קִים מִצְוָה זוֹ.

וְזָהוּ שֶׁאָמַר הִלָּל לְאוֹתוֹ גֵּר: "דְּעֲלֵךְ סָנִי, לְחַבְרֵךְ לֹא תַעֲבִיד(=מָה שֶׁשְּׁנוּא עָלֶיךָ - אֵל תַּעֲשֶׂה לְחַבְרֵךְ) - כִּי כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה "עַל רֶגֶל אַחַת", כְּלוּמָר בְּגִלְגוּל אֶחָד... (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"וְהוֹחִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, כְּפִי כָּל פְּרִטְיָה וְדִקְדוּקָה, זוֹכָה לְאַשָׁה וּלְבָנִים, נִיצוּל מִן הַחֲטָא וּמְכוּסָה מִמְזִיקִין וּמִלְאָכֵי חֲבִלָה, וּמוֹגֵן מֵעֵין הָרַע, וְזוֹכָה וּמְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה"

"בְּשׁוּם פְּנִים וְאוֹפֵן לֹא אֶתֵּן לְךָ לְעִבּוֹר אֶת הַטִּיפּוּל הַכִּימוּתְרָפִי כְּשֶׁאֲתָה לְבוּשׁ בְּצִיצִית" - אָמְרָה בְּתִקְיֹת הָאֲחוֹת לְחוּלָה - "אֲתָה חָיִב לְלְבוּשׁ רַק בְּגָדִים סְטֵרִילִיִּים שֶׁבֵּית הַחוּלִים מְסַפֵּק לְחוּלִים". הַחוּלָה נִסָּה לְהַסְבִּיר: "אָבֵל הִבְאֵתִי בְּמִיּוּחַד צִיצִית מְכוּבֶּסֶת וּמְגוּהָצֶת עַל-פִּי כְּלָלִי הַהִיגִינָה שֶׁל בֵּית הַחוּלִים, וּכְפִי הַהוֹרָאוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי", וְסִים וְאָמַר: "לֹא הַצִּיצִית אֵינְנִי מוֹכֵן לְעִבּוֹר אֶת הַטִּיפּוּל!".

רוֹפֵא שֶׁעֲבַד בְּאִזּוֹר, שֶׁם יָבֵב כִּי הַבְּחוּר יוֹשֵׁב מִחוּץ לְחֲדָרֵי הַטִּיפּוּלִים לְמַעַלָּה מְשַׁלֵּשׁ שְׁעוֹת. נִגַּשׁ וּשְׁאֵלוֹ, לָמָּה אֵינּוּ נִכְנָס לְקַבֵּל אֶת הַטִּיפּוּל. הַבְּחוּר סָפַר לְרוֹפֵא אֶת הַסִּיפּוּר עַל הַצִּיצִית. לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע הָרוֹפֵא אֶת הַסִּיפּוּר, נִכְנָס פְּנִימָה לְדַבֵּר עִם הָאֲחוֹת. לְאַחַר מְסַפֵּר דְּקוֹת יָצָא, כְּשֶׁכָּלוּ אַחוֹז הַתְּרַגְּשׁוֹת וְצַעַק: "נִס! נִס!", וְאָז חִבַּק אֶת הַבְּחוּר וְאָמַר לוֹ: "נִכְנָסְתִי לְרֵאוֹת אֵיזָה טִיפּוּל אֲתָה מְקַבֵּל. וְאָז, לְתַדְהֵמְתִי שְׁמַתִּי לֵב שֶׁהָאֲחוֹת בְּטַעוֹת מְלָאָה בְּמִזְרֵק חוּמָר אַחַר מְמָה שֶׁאֲתָה אֲמוֹר לְקַבֵּל. חֲמַר זֶה הִיָּה יְכוּל, חָס וְשָׁלוֹם, לְדַרְדֵּר אֶת מִצְבְּךָ עַד כְּדִי מוֹת.

וְהִנֵּה, בְּזִכּוֹת הַהַתְעַקְשׁוֹת שֶׁלְךָ עַל הַמִּצְוָה - זְכִיתָ, וְחִיִּיד נִצְלוּ!!!!". זְמַן מָה לְאַחַר שֶׁפְּרָסַם הַגְּאוֹן הָרַב יִצְחָק זִלְבֶּרְשְׁטִין שְׁלִיט"א סִיפּוּר זֶה, הַתְקַשֵּׁר אֲלָיו הַבְּחוּר בְּעַל הַמַּעֲשֶׂה, וְאָמַר לוֹ בְּהַתְרַגְּשׁוֹת, שֶׁלְהַפְתֵּעַת הָרוֹפְאִים, זְכָה וְנִרְפָּא לְחִלוּטִין תוֹךְ זְמַן קָצֵר, וְאֵף זְכָה לְהַתְחַתֵּן וּלְהִקִּים בֵּית.

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) **bnei-zion.com** (ר"ת 21:18) **יציאת השבת: 20:35**

הפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה... והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה"

על הכתוב: "בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה". אומר כ"ק מרן האדמו"ר מהרי"ד מבעלזא זיע"א, מיד בבאכם אל ארץ ישראל, שאז יפסק לרדת המן מן השמים, ותצטרכו לאכול מתנובת הארץ (כפי שכתוב: "והיה באכלכם מלחם הארץ"). הנה, בודאי שאז יהיה לכם פחד גדול שהאכילה לא תהיה בקדושה. על-כן, העצה היעוצה על-כך היא – "תרימו תרומה לה" – תפרישו חלה, כדי שתחול קדושה על כל הלחם, ותוכלו לאכול את לחמכם בקדושה ובטהרה.

ובענין אכילה בקדושה, שנינו במשנה (אבות ג, ג): "רבי שמעון (בר יוחאי) אומר: שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאלו אכלו מזבחי מתים, שנאמר (ישעיה כח): 'כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום'. אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא, שנאמר (יחזקאל מא): 'וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע מזכיר רשב"י דוקא "שלשה שאכלו על שלחן אחד"? וכי יעלה על הדעת ששנים שאכלו על שלחן אחד, או אפילו אדם אחד, שאכל לבדו, אינם צריכים לומר דברי תורה...? נראה לבאר ענין זה על-פי מה שהבאנו מהזוהר הקדוש (עקב רעב), ש"שעת אכילה (היא) שעת מלחמה". דהינו, אומר הזוהר, בשעה שהאדם אוכל את לחמו, יש מלחמה בין היצר הטוב ליצר הרע. שכן היצר הרע משתדל בכל כוחו להפיל את האדם ברשת תאוות האכילה, ולכן צריך להילחם כנגדו בכל הכוחות.

ולכאורה צריכים אנו לשאול: מדוע כל פעם שאנו אוכלים היצר מתגרה בנו? אלא, ידוע הוא, שכאשר אכל אדם הראשון מעץ הדעת, נגזרה עליו גזירת המיתה, כמו שכתוב (בראשית ב, ז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות". ומאחר וכל הנבראים היו כלולים באדם הראשון, נגזרה המיתה על כל העולם כולו.

והנה, מאחר וכבר למדנו במשנה (אבות ד, ב), ש"עבירה גוררת עבירה", נמצא שבכל פעם שאיש ישראל אוכל מאכל מסוים, מתעורר שוב היצר הרע להכשילו, כפי שהכשיל את כלנו באכילת איסור, בהיותנו כלולים בתוך אדם הראשון. וזהו שאומר רשב"י בזוהר הקדוש: "שעת אכילה (היא) שעת מלחמה". שכן, מאחר והאכילה הראשונה היתה באיסור, הנה כל אכילה ואכילה גורמת ליצר הרע להתעורר ולהילחם בנו.

על-כן, העצה היעוצה היא לעסוק בדברי תורה בשעת האכילה. שכן, עסק התורה הוא סגולה נפלאה להכניע את היצר, כמו ששנינו בגמרא (קידושין ל): "כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל: בני, בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה – תבלין. ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו".

נמצא שעל-ידי שאיש ישראל עוסק בתורה בשעת האכילה, מובטח לו ש"התבלין" הזה יכניע וינצח את היצר הרע של תאוות האכילה.

ועל זה רמז הכתוב (ויקרא א' ז): "ונתנו בני אהרן הפהן אש על המזבח", הנה "הכהן אש על המזבח", סופי תיבות שלחן, ותיבת "אש" רומזת לתורה כמו שנאמר: "מימינו אשדת למו", לומר לך שעל ידי אמירת דברי תורה על השלחן "שורפים" ומכניעים את הנחש הוא היצר הרע.

(וראוי להוסיף שהמלה "שלחן" היא אותיות לנחש – לומר לך, שכאשר האדם אוכל על שלחנו, מתעורר הנחש, הוא היצר הרע להילחם כנגדו. אך אם האדם לומד בדברי תורה על השלחן, נכנסת ה-ל' הרומזת על למוד לתוך ה"נחש", ונעשה מזה "שלחן", כמו שכתוב: "זה השלחן אשר לפני ה'").

ומעתה יאיר לנו להבין את דברי רשב"י: "שלשה שאכלו על שלחן אחד" – השלשה הם האדם, יצר הטוב ויצר

הָרַע. וּכְשֶׁאֵין הָאָדָם אוֹמֵר דְּבַרֵי תוֹרָה, שֶׁהִיא הַתְּבַלְיָן וְהַסְגוּלָה לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרַת הָרַע, אֵין הוּא יְכוּל לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר, שְׂכּוֹן, הַיִּצָּר מְעוֹרֵר בּוֹ אֶת תַּאֲוֹת הָאֲכִילָה (מֵעֵין חֲטָא עִץ הַדַּעַת).

אָבֵל, "שְׁלֹשָׁה שְׂאֲכָלוּ עַל שְׁלַחַן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה", הִנֵּה עַל-יַדֵּי עֶסֶק הַתּוֹרָה, הַנְּקָרָאת "טוֹב", זוֹכָה הָאָדָם לְהַמְתִּיק אֶת הַיִּצָּר הָרַע וְלְהוֹפִכּוֹ לְטוֹב. וְנִמְצָא, שֶׁאָדָם וַיִּצַר הַטוֹב וַיִּצַר הָרַע (שֶׁנִּמְתָּק עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה), עוֹבְדִים אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ. וְזוֹהוּ שֶׁאָמַר רַשְׁבִּי: "שְׁלֹשָׁה שְׂאֲכָלוּ עַל שְׁלַחַן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה, כְּאִילוּ אָכְלוּ מִשְׁלַחְנֵנוּ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא". (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) "וַיַּעֲלוּ בְנֵגֶב וַיָּבֵא עַד חִבְרוֹן"

עַל הַכְּתוּב, "וַיַּעֲלוּ בְנֵגֶב וַיָּבֵא עַד חִבְרוֹן", מִקְשָׁה הַגְּמָרָא (סוֹטָה לד'): "וַיָּבֵאוּ מִיַּבְעֵי לֵיהּ (=וַיָּבֵאוּ הָיָה צָרִיךְ לְכַתּוּב!) (אֶלָּא), אָמַר רַבָּא (הַכְּתוּב 'וַיָּבֵאוּ בְלִשׁוֹן יַחֲיד) מְלַמֵּד שֶׁפָּרַשׁ כְּלָב מַעֲצַת מְרַגְלִים, וְהַלֵּךְ וְנִשְׁתַּטַּח עַל קִבְרֵי אֲבוֹת. אָמַר לְהֵם: אֲבוֹת הָעוֹלָם, בְּקִשׁוֹ עָלֵי רַחֲמִים שְׂאֲנַצֵּל מַעֲצַת מְרַגְלִים".

וְהִנֵּה, בְּעֵנֶן זֶה שֶׁל הַשְּׁתַטְחוֹת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, כּוֹתֵב הַזֹּהָר הַקְּדוֹשׁ (ח"ג ע' מִתּוֹרָה): "בְּשַׁעָה שְׂצָרִיךְ הָעוֹלָם לְרַחֲמִים, הַחַיִּים הוֹלְכִים לְנַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים, וְבוֹכִים עַל קִבְרָם... וְאָז מִתְעוֹרְרִים נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים, וּמִתְאַסְפִּים וְהוֹלְכִים וּפּוֹרְחִים לִישְׁנֵי חִבְרוֹן, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וּמוֹדִיעִים לְהֵם אֶת צַעַר הָעוֹלָם... וְכֹלָם מְבַקְשִׁים רַחֲמִים עַל הַחַיִּים, וְהַקַּב"ה מְרַחֵם עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵם (=בְּשִׁבְלֵי הַצַּדִּיקִים), וְזוֹהוּ שֶׁאָמַר שְׁלֵמָה: "וְשִׁבַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָבָר מִתּוֹ".

וּמֵבִיא הַזֹּהָר שֶׁם, מָה שֶׁהַקְּשָׁה ר' יֵיסָא עַל רַבִּי חִזְקִיָּה: הָרִי כְּאֶשֶׁר הוֹלְכִים לְקִבְרוֹת הַצַּדִּיקִים וּמִתְפַּלְלִים וּמְבַקְשִׁים עַל הַחַיִּים, יֵשׁ בָּזֶה מִשׁוּם אִיסוּר (דְּבָרִים יח', יא') "וְדַרְשׁ אֶל הַמַּתִּים!" וְהַשִּׁיב לוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה שְׁנֵי תְרוּצִים עַל-כֵּן: "דַּרְשׁ אֶל הַמַּתִּים", הַכּוֹנֵה הִיא רַק עַל רִשְׁעֵי אוֹמֹת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר עוֹד בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מַתִּים. מָה שֶׁאֵין כֵּן יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי אֲמֶת, וְאִפְּלוּ בְּמִיתָתָם נִקְרָאִים חַיִּים, וְשִׁעֲלִיהֶם אָמַר שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם: "וְשִׁבַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָבָר מִתּוֹ". דְּהֵינּוּ, שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ מְשַׁבַּח אֶת אוֹתָם צַדִּיקִים, שֶׁהִמִּיתוּ אֶת עַצְמָם בְּאִהְלָה שֶׁל תּוֹרָה, וְעִכְשָׁיו לְאַחַר מִיתָתָם הֵם קְרוּיִים חַיִּים.

וְתִרוּץ שְׁנֵי עֲנָה לוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה, שֶׁאוֹמֹת הָעוֹלָם, כְּאֶשֶׁר הֵם בָּאִים עַל קִבְרוֹת הַמַּתִּים, הֵם בָּאִים כְּדִי לְעוֹרֵר עַל עַצְמָן אֶת כַּח הַטּוֹמְאָה שִׁישׁ שֶׁם. לְעוֹמֵת זֹאת, כְּאֶשֶׁר בָּאִים יִשְׂרָאֵל עַל קִבְרוֹת הַצַּדִּיקִים, הֵם בָּאִים בְּתַשׁוּבָה וּבְשִׁבִירַת הַלֵּב וּבְתַעֲנִיּוּת, כְּדִי שֶׁהַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת תַּעֲלֶנָּה לְמַעְלָה, לְפָנֵי כִסֵּא הַכְּבוֹד, כְּדִי לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם לְפָנֵי הַקַּב"ה. עַל-כֵּן אֵין זֶה אִיסוּר, "וְדַרְשׁ אֶל הַמַּתִּים", כִּיּוֹן שֶׁעִיקָר כּוֹנְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא לַה' יִתְבָּרֵךְ.

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁפְּשוּט הוּא שְׁמוֹתָר לְלַכֵּת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ לַה' בְּעֵדֵינוּ, שֶׁהָרִי מְבוֹאֵר בְּגִמְרָא (תַּעֲנִיּוֹת ח'), שֶׁכְּאֶשֶׁר נַעֲצְרִים הַגְּשָׁמִים, וְאֵין הָאָדָם נֵעֲנֶה - "יִלְךְ אֶצֶל חֲסִיד שְׁבַדוֹר, וְיִרְבֶּה עָלָיו בְּתַפִּילָה". אִם כֵּן, וּמוֹתָר לְלַכֵּת לְצַדִּיקִים בְּעוֹדָם בְּחַיִּים, כְּדִי שֶׁיִּתְפַּלְלוּ לַה' בְּעֵדֵינוּ, לְמָה שֶׁיְהִיָּה אִיסוּר לְלַכֵּת לְצַדִּיקִים לְאַחַר פְּטִירָתָם, כְּדִי שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עָלֵינוּ? וְהִלָּא כְּתוּב בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת יח'), שֶׁ"גְּדוּלִים צַדִּיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶן". אוֹלָם, כְּדִי שֶׁלֹּא לְעַבּוֹר עַל אִיסוּר "וְדַרְשׁ אֶל הַמַּתִּים", כְּתוּב בְּמִשְׁנֵה בְרוּךְהָ (תַּקפ"א כז'): "בֵּית הַקִּבְרוֹת - מְקוֹם מְנוּחַת הַצַּדִּיקִים. (וְעַל-כֵּן) וְהַתְּפִלָּה נִתְקַבְּלָה שֶׁם יוֹתֵר. אַךְ, אֵל יִשִּׁים (הָאָדָם אֶת) מִגְמָתוֹ נֶגֶד הַמַּתִּים, אֶדְ(=אֶלָּא) יְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּתֵּן עָלָיו רַחֲמִים בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיקִים שׁוֹכְנֵי עֵפֶר... וְיִתֵּן צְדָקָה קוֹדֵם שֶׁיִּאֲמַר הַתְּחִינּוֹת".

"וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְיַד רַמָּה מִן הָאֲזָרַח וּמִן הַגֵּר אֶת ה' הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא..."

מוֹבָא מַעֲשֵׂה שְׂאֲרַע אֶצֶל הַגַּה"ק רַבֵּנוּ נְסִים בֵּיתָאן זִיע"א מְהַעִיר גִּרְבָּא שְׁבַתְנוּנִיסָיָה. הַרְבּ זצ"ל הָיָה יוֹשֵׁב עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה. לְפָרְנִסְתּוֹ הָיָה קוֹנֵה צָמֵר, וְנוֹתֵן לְאַחַר מִן הָעֲרָבִים לְאַרוֹג מִמֶּנּוּ בַּד לְטָלִיתוֹת. הָעֲרָבִי הָיָה מְבִיא לְרַב אֶת הָאֲרִיגִים, וְהַרְבּ הָיָה מוֹכְרֵם וּמִתְפָּרְנֵס בְּדוּחַק רַב, וּבְלִבָּד שְׂיוּכָל לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַגוֹת בְּתוֹרָה יוֹם יוֹם. יוֹם אֶחָד פָּנּוּ אֲנָשִׁים חְשׁוּבִים מְהַקְהִילָה לְרַב, וְהוֹדִיעוּ לוֹ: דַּע לָךְ, שֶׁהָעֲרָבִי מְרַמָּה אוֹתָךְ! הוּא גוֹנֵב מִמֶּךָ צָמֵר, וּמוֹכְרוֹ. שְׂכּוֹן, אֵין הוּא מְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָל הַצָּמֵר לְאַרְיַגַת הַטָּלִיתוֹת.

אַךְ הַרְבּ מֵאֵן לְהַטוֹת אֲזוֹן לְדִיבָה, וְהָאֵמִין לְעָרְבֵי שְׂאִינוּ מוֹעֵל בְּאֵמוֹן, וְאֵינוּ שׁוֹלַח יָד. בְּרַם, הַרְיִנוּנִים לֹא פִּסְקוּ. דוֹרְשֵׁי טוֹבָתוֹ שֶׁל הַרְבּ בָּאוּ שׁוֹב וְהַעִידוּ שֶׁהָעֲרָבִי מוֹכֵר מִן הַצָּמֵר, וְהַבִּיאוּ שְׁמוֹת קוֹנִים, מוֹעֲדִים וּמְחִירִים, וְנִיבְרִים דְּבָרֵי אֲמֶת. קָרָא הַרְבּ לְעָרְבֵי. וְהָלָה כְּמוֹבֵן שֶׁהַכְּחִישׁ מְכַל וְכַל אֶת הַדְּבָרִים, וְאֵף נִשְׁבַּע בְּכָל הַקְּדוֹשׁ לוֹ, וְעוֹד זָעַק חֲמָס עַל הַחֲשָׁד בְּכִשְׂרִים וְהַטְּלַת הַרְבֵּב בּוֹ. אָמַר לוֹ הַרְבּ: אֵף אֲנִי לֹא הָאֵמְנָתִי לְמוֹצִיאֵי הַדִּיבָה, וְגַם כְּעַתָּה, אֲנִי מְשׁוֹכְנֵעַ בְּרַעְתָּךְ. לְפִיכֵךְ, לֹא אֶחָדֵל לְסַחֵר עִמָּךְ. מִיָּד נִהְרֹו פְּנֵיו שֶׁל הָעֲרָבִי... אָבֵל - הוֹסִיף הַרְבּ וְאָמַר - מִכֵּיוֹן שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ בְּאַלְקִים, אֵף אֲנִי אֶמְסוֹר לְפָנֵי הָאֲלֵקִים אֶת דִּינִי. אִם אֶמְנָם מְעַלְתָּ בְּצָמֵר וּמְכַרְתָּ מִמֶּנּוּ, יַעֲנִישְׁךְ הָאֲלֵקִים כְּרַשְׁעָתָךְ. וְאִם שָׁקַר הָעֲלִילוֹת עָלֶיךָ, לֹא יִקְרָה לָךְ כְּלוֹם! מִן הַשְּׂמִים יוֹכִיחוּ עִם מִי הַצֶּדֶק. לֹא תִמּוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְהָעֲרָבִי מֵת מִיְתַה חֲטוּפָה. נִרְעָשׁוּ הַכָּל. הַקּוֹנִים בָּאוּ וְהוֹדוּ שֶׁקֵּנוּ סַחֲוֹרָה גְּנוּבָה. הוֹבְרָר, מַעַל לְכָל סַפֵּק, שֶׁהָעֲרָבִי מַעַל, וְשֶׁם שְׂמִים הַתְּקַדֵּשׁ בְּקִרְבַּ תוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם, יְהוּדִים וְעֲרָבִים כְּאֶחָד. שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֵל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת"

מבואר ב"תוספות" (בפא בתרא קיט'), שלמרות שמקושש העצים, עבר עבירה חמורה, הרי שפונתו היתה טהורה. הא כיצד?

והסביר ה"תוספות" ואמר, שלאחר **חטא המרגלים**, דנו ישראל בינם לבין עצמם, והחליטו, כי מאחר ובעקבות **החטא** נגזר עליהם שלא להיכנס לארץ ישראל, הרי אין הם מחויבים יותר במצות. על-כן קם המקושש **וחלל** שבת בכונה, כדי שיהרג, ויראו אחרים ויראו, ויבינו שאין הם פטורים מן המצות.

אולם, ברור הוא שהמעשה הוא שקובע ולא הכונה, שהרי אנו נמצאים בעולם העשייה – ולכן נגזר על מקושש העצים עונש **מות בסקילה**, על **שחלל** את השבת.

וצריך לדעת שחז"ל אומרים, שהמקושש עצים **חלל** את השבת השניה ברציפות. שכן, היה זה לאחר **חילול** השבת של לקיטת המן בשבת. ומאחר ואמר רבי יוחנן בשם רשב"י: "אלמלי ישראל משמרים שתי שבתות כהלכתן (ברציפות) – מיד נגאלים". הנה, לצערנו בעון מקושש העצים נדחתה הגאולה, שהרי בני ישראל **חללו** שתי שבתות ברציפות (לקיטת המן בשבת, והמקושש עצים בשבת). ועל-כן כמה חיבים אנו בשמירת ובחיווק השבת בישראל, שמלבד שהיא מקור הברכה, הרי היא גם מקרבת את הגאולה העתידה.

וראיתי לנכון להביא כאן את מעלת השבת, כפי שמבואר בגמרא (פסחים קא, מתורגם): "אמר שמואל: אין קידוש אלא במקום סעודה... אמר לו רב ענן בר תחליפא, הרבה פעמים הייתי עומד לפני שמואל, וירד מלמעלה לארץ, כדי לקדש במקום סעודה".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מהיכן ירד שמואל כדי לקדש "במקום הסעודה"?

ה"תפארת שלמה" (שבת ד"ה) מסביר, ששמואל היה עולה בליל שבת לעולמות העליונים. ואחר-כך, בשעת הקידוש, היה נוחת מעולמות אלו לארץ, כדי לקדש לעם הבאים לשמוע קידוש, כמו שכתוב: ונקדשתי בתוך בני ישראל – בתוך בני ישראל, ולא בתוך המלאכים.

שואל על-כך הרה"ק פינחס פרידמן: מה ראה שמואל לעלות דוקא בערב שבת לעולמות העליונים, ואחר-כך לנחות על הארץ, כדי לקדש במקום הסעודה?

ומשיב הרה"ק פינחס פרידמן, ואומר: הנה, שנינו בגמרא (ביצה טז): "אמר ריש לקיש: **נשמה יתרה** נתנה בו באדם בערב שבת, ובמוצאי שבת נוטלין אותה ממנו, שנאמר: 'שבת וינפש' – פיון ששבת, **וי אבדה נפש**". ("וינפש", אותיות **וי נפש**).

ותמהו המפרשים על-כך. שכן, ענין זה של "**וי אבדה נפש**", הוא רק במוצאי שבת, כאשר הנשמה היתרה מסתלקת מן האדם. אבל, בכניסת השבת לא אבדה הנפש, אלא אדרבא, אז מקבל האדם את הנשמה היתרה, **שמאירה** את נשמתו. אם כך, מדוע נרמז ענין זה של הסתלקות הנשמה היתרה כבר בכניסת השבת? (כמו שכתוב: "וביום השביעי שבת וינפש" – פיון ששבת, **וי אבדה נפש**).

ויש לבאר ענין זה על-פי הידוע, שאם לא היה אדם הראשון **חוטא** בעץ הדעת, היה חי לעולם, כפי שכתוב (בראשית ב, ז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות". וכתב על-כך ה"אור החיים" הקדוש, בלשון קודשו (בראשית ג, יד): "יש לך לדעת, כי אם לא היה אדם אוכל מעץ הדעת, היה מצוי בעולם הזה ובעולם העליון כאחת, כאדם הדר בבית ובעליה (=קומה שניה). **וכשתטא** נגשם (=הפך גשמי), ואינו יכול לדור בשניהם יחד (בעולם הזה ובעולם העליון), אלא בעולם הזה בפני עצמו, וכשירצה לעלות עליה (=לעולם העליון), צריך השתנות הגשם (=הגוף), (ו)היא **מיתת** האדם".

וממשיך ואומר הרה"ק פינחס פרידמן, והנה כבר למדנו, ששבת היא מעין העולם הבא, כפי שאומרת הגמרא (ברכות נו'): "שבת (היא) אחד מששים לעולם הבא". וכתב ה"תורת חיים" (עירובין יט), שמטעם זה אנו מקדשים על היין, כנגד היין המשומר שעתידי הקב"ה להשקות את הצדיקים. ומטעם זה אוכלים אנו בשר ודגים, כנגד שור הפר והלוייתן, שעתידי הקב"ה להאכיל את הצדיקים.

אולם, כדי שנוכח לגאולה העתידה, צריך קודם לתקן את חטא אדם הראשון, כדי שלעתידי לבוא תבטל המיתה מן העולם, והמצב יחזור להיות כפי שהיה טרם שחטא אדם הראשון, כמו שהתנבא ישעיה הנביא (כח, ח): "בלע המות לנצח" – דהינו, שיבלע/יעלם המות לנצח.

ומעתה יש לומר, שמטעם זה הוריד לנו הקב"ה נשמה יתרה מהעולם העליון בכל שבת (שהיא מעין העולם הבא), שנכנסת לתוך הגוף בערב שבת ומסתלקת ממנו במוצאי השבת, מבלי שנחוש שום צער של מיתה, כפי שמרגיש האדם כאשר הוא מת ונשמתו עוזבת אותו. וכל זה כדי להראות לנו דוגמא חיה ומוחשית, שכך באמת נזכה לחיות בשני העולמות – בעולם הזה ובעולם הבא, כאדם שדר בבית ויש בו עליה/קומה נוספת.

(חיים בעולם הזה בתוך הגוף, וכאשר נרצה לעלות למעלה לעולמות העליונים, תצא הנשמה מן הגוף לעלות למעלה בלי שום צער של פירוד שלה מהגוף. וכשנרצה לחזור לעולם התחתון, תחזור הנשמה לגוף, בדיוק כאדם הגר בבית עם שתי קומות, והוא עולה ויורד בביתו כאשר יחפוץ וירצה).

בענין זה מחדש הגה"ק מהרי"ל דיסקין חידוש גדול ואומר ("כי תשא"), שהנשמה היתרה לא חטאה ולא נפגמה בחטא עץ הדעת. שהרי, חטא אדם הראשון היה ביום הששי, קודם שבת, (שאז לא היתה הנשמה היתרה בתוך גוף אדם הראשון). על-כן, אין לנשמה היתרה כל צער של עזיבת הגוף במוצאי שבת, שהרי מעולם לא נגזרה עליה גזירת המיתה, ולכן היא עולה ויורדת מהעולם הזה לעולם הבא בלי שום צער של המיתה.

מעתה יאיר לנו להבין את מאמר ריש לקיש: "נשמה היתרה נתנה בו באדם בערב שבת, ובמוצאי שבת נוטלין אותה ממנו, שנאמר: 'שבת וינפש' – כיון ששבת, וי אבדה נפש".

ושאלנו, הרי רק במוצאי השבת עוזבת אותנו הנשמה היתרה, ומדוע, אם כן, נרמז ענין זה של הסתלקות הנשמה היתרה כבר בכניסת השבת?

על זה עונה הרה"ק פינחס פרידמן ואומר: דוקא בכניסת הנשמה היתרה לגוף בערב שבת, צריך האדם לשים לב: הרי זאת הנשמה שעזבה אותי במוצאי שבת שעברה בלי שום צער של מיתה, והנה עתה היא חוזרת אלי לתוך הגוף. והלא כך יהיה לעתידי לבוא, שאז יתוקן חטא עץ הדעת, שאז הנשמה תוכל לעלות מעולם לעולם, בלי צער של מיתה. על-כן ישים האדם לבו לתקן בתשובה את חטא עץ הדעת, שהרי כל הנשמות חטאו בהיותן כלולות בתוך אדם הראשון, וגם הוא צריך לתקן.

לפי זה יש לומר, ששמואל, בגדל קדושתו, תקן בשבת, על-ידי הקידוש על היין, את חטא עץ הדעת. (שהרי החטא היה ביין, כמו שמובא במדרש (בראשית רבה יט, ה): "חנה) סחטה ענבים ונתנה לו" (=לאדם הראשון).

על-כן זכה שמואל להיות בשבת בעולמות העליונים, כפי שיהיה לעתידי לבוא, שאז יחיה האדם בשני העולמות, כאדם הדר בבית עם עליה (=קומה שניה). ולכן, כאשר רצה לקדש, "ירד מלמעלה (=מהעולמות העליונים) לארץ, כדי לקדש במקום סעודה". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..." (יג' ב')

הגאון רבי יצחק אלחנן מקובנה אמר פעם באוני תלמידיו: צאו וראו, מה גדול החטא שהאדם חוטא נגד עמו! הנה מצינו, שהקב"ה מחל לבני דור המדבר על כמה חטאים חמורים שחטאו נגדו: חטאו בעגל – נמחל להם. חטאו במתאוננים – כשבקשו לאכל בשר תאווה – ונמחל להם. וכשחטאו לאחר מכן ישראל במחלוקת קרח – שוב זכו למחילה על חטאם הכבד. ורק על עון המרגלים, שהוציאו דבה רעה על הארץ, ובקשו להשיב את העם מצרימה, לא מחל ה' לישראל, אלא גזר על יוצאי מצרים: "במדבר הזה יפלו פגריכם".

מכאן נמצאנו למדים – הטעים רבי יצחק אלחנן – שבכל העבירות שבעולם מועילה תשובה לחוטא – הן בעבירות שבין אדם למקום (=לה'), והן בעבירות שבין אדם לחברו. ורק לחטא שאדם חוטא נגד עמו – אין כפרה לעולם, ואין מועילה לו אפילו חרטה גמורה ותשובה שלימה. ללמדך, שאין בעולם חטא גדול מן הפגיעה בעם ישראל, שהוא עם ה'... שבת שלום לכל בית ישראל!

נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצַת עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם"

שְׁנִינּוּ בַּגְּמָרָא (מְנַחֵת מַג): "רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: כָּל (אָדָם) שֵׁישׁ לוֹ תְּפִילִין בְּרֵאשׁוֹ וְתְּפִילִין בְּזֵרוּעוֹ, וְצִיצִית בְּבִגְדוֹ, וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ – הַכֹּל בְּחִיזוּק שְׁלֵא יִחָטָא, שְׁנֵאמַר: 'וְהַחוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ לֹא בַמְהֵרָה יִנְתַּק', וְאָמַר: 'חֲנָה מְלֶאֱךָ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם".

הֵנָּה, רוֹאִים אֲנּוּ מִכָּאן, שְׁכָל הַמְּקָיִם שֶׁלֹּשׁ מִצְוֹת אֵלּוּ – תְּפִילִין, צִיצִית וּמְזוּזָה – יֵשׁ לוֹ שְׁמִירָה שְׁלֵא יִחָטָא. וְכַפִּי שְׁאוּמֵר הַרְמַב"ם, בְּסִפְרוֹ "הֵיד הַחֲזוּקָה", שְׁמְקִיּוֹם מִצְוֹת אֵלּוּ נִבְרָאִים מְלֶאֱכִים, הַשּׁוֹמְרִים עַל הָאָדָם שְׁלֵא יִחָטָא, וְכַדְבְּרֵי קוֹדְשׁוֹ (הַלְכוּת תְּפִילִין וּמְזוּזָה ו', יג): "...כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ תְּפִילִין בְּרֵאשׁוֹ וּבְזֵרוּעוֹ וְצִיצִית בְּבִגְדוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ – מוּחָזַק הוּא שְׁלֵא יִחָטָא, שֶׁהָרִי יֵשׁ לוֹ מִזְכִּירֵין רַבִּים, וְ...הֵם הַמְּלֶאֱכִים שְׁמַצִּילִין אוֹתוֹ מִלְּחָטוֹא, שְׁנֵאמַר: 'חֲנָה מְלֶאֱךָ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם".

נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכַל זֶה, שֶׁהַמְּקָיִם ג' מִצְוֹת אֵלּוּ – תְּפִילִין, צִיצִית וּמְזוּזָה – "מוּחָזַק הוּא שְׁלֵא יִחָטָא". וְלִכֵּן, גְּדוּלָּה מְעַלֵּת הַנְּעֵר, הַנִּכְנָס לְעַל הַמִּצְוֹת. שְׁכֵן, לְפָנֵי יוֹם "בְּרַ הַמִּצְוָה" יֵשׁ לִילֵד רַק ב' מִצְוֹת: צִיצִית בְּבִגְדוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ. וְעֵדִין חֲסֵרָה הַחֲוִלָּה הַשְּׁלִישִׁית – מִצְוֹת הַתְּפִילִין, בְּרֵאשׁוֹ וּבְזֵרוּעוֹ. אוּלַּם, כְּאֲשֶׁר נִכְנָס הַנְּעֵר לְעַל הַמִּצְוֹת, וּמִנִּיחַ גַּם תְּפִילִין, הֵנָּה, יֵשׁ לוֹ אֵת כָּל שְׁלֹשׁ הַמִּצְוֹת, אֲשֶׁר עַל-יָדָן מוּבָטָח לוֹ שְׁלֵא יִחָטָא (בְּבַחֲיִנַת "וְהַחוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ לֹא בַמְהֵרָה יִנְתַּק" קִהְלַת ד', יב).

עַל-פִּי זֶה יוֹבֵן, מָה שְׁשִׁנְיָנוּ בַּגְּמָרָא (עִירוּבִין יג): "תְּנוּ רַבָּנָן: שְׁתֵּי שָׁנִים וּמִחֲצָה נִחְלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל. הֵלֵלוּ אוּמְרִים: נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֵא נִבְרָא יוֹתֵר מִשְׁנִבְרָא, וְהֵלְלוּ אוּמְרִים: נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁנִבְרָא יוֹתֵר מִשְׁלֵא נִבְרָא. (לְבַסוּף) נִמְנָו וְגַמְרוּ, שְׁנַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֵא נִבְרָא יוֹתֵר מִשְׁנִבְרָא. וְצָרִיכִים אֲנּוּ לְהַבִּין מָה כּוֹנֵת חוֹ"ל בַּגְּמָרָא בְּאוּמְרָם "נִמְנָו וְגַמְרוּ"? וּמְדוּעַ "נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֵא נִבְרָא"?

אוּמֵר עַל-כֵּךְ הַמַּהְרֵש"א: "נִמְנָו" הוּא מְלֶשׁוֹן מִנִּין – שְׁעַמְדוֹ חוֹ"ל עַל מִנִּין(=מְסַפֵּר) הַמִּצְוֹת, וְרָאוּ שְׁבַתְרִי(ג=613) הַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל, יֵשׁ שֵׁס"ה(=365) מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה", וּרְמ"ח(=248) מִצְוֹת "עֲשֵׂה". וְלִכֵּן, אַחֲרֵי שְׁנִבְרָא הָאָדָם, הוּא יְכוּל לְקַיֵּם אִמְנָם אֵת כָּל רְמ"ח(=248) מִצְוֹת "עֲשֵׂה", אֲבָל מִצְד שְׁנֵי הוּא עֲלוּל גַּם לְעַבֹּר חֵס וְחִלְלָה עַל שֵׁס"ה(=365) מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה". וּמֵאַחַר וּמִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" מְרֻבּוֹת מִמִּצְוֹת הַ"עֲשֵׂה", סִיכוּיוֹ לְחָטוֹא גְּדוּלִים יוֹתֵר.

עַל-כֵּן "נִמְנָו וְגַמְרוּ" – לְאַחַר שְׁמֵנוּ אֵת מְסַפֵּר מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" לְעוֹמֵת מִצְוֹת "עֲשֵׂה", גַּמְרוּ/הַחֲלִיטוּ שְׁנַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֵא נִבְרָא, כִּיּוֹן שְׁאֵז לְפָחוֹת לֹא יוּכַל לְעַבֹּר עַל מִצְוֹת הַ"לֹא תַעֲשֶׂה". וְתַמְהוּ עַל-כֵּךְ הַמְּפָרְשִׁים: הָרִי הַקַּב"ה הוּא תְּכַלִּית הַטּוֹב, וְדֶרֶךְ הַטּוֹב הִיא לְהִיטִיב עִם אַחֲרִים. אִם כֵּךְ, אֵיךְ יִתְכַן שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֵת הָאָדָם, כֵּךְ שְׁסִיכוּיוֹ לְחָטוֹא גְּדוּלִים יוֹתֵר?

אֲלֵא, יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהָרִי לְמַדְנּוּ, שֶׁהַמְּקָיִם ג' מִצְוֹת אֵלּוּ – תְּפִילִין, צִיצִית וּמְזוּזָה – "מוּחָזַק הוּא שְׁלֵא יִחָטָא". אִם כֵּךְ, נִמְצָא, שְׁלֵאֲחַר שְׁנַעֲשֵׂה הָאָדָם "בְּרַ מִצְוָה", וּמְקָיִם אֵת מִצְוֹת תְּפִילִין, הֵנָּה כְּבָר אֵז נַח לוֹ שְׁנִבְרָא, כִּיּוֹן שְׁמוּבָטָח לוֹ שְׁלֵא יִחָטָא, וְלֹא יַעֲבֹר עַל מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה". וְמָה שְׁנִמְנָו וְגַמְרוּ חוֹ"ל, שְׁנַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֵא נִבְרָא, הוּא רַק אִם אֵין הוּא מְקָיִם ג' מִצְוֹת אֵלּוּ.

עֲנִין זֶה מֵאִיר לָנוּ מָה שְׁכָפֵר לְמַדְנּוּ מִדְּבַרֵי הַזֶּהֱרַק הַקְּדוּשׁ ("מְשַׁפְּטִים", דף צח), שְׁפִיּוֹם "בְּרַ הַמִּצְוָה" מְכַנֵּס הַקַּב"ה בְּאָדָם אֵת הַנְּשֻׁמָּה, וְאוּמֵר עֲלָיו: "בְּנֵי אֲתָה, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ".

וְצָרִיכִים אֲנּוּ לְהַבִּין עֲנִין זֶה, מְדוּעַ רַק בְּיוֹם הַ"בְּרַ מִצְוָה" מְקַבֵּל הָאָדָם אֵת הַנְּשֻׁמָּה? אֲלֵא, יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַיּוֹת וּבְיוֹם בְּרַ הַמִּצְוָה, כְּאֲשֶׁר מִתְּחִיל הַנְּעֵר לְהַנִּיחַ תְּפִילִין, כְּבָר יֵשׁ לוֹ ג' מִצְוֹת – תְּפִילִין,

ציצית ומזוזה – שאז מובטח לו שלא יחטא (שהרי המלאכים שנבראים ממצות אלו שומרים עליו שלא יחטא). לכן, נמצא, כי רק ביום בר המצוה מתגלה לאדם שנתח לו שנברא. ואם כך, ראוי הוא לקבל את הנשמה הטהורה, כיון שאז מובטח לו שיוכל לשמור עליה, כפי שקבל אותה מהקב"ה. (וימאחר וכניסת הנשמה לאדם היא בבחינת בריאה מחדש, אומר עליו הקב"ה "בני אתה, אני היום ילדתיך").

ענין זה מבאר לנו גם מה שאמרו חז"ל הקדושים, שמצוה מן המובחר לעשות סעודה ביום בר המצוה, כפי שמביא ה"מגן אברהם" (או"ח סימן רכ"ה), ש"מצוה על האדם לעשות סעודה ביום שנעשה בנו בר מצוה, פיוס שנכנס לחופה...".

וכן כתב ה"קב ישר" (פרק א'): "חביב מאד לפני הקב"ה, כשרואה שהאב שמח על שזכה להגיע את בנו לחיוב קיום המצות. ועל-כן, חיוב גדול לעשות שמחה ומשתה באותו יום, כי יש נחת-רוח להקב"ה...".

ויש לומר, שהטעם לכך שביום בר המצוה עושים סעודת שמחה הוא, שלמרות שביום זה מתחייב בר המצוה בכל תרי"ג המצות – וכפי שלמדנו, נמנו וגמרו חז"ל, שנתח(=עדיף) לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, שכן, מרובות יותר מצות "לא תעשה" ממצות "עשה" – אולם, מאחר וביום זה מקיים הוא את מצות התפילין, הנה כבר נח לו שנברא, כי יש לו את ג' המצות – תפילין, ציצית ומזוזה – השומרים עליו שלא יחטא, ועל-כך צריך הוא לשמוח בסעודת מצוה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען... כל נשיא בהם" (יג' ב')

מעיר כאן הצדיק רבי משה חיים (בן בתו של הבעש"ט), בספרו "דגל מחנה אפרים": במלה "נשיא" אתה מוצא את האותיות "יש" ואת האותיות "אין". דבר זה בא לרמז, שקיימים שני סוגים של נשיאים. יש נשיא, שהוא בבחינת "יש" – מתרברב ומתהדר בתפקידו הרם, ומדגיש בכל הזדמנות את חשיבות מעמדו ורום מעלתו. לעומת זאת, יש נשיא שהוא בבחינת "אין", וחרף תפקידו הרם, נשאר איש ענו וצנוע בהליכותיו עם הבריות. נשיא כזה היה משה רבנו, שעליו מעידה התורה הקדושה, בסוף פרשת "בהעלתך": "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". וממשיך בעל "דגל מחנה אפרים", ואומר: נשיא, המחזיק עצמו כ"אין" – ענו וצנוע – הוא למעשה "יש", דגול מרובה ואהוב על בני עמו. אבל נשיא המחזיק עצמו כ"יש" – תקיף ובעל שררה – הוא למעשה "אין" – ואינו זוכה לכבוד ולהערכה אצל נתיניו...

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען... (יג' ב')

שואלים המפרשים, מדוע הקב"ה נתן יד חופשית למשה רבנו לשלוח את המרגלים, כדברי רש"י: "שלח לך" – לדעתך, אני איני מצוה לך. אם תרצה – שלח". והרי הקב"ה צופה ויודע הפל מראש, ויודע את הנזק והבכיה לדורות שיצמחו כתוצאה משילוח המרגלים. אם כן, מדוע לא מנע ה' לתברך במפורש את שילוח המרגלים? אלא, אומר מרן הגר"ע יוסף שליט"א, שעם כל הצער והפאב שנגרם לאבותינו בדור המדבר, וכמו שכתוב "במדבר הזה יתמו ושם ימתו...". – מכל מקום כדאי היה להם להישאר ארבעים שנה במדבר, וללמוד תורה מפי משה רבנו בכבודו ובעצמו. וכל התורה שלמדו נחרטה עמוק בלבם, כיון שלא הייתה להם שם דאגה של אכילה, שתיה וביגוד, וכמו שכתוב: "שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה". וזכרו את הלימוד בצורה נפלאה כיון ששתו מבארה של מרים, שכל השותה ממנה אינו שוכח את תלמודו, והלימוד הזה השפיע לא רק לדורם, אלא לדורי דורות.

ובענין סגולת בארה של מרים הנביאה מסופר על האר"י הקדוש, שכשהתחיל ללמד את רבי חיים ויטאל את חכמת הקבלה, ורבי חיים לא תפס את אחד הבאורים מתמת עמק הענין, אמר האר"י לרבי חיים, שילכו יחד לימה של טבריה, וישתה מבארה של מרים. כשהגיעו לימה של טבריה, הבחין האר"י בבארה של מרים (בתוך הפיגרת), ואמר לתלמידו שישאב מים וישתה. ומאז ששתה רבי חיים ויטאל מבארה של מרים, קלט את כל הגילויים שגלה לו האר"י הקדוש.

ומעתה נבין את מעלת עם ישראל, שזכו ללמוד ממשה רבנו את כל התורה, והיתה להם בארה של מרים, וכל מה שלמדו נקלט היטב במוחם. ועל-כן אמר הקב"ה, שכל הסבל והתוצאה הקשה והמרה הם שוים וכדאיים, אבל בעיקר שעם ישראל ילמדו תורה ממשה רבנו – ולכן לא מנע הקב"ה ממשה רבנו מלשלוח את המרגלים.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

ערש"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) **bnei-zion.com** (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה וְהָיָה בְּאֶכְלֶכֶם מִלַּחַם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לַה'"

על הכתוב בפרשה, "בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה וְהָיָה בְּאֶכְלֶכֶם מִלַּחַם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לַה'", אומר ה"עבודת ישראל" (המגיד הקדוש מקווננין, בשם רבי זושא מאניפולי) זיע"א, כי הסיבה שהקב"ה ברא את האדם, כך שלא יוכל להתקיים בלי מאכל ומשקה היא, כדי שהאדם, על-ידי אכילתו, יעלה (=יתקן, על-ידי הברכה שנקבעה לכל מאכל ומשקה) את **ניצוצי הקדושה** (=המגולגלים) בתוך המאכלים. (וזהו שפרש הבעש"ט הקדוש זיע"א את הפסוק (תהילים קז, ה): "רַעֲבִים גַּם צְמֵאִים, נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף" – כלומר, מה שברא הקב"ה בני אדם – שיהיו "רעבים גם צמאים", ולא יוכלו להתקיים בלי אכל – הוא בגלל ש"נפשם בהם תתעטף" – מכיון שבתוך המאכל מתעטפים ניצוצי קדושה).

וכפי דבריו הקדושים של ה"עבודת ישראל" ("שלח לך"): "כשהאדם אוכל בתאוותו לפי דמיונו, ש(הרי) אי-אפשר לחיות בלא אכילה ושתיה, בודאי מן הנמנע שירים **ניצוצי הקדושה** שבתוך המאכל למעלה. רק אם האדם חכם ומשפיל על דבר, ואומר בלבו, 'הלא בודאי אם הבורא ברוך הוא, רצה שנגחיה בלי אכילה, בודאי היה אפשר להתקיים כמו עתה. אלא שהבורא ברוך הוא, רצונו להחיות נפש כל חי על-ידי אכילה, ועל-ידי כך אני מוכרח לאכול בקדושה ובטהרה, ש(אז) אני עושה רצונו בכך. ואז יש בפה האדם להרים **ניצוצין קדישין** לשורשם, וזה פירוש הפסוק 'בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ'. דהינו, (בבאכס) אל הארציות, תדעו נאמנה 'אשר אני מביא אתכם שמה' – כי אני הבאתי אותך לזה. (שפן), הרעבון והצמאון מאת השם יתברך, והשביעה גם כן מאתו, אז 'והיה באכלכם מלחם הארץ תריומו תרומה לך', תגביהו **הניצוצין קדישין** למעלה".

וממשיך ה"עבודת ישראל" לפרש את המשך הכתוב, "ראשית ערסתכם חלה תריומו תרומה", ואומר: "שלא יאמר האדם, הנה אנכי עדין רך בשנים, ויש עת לכל חפץ, כשאזקין אשוב לעבוד אותו יתברך בהגבהת(=הרמת) **הניצוצין קדישין**, אבל עתה, כתיב בקהלת (יא, ט): 'שִׁמַּח בַּחֹר בְּיִלְדוּתֶיךָ'. ולזה אמר הכתוב, לא כן, (אלא) רק 'מראשית ערסתיכם תתנו לה' תרומה'. כי עיקר העבודה בימי הילדות והבחרות ("מראשית ערסתיכם") – כשהאדם שלם בכוחו, והוא הראשית לקדש מנעוריו".

(מכל זה צריך להשפיל וללמוד, שצריך להתקדש בקדושה יתירה בשעת האכילה, כדי להעלות את **ניצוצי הקדושה** מתוך המאכלים).

לפי המבואר, נבין את הקשר בין פרשה זו לפרשת המרגלים. שפן, כידוע, טעות המרגלים היתה שחשבו הם שאי-אפשר לעסוק בתורה ובעבודת ה' בארץ ישראל, כפי שתריך ענין זה האדמו"ר מהרי"ד מבעלזא, ואמר, שהמרגלים לא רצו להיכנס לארץ ישראל, כיון שלא רצו להפסיד את אכילת המן, שהוא לחם אבירים, לחם רוחני שמלאכי השרת ניזונים ממנו. וגם חשבו שאפשר לעבוד את ה' יתברך כראוי ולעסוק בתורה – רק במדבר, ששם לא עסקו כלל בעניני העולם הזה. שהרי, את כל צורכיהם זמן להם שם הקב"ה: לחם מן השמים, מים מבארה של מרים, ואף בגדיהם ונעליהם לא בלו במשך ארבעים שנה.

אבל בארץ ישראל, ששם יפסיקו כל אלה, ויצטרכו בני ישראל לעסוק בעניני העולם הזה, בעבודת שדות וכרמים, שוב לא יוכלו לעסוק כראוי בתורה ובעבודת ה', ולכן בקשו למנוע את כניסתם של בני ישראל לארץ ישראל.

אולם, אומר מרן מהרי"ד מבעלזא, המרגלים טעו בכך. שפן, רצון ה' יתברך הוא, שהאדם יעסוק בעניני העולם הזה, ויכון גם בזה בלתי לה' לבדו. שהרי, בגלל זה ברא הקב"ה את האדם כגוף חומרי, עפר מן האדמה מן העולם הזה, ואחר-כך נפח באפיו נשמה מהעולם העליון – כדי להורות שעיקר העבודה צריכה להיות בעניני

העולם הזה והעולם הבא ביחד, על-ידי שייחוד האדם את כל ענייני העולם הזה בלתי לה' לבדו. ומטעם זה הכניס הקב"ה את ישראל לארץ שהיא ארץ זבת חלב ודבש, כדי שיתעסקו בענייני העולם הזה, ויכוננו ליחד את הכל לשם שמים.

לכן בא הקב"ה ללמד את ישראל דעת, שאין הדבר כן, אלא "והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'". דהיינו, שבצעת אוכלם יאכלו לשם שמים, ויכוננו להרים את הניצוצות הקדושים שבתוך המאכל תרומה לה', וזהו "תרומה" – אותיות תרומה ה' (תרום מלשון הרמה), שצריך להרים/להעלות את הגשמייות, וליחד את כל עניינינו בלתי לה' יתברך. (על פי "אזרה של תורה" להרה"ק פינתחס פרידמן)
 "וימתו האנשים מוצאי דבת הארץ רעה במגפה לפני ה' (יד' לז)"

כּוֹתֵב כּאֵן רש"י, על-פי חז"ל (סוטה לה', יא'): המרגלים נענשו כּאֵן מֵיִדָּה כּנֵגֵד מֵיִדָּה: הם חטאו בלשון(=לשון הרע), ולכן נשתרבה (=נתארכה) לשונם עד טבורם, ותולעים היו יוצאים מלשונם ובאין(=נכנסים) לתוך טבורם. לכן נאמר: "במגפה לפני ה'", ולא נאמר "במגפה" סתם, אלא "לפני ה'", שכן מידתו של הקב"ה היא מידה כנגד מידה, ולכן מתו באותה מידה הראויה להם.

מוסיף בענין זה רבי שלמה אפרים, בעל ה"כּלֵי יִקָּר": המרגלים חטאו בלשונם נגד ארץ האבות, הקרויה בפי הקדמונים "טבור הארץ", על שום שנמצאת במרכז העולם המיושב, ולכן נענשו על-ידי הבורא יתברך בשרבוב לשונם עד טבורם - מידה כנגד מידה...
 "עולם(=מלון) חסד יבנה"

פעם בליל סערה, בשעת לילה מאוחרת, נפתחה הדלת באחד המלונות שבפילדלפיה, ולמלון נכנסו בני זוג מבוגרים, כשהם נוטפים מים ורועדים מקור. הם פנו לפקיד, ובקשו לשכור חדר למשך הלילה.
 הפקיד נעים התליכות הביט בהם במבט אוהד, אך אמר: "המלון כרגע בתפוסה מלאה. אין אפילו חדר אחד פנוי!" בני הזוג המבוגרים נראו אובדי עצות. זה כבר המלון השלישי שהם נכנסים אליו, ובכל מקום שולחים אותם כלעומת שבאו, מאחר וכל החדרים תפוסים.

הפקיד הבחין במצוקתם, ורחמיו נכמרו עליהם. "אולי תרצו לישון בחדר שלי?" - הציע. "זו לא בדיוק סוויטה, אבל לפחות יהיה לכם מקום להניח את ראשכם למשך הלילה". בתחילה בני הזוג הססו להקשות על הפקיד, אבל מזג האויר בחוץ רק הלך ונעשה יותר סוער, וגם הפקיד שכנע אותם, באומרו שהוא ממילא יושב בדלפק עד הבקר, וחדרו נותר ריק. הפקיד הכין את חדרו למען שני בני הזוג המבוגרים, והם הודו לו מקרב לבם.

למחרת בבקר, כאשר ירדו לשלם את החשבון, אמר הגבר המבוגר לפקיד: "אדוני היקר, אני מעריך את היעילות, האדיבות והתושבה שלך. אתה 'מתבזבז' במלון הקטן הזה. לדעתי אתה מתאים להיות מנהל המלון הטוב ביותר בארצות הברית! אולי ביום מן הימים אבנה את המלון הזה, ואמנה אותך למנהלו..."
 הפקיד חיך בנימוס, והודה לאורח על המחמאה. האורח הוציא מכיסו כרטיס ביקור, ונתן אותו לפקיד. הפקיד טמן את הכרטיס בתיקו, ושכח מהמקרה תוך זמן קצר.

לאחר כמה חודשים נקלע המלון הקטן לקשיים כלכליים, ונסגר. פקיד הקבלה מצא את עצמו מחוסר עבודה. הוא נסה עבודות שונות בתחום המלונאות, אך ללא הצלחה. ולבסוף מצא עבודה כמלצר זוטרי באחת המסעדות בפילדלפיה.

והנה, לאחר שנתיים, נוחת יום אחד מכתב מניו יורק בתיבת הדואר של הפקיד. כותב המכתב מזכיר לפקיד, שלפני שנתיים וחצי הוא ואשתו הגיעו בליל סערה למלון הקטן שבו הפקיד עבד, והוא דאג להם באופן מיוחד. "אני ורעייתי מבקשים להשיב לך כגמולך, ואנו מזמינים אותך לבוא ולהתארח בביתנו למשך כמה ימים", הסתים המכתב. למעטפה היה מצורף גם כרטיס טיסה הלוך ושוב מפילדלפיה לניו יורק.

הפקיד שמח מאד על ההצעה. הוא היה מותש ומיואש מעבודתו הקשה במסעדה, שתמורתה קבל שכר זעום. תוך כמה ימים הוא נטל חופשה קצרה וטס לניו יורק. האיש המבוגר פגש אותו בשדה התעופה, ופנה במכוניתו לכיוון מרכז מנהטן. "לאן אנו נוסעים?", שאל הפקיד. "מיד תראה", השיב האיש בחיוך צופן סוד.

כאשר הם הגיעו לצומת של השדרה החמישית עם רחוב 34, עצר האיש והצביע על בנין ענק שהלך ונבנה - בנין מפואר מאבן אדמדמה עם צריחים מסונגנים ומגדלי תצפית. "אתה רואה את הבנין?" - שאל האיש את הפקיד - "זה המלון שבניתי לך כדי שתנהל אותו...!". הפקיד לא הבין. "אתה בודאי צוחק עלי... זו בודאי בדיחה", אמר במבוכה.

חיוך רחב התפשט על פני האיש, והוא השיב: "תס ותלילה. אינני צוחק עליך. אני רציני לחלוטין. האם יש לך עדין את כרטיס הביקור שנתתי לך באותו ליל סערה?". הפקיד ההמום שלף מארנקו את כרטיס הביקור שהיה שמור אצלו. השם שהופיע עליו היה ויליאם-וולדורף אסטור. רק עכשיו הבחין הפקיד שמדובר באחד מבני משפחת אסטור העשירה והמפורסמת. המבנה שעליו הצביע ויליאם-וולדורף אסטור היה מלון 'וולדורף-אוסטריה' הראשון שהלך ונבנה באותם ימים. הפקיד הצעיר הפך להיות מנהלו של המלון, שהתפתח לימים, והפך לרשת של מלונות יוקרה וזוהרים ונוצצים. כבר באותו ליל סערה בפילדלפיה, הבטיח ויליאם-וולדורף אסטור לפקיד, כי ימנה אותו למנהל המלון, ואכן כשהגיע הזמן ובנית המלון עמדה להסתים, הוא עמד בהבטחתו, ושלים לפקיד את שכרו...

שבת שלום לכל בית ישראל!
 נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "רֵאשִׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עֲרַשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..."

על הכתוב, "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..." , מבואר בזהר הקדוש (שלח קנח): "וישלח אתם משה... כלם אנשים. כלהו זכאין הוו וראשי ד'ישראל הוו... אלא אמרו: אי יעלון ישראל לארעא, נתעבר אנן מלמהוי רישין, וימני משה רישין אחרנין. דהא אנן זכינן במדברא למהוי רישין, אבל בארעא לא נזכי". אומר הזהר הקדוש, **שהמרגלים** היו כלם אנשים צדיקים, וראשי ישראל, ואולם, בכל זאת דברו סרה על ארץ ישראל, כיון שידעו שרק במדבר הם ישארו בנשיאותם, אבל כאשר יכנסו לארץ ישראל, הם יאבדו את נשיאותם.

לכאורה הדבר אינו מובן כלל. מכיון **שהמרגלים** היו אנשים גדולים, איך חטאו **בחטא** כל-כך גדול, לדבר סרה על ארץ ישראל, רק כדי לא לאבד את נשיאותם?

נקדים תחילה להביא מה שכתוב (במדבר יג, טז): "ויקרא משה להושע בן נון **יהושע**", ופרש רש"י זצ"ל: "נתפלל עליו: **יה** יושיעך מעצת מרגלים".

וצריכים אנו להבין, מדוע דוקא התפלל משה על **יהושע** בשם **יה** שיושיע אותו מעצת מרגלים, ולא בשם אחר? נקדים להביא מה שמבואר בספר "ערוגת הבשם", על הכתוב בפרשת "בשלח": "ויאמר כי יד על כס **יה** מלחמה ליהוה בעמלק מדור דר". ופרש רש"י, בשם חז"ל, שנשבע הקב"ה, שכל זמן שעמלק קים – אין השם (=שמו של הקב"ה – "יהוה") שלם. שכן, היה צריך להיות כתוב: "כי יד על כס **יהוה**". אלא, שבגלל שעמלק קים, אין השם שלם, וחסרות האותיות **וה** משמו המלא של ה' יתברך (**יהוה**), ולכן כתוב: "יד על כס **יה**", ללא האותיות **וה**.

וצריך לדעת, אומר "ערוגת הבשם", שאת ענין זה, שאין שם הקב"ה שלם, מרגיש האדם בעת שהוא עוסק בתורה. שכן, אם היה שמו יתברך שלם, יכול היה האדם להגיע להשגות גדולות הרבה יותר בתורה הקדושה (שהרי כל אות משמו יתברך היא אינ-ספור צינורות שפע). וזהו שרמזו דוד המלך: "אשרי הגבר אשר תיסרנו **יה** ומתורתך תלמדנו". דהינו, הייסורים/חוסר בהשגות התורה נובעים משם "יה", שהרי אין שמו יתברך שלם, שכן כאמור חסרות אותיות "וה" משמו יתברך (**יהוה**).

ואיך מרגיש האדם את זה? על-ידי "ומתורתך תלמדנו", כאשר הוא לומד בתורה ומגלה שאין לו בה השגות גדולות.

והנה, ידוע ומפורסם ששמו של הקב"ה **יהוה** מרומו בראשי התיבות של הפסוק: "ישמחו השמים ותגל הארץ". ויש לומר, שבשמים גדולתו של הקב"ה היא תמיד ובכל זמן. שהרי, בכל זמן ובכל עת רבבות של מלאכים משבחים אותו, וזהו "ישמחו השמים" – שתמיד יש את אותיות **יה**. ואולם "ותגל הארץ", ראשי התיבות **וה**, הוא רק על "הארץ" – היא ארץ ישראל.

והנה, כאמור, מבואר בזהר, שהמרגלים דברו סרה על ארץ ישראל כיון שידעו שאחרי כניסתם לארץ, שוב לא יוכלו לשמש בנשיאות, ועל-פן רצו להישאר במדבר, שם יוכלו להישאר נשיאים. ואולם, אילו היו המרגלים מתבוננים, שעל-ידי התרחקותם מארץ ישראל, אין שמו יתברך שלם (שהרי "ותגל הארץ" ראשי התיבות **וה**, נשלם רק בארץ ישראל), כי אז היו יכולים להתגבר על יצרם, ולא לדבר סרה על הארץ.

וזהו שהתפלל משה על יהושע: "**יה** יושיעך מעצת מרגלים". דהינו, כאשר תשים לנגד עיניך את שם **יה**, שהוא תצי משם הקב"ה כל עוד שאין ישראל שרויין על אדמתם, כי אז תוכל להינצל ולהיושע מעצת המרגלים. דבר אחר אומר "ערוגת הבשם", הנה ידוע מה שאמרו חז"ל בגמרא (סוטה יז): "דרש רבי עקיבא: איש ואשה שזכו – שכינה ביניהם (**יה**), לא זכו – אש אוכלתן". ופרש רש"י זצ"ל: "שכינה ביניהם – שהרי חלק (הקב"ה)

את שמו, ושכנו ביניהן: **יוד באיש ו-ה"א באשה**. (על-כן, אם) לא זכו – **אש** אוכלתן – שהקב"ה מסלק שמו מביניהן, ונמצאו **אש ואש**. (**איש אשה**).

לפי זה, אומר "ערוגת הבשם", הרי כידוע כלל ישראל ביחד עם ארץ ישראל הם כדמיון איש ואשה, כמאמר הנביא (ישעיה סב): "לא יאמר לך (=כנסת ישראל) עוד עזובה, ולא רצון (=ארץ ישראל) לא יאמר עוד שממה... כי יבעל בחור בתולה יבעלוך בניך". ולכן, נמצא, שכל זמן שישראל שרויין על אדמתם בארץ ישראל, הרי הם כדמיון איש ואשה, ששכינה שרויה ביניהן (יה) בבית המקדש. ועל-כן התפלל משה: "יה יושיעך מעצת מרגלים". דהינו, משה התפלל על יהושע, שיזכור, ששם **יה** שורה על ישראל (בבית המקדש) רק כשהם מצויים בארץ ישראל. (לפי זה מובן גם מדוע לאחר שהסתלקה השכינה הקדושה **נשרף** בית המקדש, כמו שכתוב (איכה ד, יא): "ויצת **אש** בציון ותאכל יסודתיה", כי לאחר סילוק "יה" **מאיש ומאשה** – נשאר **אש אש**, בבחינת "לא זכו – **אש** אוכלתן"). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" (טו' לט')

על מצות ציצית כותב כאן רש"י: "וזכרתם את כל מצות ה'" – המניין (=הגמטריה) של המלה "ציצית" הוא שש מאות (600). ועוד שמונה חוטים, וחמשה קשרים המצויים בכנפות הציצית, שהם יחד שלש עשרה (13), סך-הכל שש מאות ושלוש עשרה (613), כמנין תרי"ג (=613) המצות שבתורה. ועל-כך אומרים חז"ל: כל המקיים מצות ציצית – מעלה עליו (=נחשב) כאילו קיים בכל רגע ורגע את "כל מצות ה'" (תרי"ג מצות).

האלישי"ך הקדוש מוסיף עוד רמז נפלא, ואומר שהתיבות "כל מצות ה'" הם בגמטריה **612**. ומאחר ופאמור יש לנו תרי"ג (=613) מצות שעלינו לקיים, ומצות ציצית היא פמוכן אחת מהן. נמצא, שעל-ידי שהאדם מקיים את מצות ציצית, הוא יבוא לזכור את שאר המצות, שהם **612** מצות.

וזהו שאומר הכתוב: "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'". דהינו, על-ידי "והיה לכם לציצית" – כאשר אתם מקיימים את מצות ציצית, הנה על-ידי כך "וזכרתם" – תזכרו לקיים את "כל מצות ה'" (=612) – את שאר המצות שהקב"ה נתן לנו.

"ויאמר ה' אל משה עד אנה ינאצני..."

הרה"ק רבי יששכר דב בער מראדושיץ זצ"ל, הידוע בשם ה"סבא קדישא", היה קדוש ופרוש, והרבה בתעניות ובסיגופים. נודעה בעיקר עבודתו בטבילתו במקנה, והיה טובל אף בנהרות קפואים ומושלגים. והיה ידוע בדורו כבעל מופת גדול, שרבים נהרו לפתחו.

פעם אחת בא עז פנים אליו, אשר נשא מסוה חסידות על פניו, ועשה עצמו כאילו הוא מאנשי שלומו. וכל זאת, כדי לשחוק על התנהגותו בקדש של ה"סבא קדישא".

היה זה בליל שבת קדש, קודם הקידוש, וה"סבא קדישא" הלך לטבול במקנה, כדרכו בקדש. אותו עז פנים וחצוף, הוציא מחיקו בקבוק חתום יפה, אשר בתוכו הכניס מי רגלים, רח"ל. והיה נראה אותו הבקבוק, במראהו החיצוני, כזין משובח. והוא, בעזות מצח, נגש למשמשי הרב, ואמר להם: הבאתי יין משובח עבור הרבי, וראוי שה"סבא קדישא" יקדש על יין זה.

והנה, כאשר חזר הצדיק מהמקנה, כאשר דרכה כף רגלו על מפתן הבית, הרגיש מיד ברוח קודשו במעשי אותו נבל. מיד עמד ה"סבא קדישא", וצוה למשמשו שיטול מיד את הבקבוק מהשלחן, וצוה עליו לנענעו ולהוציאו מחוץ לבית. וכך עשה אותו שמש, כדברי רבו.

כאשר חזר השמש, אמר ה"סבא קדישא" בקול רם, כדי שישמע אותו חצוף: "כשם שנענעת את הבקבוק, כך ירעדו איברי העז פנים הלז, עם בניו עד שבע דורות". הדבר יצא מפיו הקדוש, ומיד אחזה את אותו בליעל רעדה ופלצות, ולא יכול היה לעמוד על רגליו, והחל לרעוד בכל גופו ללא הפסק, ומיד השליכוהו החוצה, בפקודת הצדיק. וכפי שאמר ה"סבא קדישא": אותו עז פנים נשאר במחלתו עד סוף ימיו, ולבד מזה ירד מנכסיו והיה בזוי ומבוזה כל ימיו בהסר-כל, וגם נתקיים בזרעו מה שאמר הרב, ועד שבע דורות אחריו היו כלם מרעידים, ונקראו בשם "המתנועעים".

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שלח לך אנשים ויטרו את ארץ כנען..."

על הכתוב (דברים א', כב'), "ותקרבון אלי כלכם ותאמרו: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ", אומרים חז"ל הקדושים, שאמנם המרגלים, מצד עצמם, היו צדיקים ופשרים, אך בהיותם שליחים של עם ישראל, שמחשבתם היתה רעה (שהרי ישראל לא האמינו בה', שהבטיח להם את הארץ), הנה המחשבה הרעה הזאת של ישראל השפיעה על השליחים/המרגלים, שידברו סרה על הארץ, למרות שהיו המרגלים צדיקים.

וכפי דבריו הקדושים של המהר"ל מפראג: "באותה שעה פשרים היו (המרגלים). אבל, משנשלחו, והיו שלוחיהם של רשעים, למדו (המרגלים) ממעשיהם, ונעשו כפי המשלחים..."

וכן כותב גם "אור החיים" הקדוש: "אפשר לצד שכונת המשלחים (=ישראל) היתה רעה, תפעיל פועל רע בשליח (=במרגלים), ויחזור להיות 'שלוחו של אדם' – כמותו, ותולד בו תכונה רעה, מה שלא היתה בו קודם". רעיון קדוש זה, שהמשלח משפיע על השליח, מצינו גם בדברי ה"חתם סופר" (שלח לך), אלא שהוא מוסיף גם, שמטעם זה נכשלים שליחי ציבור בימינו. שכן, פונתם הרעה של המשלחים משפיעה עליהם לרעה. וכפי דבריו הקדושים: "נראה לי, דעיקר חטא (ה)מרגלים היתה מחמת פונת השולחים. כי הרבה מפסיד השליח על-ידי פונת המשלח, וכן יארע לשלוחי ציבור בימינו, בעונותינו הרבים".

אם כך, יש לנו לשאול, מהי אשמתם של המרגלים? שהרי למדנו שהיו צדיקים ופשרים, ורק מחמת פונתם הרעה של שולחיהם/בני ישראל, טעו ודברו סרה על ארץ ישראל. אם כן, מדוע שיענשו וימותו על-כך? אלא, אומר ה"חתם סופר", שמטעם זה צוה הקב"ה למשה "שלח לך אנשים" – לך לדעתך (רש"י), כדי שיתכוננו המרגלים ללכת בשליחותו של משה, שהיתה על-פי ה', שאז לא תהיה מחשבתם הרעה של ישראל יכולה להשפיע עליהם.

רעיון קדוש זה מבואר ב"חידושי הרי"ם" (מכתבי החסידים): "המרגלים היו יכולים להציל את נפשם, בכך שיעשו שליחותם רק בשביל שדבר ה' אל משה לאמר 'שלח לך', ולא בשליחותם של בני ישראל, בבחינת (אבות ד', ד'): 'בטל רצונך מפני רצונו', והיו ניצולים גם הם וגם בני ישראל".

ומוסיף ואומר על-כך הרה"ק פינחס פרידמן: ונראה, כי רעיון נשגב זה יסודתו בהררי קדש. שהרי שנינו במשנה (ברכות לד'): "המתפלל וטעה, סימן רע לו. ואם שליח צבור הוא, סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם כמותו". הרי לנו דברים ברורים ומאירים כשמש, שאם האדם פועל על דעת עצמו, ההצלחה או הכשלון שלו, תלויים רק בעצמו. אבל אם הוא שליח צבור, כי אז ההצלחה והכשלון שלו תלויים רק בשולחיו/במי ששלח אותו. (שאם פונתם היתה רעה – יכשל בשליחותו. ואם פונתם היתה לטובה – יצליח), כפי שמפרשת המשנה: "מפני ששלוחו של אדם כמותו".

על-פי האמור נשכיל להבין מה שכתב ה"שפת אמת" (שנת תרל"א), בשם זקנו בעל "חידושי הרי"ם": "...אדוני אבי זקני מורי ורבי זצלה"ה (בעל "חידושי הרי"ם"), (היה) רגיל לומר: גם אדם המקים את מצות בוראו, שנשלח בעולם הזה כדי לעשות רצונו יתברך, נקרא שליח מצוה בודאי".

כלומר, ה"חידושי הרי"ם" מגלה לנו פאן רעיון נשגב ונפלא, שצריכים וחיבים אנו ללמוד ולהפנים בתוכנו תמיד. הנה, למרות שהמרגלים היו אנשים גדולים (במעלתם הרוחנית), כמו שכתוב: "כלם אנשים ראשי בני ישראל המה", ופרש רש"י: "כל (פעם שמוזכרת המלה) 'אנשים' שבמקרא, (מראה על) לשון חשיבות". ובכל זאת, מכיון שהלכו בשליחותם של ישראל, שכונתם היתה רעה, השפיעה אותה פונה עליהם לרעה. (ואילו היו הולכים בשליחותו של מקום/הקב"ה – לא היו נכשלים כלל).

כך ראוי לכל אחד מישראל לזכור תמיד, שהקב"ה שלח אותו לפאן, לעולם הזה, כדי שיעשה את רצונו יתברך. ואם יזכור האדם תמיד, בכל מעשיו, שהוא שליחו של הקב"ה, ויכון לקיים רצונו יתברך – כי אז, כונתו **הטהורה** של המשלח, הוא הבורא יתברך שמו, תשפיע על האדם, כדי שיוכל לעבוד את ה', ולמלא את רצונו בתכלית השלימות. אמן כן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם"

המפרשים עומדים על-כך ששלוש הפרשיות הראשונות, שבהן מוזכר **עמלק** הן: "וישלח", "בשלח" ו"שלח לך". הנה, בפרשה הראשונה, "וישלח" מוזכר **עמלק** (בראשית לו, יב): "ותמנע היתה פילגש לאליפו בן עשו ותלד לאליפו את **עמלק**". בפרשה השנייה, "בשלח", מוזכר **עמלק** (שמות יז, ח): "ויבא **עמלק** וילחם עם ישראל ברפידם". ובפרשה השלישית, פרשתנו, פרשת "שלח לך" (במדבר יג, כט): "**עמלק** יושב בארץ הנגב". ויש לומר, שלא בכדי **עמלק** מוזכר בשלוש פרשיות אלה דוקא, הבאות מהשרש "ש.ל.ח.". ונראה לומר, שכל זה בא לרמוז לנו שצריך לשלח(=לגרש) מקרבנו את **עמלק**, הוא **הס"מ הרשע**, המסמא לנו את העינים, כדי שלא נבחין בין טוב לרע. על-כן צריך להיזהר ממנו מאד. שכן, כך היא דרכו של **עמלק**: בהתחלה הוא בבחינת "תינוק", שלא מזיק, כמו שכתוב בפרשה הראשונה "ותלד...את **עמלק**". וכשאין נזהרים חלילה מה"תינוק" הזה, הוא כבר בא ונלחם בנו, כפי שכתוב בפרשה השנייה: "ויבא **עמלק** וילחם עם ישראל". וכאשר הוא נלחם בנו, ואין אנו מוכנים לקראתו (שהרי חשבנו שתינוק לפנינו) – הנה הוא מצליח לחזור ולשבת בבטחה בקרבנו, ועל-כן כתוב בפרשה השלישית: "**ועמלק** יושב בארץ הנגב". (ולכן, ביום הפיפורים מזהיר אותנו הקב"ה, שצריך לשלח ולגרש את השעיר, הוא עשו, אבי **עמלק**, כמו שכתוב: "והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי...לשלח אתו לעזאזל המדברה").

אמנם יש עצה, כיצד להילחם כנגד **עמלק** כזה, והיא, על-ידי **שנקדש** את הלב ואת העינים לה' יתברך, וכמו שכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם". שכן, יש כאן מידה כנגד מידה: אם אנו נקדש את העינים כאן למטה בעולם הגשמי, יעזרו לנו מלמעלה, בשמים, **לפקוח** את העינים, ולהיזהר מאותו "תינוק", המסמא לנו את העינים, ומבקש לבוא ולשבת בקרבנו, ולשלוט בנו, חלילה. ועוד יש לומר, כי **עמלק** מופיע גם בפרשת "כי תצא" (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך **עמלק**...". אם כן, הפתרון והדרך לנצח את **עמלק**, יצר הרע – הבא אלינו פתינוק ("ותלד...את **עמלק**"), במטרה להילחם בנו ("ויבא **עמלק** וילחם") ולשבת בקרבנו ("**עמלק** יושב בארץ הנגב") – הוא לצאת כנגדו למלחמה ("כי תצא למלחמה"), בבחינת "הבא להורגך – השכם להורגו".

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שנוכל, בעזרתו יתברך, להילחם ולנצח תמיד את **עמלק**, הוא יצר הרע, בזכות שמירת העינים והציאה למלחמה כנגדו – אמן כן יהי רצון. (ר' חי ציון מזרחי הי"ו) "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת..."

על כפל הלשון בפתח פרשת ציצית, אומרים המפרשים: "דבר...ואמרת" – להזהיר גדולים על קטנים, שישמרו מצות ציצית, השקולה כנגד כל תרי"ג המצות שבתורה.

בענין זה מספרים חסידים: האדמורי"ם מבית רוז'ין היו נוהגים לעטוף את התינוקות מבני החדש ומעלה ב"ארבע נפשות". ומעשה ברבי דוד משה מצ'ורטקוב, בנו של רבי ישראל מרוז'ין, כשהיה תינוק. פעם אחת החל לבכות בקולי קולות בעריסתו, ובשום פנים אי-אפשר היה להרגיעו ולהשתיק את בכיו. נבהלה הרבנית ונכנסה לחדר בעלה הצדיק, ליטול ממנו עצה מה לעשות בתינוק, הבוכה ללא הפסק. "לכי נא ובדקי בציציות של הטלית הקטן, שהלבשת היום את הילד" – קרא הצדיק בקול רגוע, ושב לעין בספר שלפניו. מהרה הרבנית אל התינוק, וגילתה, שחוט אחד מן הטלית הקטן, שהלבשה באותו בקר את דוד משה הקטן, נקרע על-ידי ון בולט בקצה העריסה. מיד הסירה הרבנית את הטלית הקטן הפגומה, ועטפה אותו ב-"ארבע נפשות כשרות", וכהרף עין נרגע התינוק, והחל מתוך בעיניו הרכות והטובות. מאותו יום והלאה – מספרים חסידים רוז'ין – קראו לתינוק: "היהודי בעל הציצית", הלא הוא הצדיק רבי דוד משה מצ'ורטקוב. "חז"ל אומרים על מצות ציצית קטן, שמלבד שהציצית שקולה כנגד כל המצות כולן, וכל הלוש ציצית מקיים בכל רגע ורגע תרי"ג מצות, והציצית הקטן הוא בבחינת "אור מקיף" העוטף את האדם שלוּבשו, ומגן עליו מפני החיצונים(=כחות הטומאה), וכן הוא סגולה לזכרון שנאמר: "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'..." **שבת שלום לכל בית ישראל!** **נא לשמור על קדושת הגיליון!**

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עֲרַשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם" (טו' לט')

הגה"ק, בעל ה"בני יששכר", בהקדמתו המפורסמת ל"דרך פקודיך", אומר בשם האריז"ל הקדוש, שכל אחד מישראל חייב לקיים את כל תרי"ג (ג=613) מצות הדאורייתא (=שבתורה), במחשבה דיבור ומעשה, כדי שיוזכה לעשות לעצמו "חלוקא דרבנן", שהוא לבוש של אור לנשמה בעולם העליון. (לבוש זה מורכב מרמ"ח (=248) מצות "עשה" ומשס"ה (=365) מצות "לא תעשה"). ואם לא קיים האדם את כל המצות, חייב הוא לאחר מיתתו להתגלגל שנית ושלישית, ולרדת שוב לעולם הזה, עד שיקיים את כל המצות.

והנה, לכאורה הדבר תמוה. הרי אין לאדם אפשרות לקיים את כל תרי"ג (ג=613) המצות! שהרי יש מצות ששיכות רק לכהן, וישנן מצות ששיכות רק ללוי, או לישראל, ואין לנו אפשרות לקימן. אם כן, לכאורה, נצטרך לחזור בגלגול של כהן או לוי או ישראל כדי להשלים מצות אלו. ומה יש באפשרותנו לעשות כדי להשלים את כל תרי"ג (ג=613) המצות בגלגול אחד?

אומרים חכמי ישראל, שזהו מה שבקש אותו גר, כשאמר לשמאי: "למדני את כל התורה כלה, כשאני עומד על רגל אחת". כלומר, למדני לקיים את כל התורה כלה, את כל מצותיה – "על רגל אחת" – כלומר בפעם אחת, בגלגול אחד (בהיותי בחיים בעולם הזה), כדי שלא אצטרך להתגלגל להיות כהן או לוי, כדי להשלים את המצות שלא יכולתי לקיים בהיותי ישראל.

דחפו שמאי "באמת הבנין" שבידו. שכן, שמאי סבר שבאמת אי-אפשר לקיים את כל המצות בפעם אחת בעולם הזה, אלא צריכים לחזור בגלגול ולהשלים את החסר. אבל כשבא אותו גר להלל, נתן לו הלל עצה נפלאה כדי לא לחזור בגלגול, ואמר לו: "דעלך סני, לחברך לא תעביד (=מה ששנוא עליך – אל תעשה לחברך), וזהו מצות: "ואהבת לרעך כמוך", ו"זו כל התורה כלה" – אמר לו הלל.

ופנות הלל היתה: כאשר האדם מקיים את "ואהבת לרעך כמוך" – לאהוב כל יהודי כמו את עצמו, ובהיותו יודע שכל ישראל ערבים זה לזה, כגוף אחד בלב אחד – ממילא אם חברו מקיים מצוה מסוימת, שהוא לא יכול לקימה, נחשב לו כאילו הוא קיים מצוה זו.

ולמה הדבר דומה? לאדם שמניח תפילין בראשו ובזרועו. וכי שייך לומר שרק היד והראש קימו מצות תפילין, ושאר האיברים לא? ודאי שזה לא נכון! פיון שכל האיברים מחוברים בגוף אחד ובנפש אחת, ולכן נחשב כאילו כל האיברים קימו מצות תפילין.

וכן, כאשר איש ישראל מקבל עליו את "ואהבת לרעך כמוך", אזי נחשבים כל ישראל כאיש אחד, וממילא אם אחד קיים מצוה מסוימת, נחשב כאילו כל ישראל קימו מצוה זו. לכן, אפילו אם האדם אינו כהן, מפל מקום כאשר כהן מקיים מצוה, נחשב הדבר כאילו הוא קיים מצוה זו.

וזהו שאמר הלל לאותו גר: "דעלך סני, לחברך לא תעביד (=מה ששנוא עליך – אל תעשה לחברך) – פיון שעל-ידי מצות "ואהבת לרעך כמוך" תוכל לקיים את כל מצות התורה "על רגל אחת", כלומר בגלגול אחד... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו" (יד' מ')

אמרו חז"ל: "שערי תשובה – לעולם פתוחין" (איכה רפה ג', לה). ואם כך מדוע, לא נתקבלה תשובת יוצאי מצרים, שהתחרטו על שהלכו אחר דברי המרגלים, וקראו: "הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו"? והרי יש כאן ("כי חטאנו") הפרה בחטא ווידוי!

משיב על-כך החכם דוד גולדמן, שהיה מזקני פולין, לאחר מלחמת העולם השנייה: תשובה אמיתית אינה חוזרת

לְעוֹלָם רִיקָם, כִּי שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה לֹא נִנְעָלוּ לְעוֹלָם בְּפָנֵי הַחוּטָאִים. אֲךָ הַתְּנָאֵי הוּא, שְׁהַחוּטָא מְכִיר **בְּחֻטָּאוֹ**, וּמִתְחַרֵּט עָלָיו בְּלֵב שְׁלֵם. אוֹלָם, יוֹצְאֵי מִצְרַיִם, שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם לָמוּת בַּמִּדְבָּר, וְלֹא לְהִיכָנַס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, לֹא הִגִּיעוּ אוֹתָהּ שָׁעָה לְתְּשׁוּבָה אֲמִיתִית. שָׁכֵן, אָמְרוּ: "הִנֵּנוּ וְעֲלֵינוּ אֵל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי **חֻטָּאֵנוּ**". "ה' (אָמַר) כִּי **חֻטָּאֵנוּ**" – אָנוּ לֹא חוֹשְׁבִים כִּךָ! מִשׁוּם כִּךָ, אֵין כָּאֵן תְּשׁוּבָה אֲמִיתִית מֵעוֹמֵק הַלֵּב, דְּבַר שְׁהִיָּה מִתְקַבֵּל בְּשִׁמְיֵם בְּרָצוֹן. וְלָכֵן קוֹרָא אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה, בְּשֵׁם ה': "אֵל תַּעֲלוּ, כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם".
 "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (מֹשֶׁה) עֲלוּ זֶה בִּנְגֹב וְעֲלִיתֶם אֶת הַהָר"

עַל הַפְּתוּב בַּפְּרָשָׁה (יג' י'): "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (מֹשֶׁה) עֲלוּ זֶה בִּנְגֹב וְעֲלִיתֶם אֶת הַהָר", אוֹמֵר "כִּסָּא הַרְחֵמִים", שְׂאִין דְּבַר שְׁלֵם נִרְמָז בַּתּוֹרָה, וּבְפִסּוּק זֶה רְמָז מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל מַעֲשֵׂה נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן, עָלָיו מְסוּפָּר בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית דָּף יט'): פַּעַם אַחַת עָלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרַגֵּל לִירוּשָׁלַיִם, וְלֹא הָיָה לָהֶם מַיִם לְשִׁתוֹת. הִלֵּךְ נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן אֲצֵל הַגְּמוֹן (=אִישׁ דָּת נוֹצְרִי) אַחַד שְׁהִיָּה שֵׁם, וְאָמַר לוֹ: הַלּוֹנִי שְׁתִּים עֲשֶׂרָה מַעֲיָנוֹת מַיִם לְעוֹלֵי הַרְגָלִים, וְאֲנִי אֲתֵן לָךְ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה מַעֲיָנוֹת מַיִם. וְאִם לֹא הָרִינִי נוֹתֵן לָךְ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה כַּכְרִי כֶסֶף. וְקִבַּע לוֹ זִמָּן (אוֹתוֹ הַגְּמוֹן). כִּיִּן שְׁהִגִּיעַ זִמָּנוּ (שֶׁל נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן לְהַחְזִיר, אוֹ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה מַעֲיָנוֹת מַיִם, אוֹ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה כַּכְרִי כֶסֶף), וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, בְּשַׁחֲרִית שְׁלַח לוֹ (הַהַגְּמוֹן לְנִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן): שִׁגַר לִי אוֹ מַיִם אוֹ מַעוֹת שֵׁישׁ לִי בִידְךָ!

שְׁלַח לוֹ (נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן): עֲדִין יֵשׁ לִי שְׁהוֹת בַּיּוֹם. וְכֵן בְּצַהָרִים, וְכֵן בְּמִנְחָה שְׁלַח לוֹ (אוֹתוֹ הַגְּמוֹן): שִׁגַר לִי אוֹ מַיִם אוֹ מַעוֹת! שְׁלַח לוֹ (נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן): עֲדִין יֵשׁ לִי שְׁהוֹת בַּיּוֹם. לְגַלְגַל עָלָיו אוֹתוֹ הַגְּמוֹן, (ו)אָמַר: אֲפֹשֶׁר, כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה לֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, וְעַכְשֵׁיו יָרְדוּ גְשָׁמִים! מִיָּד נִכְנַס אוֹתוֹ הַגְּמוֹן לְבֵית הַמְּרַחֵץ בְּשִׁמְחָה. נִכְנַס נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן לְבֵית הַמְּקַדֵּשׁ כְּשֶׁהוּא עֹצֵב, וְנִתְעַטֵּף וְעָמַד בַּתְּפִילָה, וְאָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיודֵעַ לְפָנֶיךָ שְׁלֹא לְכַבּוֹדִי עֲשִׂיתִי, וְלֹא לְכַבּוֹד בֵּית אֲבָא עֲשִׂיתִי, אֲלֵא לְכַבּוֹדְךָ עֲשִׂיתִי כִּדִּי שְׁהִיָּה מַיִם מְצוּיִין לְעוֹלֵי רְגָלִים. מִיָּד עָלוּ עֵבִים וְיָרְדוּ לָהֶם גְשָׁמִים, עַד שְׁהִיָּה מְלֵאוֹת כָּל הַמַּעֲיָנוֹת (שֶׁל אוֹתוֹ הַגְּמוֹן), וְהוֹתִירוּ. יָצָא אוֹתוֹ הַגְּמוֹן מִן הַמְּרַחֵץ, וְנִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן יָצָא מִבֵּית הַמְּקַדֵּשׁ. כְּשֶׁפָּגְעוּ זֶה בְּזֶה, אָמַר לוֹ (הַהַגְּמוֹן): תֵּן לִי דְמֵי מַיִם יוֹתֵר שֵׁישׁ לִי בִידְךָ! יוֹדֵעַ אֲנִי שְׁאֵלְהִיךָ לֹא הִרְעִישׁ אֶת הָעוֹלָם אֲלֵא בְּשִׁבְלֶיךָ, אֲלֵא (=אוֹלָם) עֲדִין יֵשׁ לִי פִתְחוֹן פֶּה עָלֶיךָ שְׁאוּצִיא מִמֶּךָ מַעוֹתִי, (מִשׁוּם) שְׁכָבֵר שְׁקֵעָה חֲמָה (וְעַבֵּר הַזִּמָּן שְׁקָבְעָנוּ), וּמַיִם בְּרִשׁוֹתֵי יָרְדוּ (=הִגָּשֵׁם יָרַד בְּזִמָּן שְׁלִי, מִשְׁמַע לְאַחַר הַשְּׁקִיעָה). חֲזַר וְנִכְנַס נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן לְבֵית הַמְּקַדֵּשׁ, וְנִתְעַטֵּף וְעָמַד בַּתְּפִילָה, אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹדַע שֵׁישׁ לָךְ אֶהוּבִים בְּעוֹלָמְךָ (וּכְשֵׁם שְׁעֲשִׂיתִי לִי גַם בְּרִאשׁוֹנָה, כִּךָ עֲשֵׂה לִי גַם בְּאַחֲרוֹנָה). מִיָּד (נִשְׁבְּחָה הָרוּחַ) וְנִתְפָּזְרוּ הָעֵבִים, וְזָרְחָה הַחֲמָה. אָמַר אוֹתוֹ הַגְּמוֹן: אֲלֵמְלֵא שְׁנַקְדָּה (=זָרְחָה) חֲמָה, הָיָה לִי פִתְחוֹן פֶּה עָלֶיךָ שְׁאוּצִיא מִמֶּךָ אֶת מַעוֹתֵי... (וּמִסְפָּרַת הַגְּמָרָא) וְלִמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ 'נִקְדִּימוֹן'? שְׁנַקְדָּה (=זָרְחָה) חֲמָה בְּעַבּוּרוֹ.

אוֹמֵר "כִּסָּא הַרְחֵמִים", שְׁכָל זֹאת רָאָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּרוּחַ קוֹדֶשׁוֹ, וְרְמָז עַל-כֵּךָ בְּאוֹמְרוֹ: "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (מֹשֶׁה) עֲלוּ זֶה בִּנְגֹב וְעֲלִיתֶם אֶת הַהָר, וּרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֵהָר הוּא וְאֵת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הַחֹזֵק הוּא הַרְפָּה הַמַּעֲט הוּא אִם רַב".
"נִגְב" – רִאשֵׁי תִיבוֹת **נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן**, "זֶה" גְּמָטְרִיָּה יב', רְמָז ל-יב' (=12) מַעֲיָנוֹת הַמַיִם שְׁלוֹהָה נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן מֵאוֹתוֹ הַגְּמוֹן. "וְעֲלִיתֶם אֶת הַהָר" – אֵין הָר, אֲלֵא יְרוּשָׁלַיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סְבִיב לָהּ", וְזֶה רְמָז לְעוֹלֵי הַרְגָל, שְׁעָלוּ לִירוּשָׁלַיִם. "הַרְפָּה" – רְמָז לְאוֹתוֹ הַגְּמוֹן, שֶׁנִּחְלַשׁ לְאַחַר שִׁירְדוֹ הַגְּשָׁמִים. "הַמַּעֲט" – רִאשֵׁי תִיבוֹת **הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים**, שְׁהִיָּה בִיד נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן, שְׁהֵם "רַב" (=רַבִּים), וּבְזִכּוֹתָם זָכָה שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ גַם "וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם"

אוֹמְרִים חו"ל: "עֵינִים רוֹאוֹת, וְלֵב חוֹמֵד וְכָלִי מַעֲשֵׂה גוֹמְרִים... (כִּךָ בָּאִים לְיַד הָעֵבִירָה בְּפוּעֵל). וְעַל-כֵּן, יִשְׁפִּיל הָאָדָם אֶת עֵינָיו כְּלָפֵי מְטָה. וְזֹאת, כְּפִי שְׂרָמְזָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (בְּרִאשִׁית לַח, כֹּא): "אֵיָה הַקְּדוּשָׁה, הוּא בְּעֵינִים עַל הַדְּרָךְ" – הֵיכֵן הִיא הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הָאָדָם? – "הוּא בְּעֵינִים עַל הַדְּרָךְ", כְּאֲשֶׁר שׁוֹמֵר הוּא אֶת עֵינָיו בְּדְרָךְ...
 מְסוּפָּר עַל הַגָּאוֹן רַבִּי אֱלִיהוּ זצ"ל, שֶׁפָּעַם נָגַשׁ אֵלָיו בַּחֹר מְהִישִׁיבָה, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ רִשׁוֹת לְנִסּוּעַ לְחַתוּנָה שֶׁל קְרוּבוֹ. שָׁאֵל אוֹתוֹ רַבִּי אֱלִיהוּ: "הֵאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁתִּשְׁמַר שֵׁם הַצְּנִיעוּת, וְשִׁלָּא תִהְיֶה שֵׁם שׁוּם תַּעְרוּבַת שֶׁל נָשִׁים וּגְבָרִים?"

הַתְּחִיל הַבְּחוֹר לְגַמְגֵם, וְאָמַר: "אָבִי, אֲנִי וְאֲנִי נֹשֵׁב בְּשִׁלְחָן נְפָרָד, וְ"לִי זֶה לֹא יִזְיק...".
 רַבִּי אֱלִיהוּ הוֹדַעַע בְּשׁוּמְעוֹ אֶת דְּבָרֵי הַתְּלִמִיד, וּמִיָּד עָנָה לוֹ: "אֲנִי כְּבָר לְמַעֲלָה מִגִּיל שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וּבְעֵין אַחַת אֲנִי עוֹר, וְלִמְרוֹת זֹאת, כְּשֶׁאֲנִי עוֹבֵר בְּרַחוּב, אֲנִי מִתְּמַלֵּא פֶחֶד, שְׁמָא אֲכַשֵׁל בְּהַסְתַּכְלוֹת אִסּוּרָה. וְאַתָּה, בַּחֹר צְעִיר, עִם שְׁתֵּי עֵינֵי בֶּשֶׁר אוֹמֵר לִי "לִי זֶה לֹא יִזְיק"!?...!"

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לךְ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת..." (טו' לח')

בכל בקר, סמוך לתפילת שחרית, אנו מתעטפים בטלית גדולה, ומברכים: "אשר קדשנו במצותיו, וצונו להתעטף בציצת".

נשאלת השאלה: מדוע איננו מברכים "להתעטף בטלית"? והלא אנו מתעטפים לתפילה בטלית ולא בציצת! אלא – אומרים חכמי ישראל – בכונה תחילה קבעו אנשי כנסת גדולה, מסדרי הברכות למיניהן, שיברכו על לבישת טלית גדולה, דוקא בברכה "להתעטף בציצת". בכך בקשו ענקי הרוח הקדמונים להדריך כל אדם מישראל, שינהג תמיד באורח חיים של **ענוה וצניעות**, כמו הציציות הקבועות בטלית, והנתונות כל הזמן בשפלות ונגררות תמיד כלפי מטה. ומשום כך אנו מרוממים את הציציות משפלותן, ומברכים עליהן – לומר לך שתכונה זו של **ענוה וצניעות** מבורכת.

ובענין זה אמרו חז"ל במסכת עירובין (יג, עב): "כל המשפיל עצמו, הקדוש ברוך הוא מגביהו. וכל המגביה עצמו, הקדוש ברוך הוא משפילו. כל המחזר על הגדולה, הגדולה בורחת ממנו. וכל הבורח מן הגדולה, הגדולה מחזרת אחריו".

"והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" (טו' לט')

כותב פאן רש"י: וזכרתם את כל מצות ה'" – המנין (=הגימטריה) של המלה "ציצית" הוא שש מאות (600). ועוד שמונה חוטים, וחמשה קשרים המצויים בכנפות הציצית, שהם יחד שלש עשרה (13), סך-הכל שש מאות ושלש עשרה (613), כמנין תרי"ג המצות שבתורה. ועל-כך אומרים חז"ל: כל המקיים מצות ציצית – מעלה עליו (=נחשב) כאילו קיים בכל רגע ורגע את "כל מצות ה'" (תרי"ג מצות).

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם".

על הכתוב: (שמות יז' יא): "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" שואלים חז"ל: וכי ידיו של משה עושות מלחמה, או שוברות מלחמה (=שוברות את כח ישראל במלחמה)? – אלא (עונים חז"ל), לומר לך, שכל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים – היו מתגברים, ואם לאו – היו נופלים.

ידוע ומפורסם מהספרים הקדושים, ש"עמלק" רומז על היצר הרע, המפיל את האדם ברשתו. והנה ידוע, שכאשר האדם נמצא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, הוא אינו צריך לחשוש כל-כך מכוחו של "עמלק" (=היצר הרע), כמו שאמרו חז"ל (סוכה נב'): "אם פגע בך מנוול זה (=היצר הרע) – מושכהו לבית המדרש. אם אבן הוא (=היצר הרע) – (הוא) נימות, (ו)אם ברזל הוא – (הוא) מתפוצץ".

ולכן, עיקר כחו של עמלק הוא כאשר איש ישראל מסתובב בדרךים. או אז האדם צריך שמירה יתרה. וזהו שאמרה התורה הקדושה (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך עמלק... אשר קרף בדרךך" – עיקר הסכנה מצד עמלק הוא "אשר קרף בדרךך" (כאשר הוא "יפגוש" אותך במקרה בדרךך).

אולם אמרו חז"ל: יש עצה אחת להילחם כנגד עמלק זה, הנלחם אתנו בדרךים, והיא על-ידי שנקדש את הלב ואת העינים לה' יתברך, וכמו שכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם".

והנה ידוע מה שכתוב בירושלמי (ברכות ט'): "אמר ר' לוי: ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה" (=הלב והעינים הם שני סרסורי (=מתוכי) עבירה), ועוד ממשיך הכתוב: אומר הקב"ה לאדם (משלי כג, כו): "תנה בני לבך לי, ועיניך

דרכי תצוננה", "אי יהבית לי לבך ועיניך, אַנא ידע שאת לי" – אומר הקב"ה: אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אני יודע שאתה כלך שלי.

ואם כן, נמצא שעיקר עבודתו של איש ישראל הוא להקדיש את לבו ואת שתי עיניו לה' יתברך, כי אז מעיד עליו הקב"ה: "אתה כלך שלי". וזהו שאמרו חז"ל במתק לשונם: "כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה" – "מסתכלין" דוקא, שמקדשים את עיניהם להסתכל רק כלפי מעלה לה'. "ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים" – שמוסרים גם את לבם לה' – "היו מתגברים" על עמלק, הוא יצר הרע.

ולכן חובה קדושה היא לאדם הרוצה לקדש את עצמו, שיזהר ביותר כשהוא מתהלך בחוץ, בדרכים, שלא להסתכל על הנשים ההולכות בפריצות, שכן אמרו חז"ל: "עינים רואות, ולב חומד וכלי מעשה גומרים..." (כף באים לידי העבירה בפועל).

ועל-כן, ישפיל עיניו למטה. ולכך התכונה התורה הקדושה (בראשית לח, כא): "איה תקדשה הוא בעינים על הדרך" – היכן היא הקדושה של האדם? – "הוא בעינים על הדרך", כאשר שומר הוא את עיניו בדרך... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינתס פרידמן)

"כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר, הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה"

אמרו חז"ל: בעון ביזוי תלמידי חכמים – חרבה ירושלים, כפי שנאמר במסכת שבת (קיט'): "לא חרבה ירושלים, אלא בשביל שביוזו תלמידי חכמים... אמר רבי יהודה, אמר רב: כל המבונה תלמיד חכם, אין רפואה למכתו". חרבה מסופר על גדל עונו של המבונה תלמידי חכמים, אבל אחד המקרים הקשים של ביזוי תלמיד חכם ארע לפני כ-460 שנה בעיר סלוניקי, ונכתב על-ידי רבי מרדכי מאושמינא ב'אגרת החלום' הנוראה והמפורסמת, שכתב והשאיר אחריו כצוואה לדורות.

באגרת מסופר על מעשה נורא, באיש בליעל אחד, שהרב יוסף בן לב הוציא פסק דין נגדו. והנה, לאחר מכן, כאשר פגש אותו איש בליעל את המהר"י בן לב ברחוב, עמד וסטר לו על לחיו, לעיני קהל ועדה. ואף אחד מהאנשים שם לא מחה בידו, משום שהיה עשיר גדול, תקיף ואלים.

כאשר הגיע המהר"י בן לב לפני חנות של מוכר בשמים אחד, קרע את בגדיו, ואמר: "שומו שמים על זאת". והנה, באותו לילה נכנס אותו הבשם לחנותו, כשנר בידו, וראה שם עכבר. כאשר נסה להתקרב אליו, התלקחה הסחורה שבחנות, ופרצה דליקה גדולה.

באותה דליקה עלו באש כחמשת אלפים בתים של יהודים, וכמה בתי כנסיות ובתי מדרשות. מספר ההרוגים הגיע ל-314, שהוא כמנין אחד משמותיו של הקב"ה ("שדי").

בהמשך אותה 'אגרת החלום' מספר רבי מרדכי מאושמינא, שבא אליו בחלום איש הדר, בתואר פנים וזקנו מגודל, ואמר לו: 'הנני מגלה לך נסתרים'. תדע לך שאני מהר"י בן לב, ובעת שהייתי בחיים בזה העולם, ישבתי על כסא דין, לשפוט בין איש ובין רעהו. ובאו אלי שני אנשים בדבר איזה משפט, ויצא אחד מהם חיב. ולא רצה אותו האיש לצית לדין, מחמת שהיה איש אלים. אז הזהרתי אותו באזהרה הידועה, ויצאתי לחוץ. ויצא אותו חיב והכה אותי על לחיי. וענני זה תקיף על עצמותי עד היום, ואין לו שום תקומה עד היום. ונגזר עליך, שאתה מיוצאי צאצאיו, לתקן אותו ותהיה לו תקומה על זה...

אז נרתעתי ונשתוממתי, ונשארתי כאבן דומם בערך רבע שעה. לאחר שזה נגע בפני, ואמר לי: "מה זה שתקת?" אז התחלתי לבכות מאד, ואמרתי: "לא ידעתי במה אתקן אותו, כי אין לי ידיעה בייחודים ובכפונות". אז אמר לי המהר"י בן לב: "תדע, שגם נגזר עליך, שתקנה את הספר 'שו"ת מהר"י לב', ותלמד אותו בקביעות, עד שיהיה שגור על פיך, מראשו ועד סופו. אז תהיה תקומה אליו, ויוכל לעלות ממדרגה למדרגה". אמרתי לו: "כמה אלמד התשובות הנ"ל, עד שתהיינה שגורות על פיי?" אמר לי: "לא פחות מארבע שנים..."

(יש לציין, שהחלום הנורא המתואר באגרת, נכתב כמאה וחמישים שנה לאחר ביזוי המהר"י בן לב, שבעקבות אותו ביזוי תלמיד חכם התרחש האסון הגדול על יהדות סלוניקי)...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לךְ אֶל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:21**

עַרְשׁ"ק יח' סיון תשע"ט (21.6.19) bnei-zion.com (ר"ת 21:18) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:35**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם"

על הכתוב, "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם", שואלים חז"ל, מדוע נכתבה המלה "לדרתם" ללא האות ו' הרי, לכאורה, היה צריך להיות כתוב "לדורותם".

אומר על-כך הוהר הקדוש: המלה "לדרתם", החסרה את האות ו', באה לרמוז לנו על "דירתם" של ישראל, כדי לומר לנו כי לציצית יש תפקיד משלים בבית היהודי, בנוסף לתפקיד המזוזה. שכן, המזוזה היא פידוע שמירה ממלאך המות, התיבה "מזוזות" רומזת על 'זו מות'. אולם, במזוזה יש רק שתי פרשיות ("שמע" ו"והיה אם שמע"). על-כן צוה הקב"ה ללבוש ציצית, כדי שיהיו לאדם כל שלש הפרשיות בדירתו, בבחינת (קהלת ד', יב): "והחוט המשלש לא במהרה ינתק".

והנה, כאשר האדם מתעטף בציצית, ויוצא מפתח דירתו שלם, הקב"ה שמת. שכן, המלאך המשחית זו משם, וכך נצל אותו אדם מכל נזק ומכל משחית. כפי שמובא בזוהר (זוהר חדש מדרש רות): "פֶּתַח הַמְּצוּיִן בְּמִזְוָה – אֵין מִזִּיק, ואין שָׁטָן ואין פֶּגַע רַע מִתְקָרֵב אֵלָיו, מִפְּנֵי שֶׁהַקֶּב"ה שׁוֹמֵר הַפֶּתַח. (ו)אֶפִּילוּ בְּשַׁעַר שְׁנֵיתָן רְשׁוֹת לְמִלְאָךְ הַמְּשַׁחֵית לְחַבֵּל, (כְּאֶשֶׁר הוּא) זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֵה שְׁשֵׁם 'שְׂדֵי' (בְּמִזְוָה) עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח (אֵין הוּא נִכְנָס לְאוֹתוֹ בֵּית), כְּדַכְתִּיב: 'ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף'. לפיכך, צריך האדם שיהא תמיד מצוי במצות מזוזה ווהו שכתוב: "לדרתם" – אל תקרא "לדרתם", אלא ל"דירתם" – בשביל דירתו של האדם, שיהיה שם שלם, ויצא מפתח ביתו כשהוא "עטוף" ומוגן בשלש פרשיות – "שמע", "והיה אם שמע" ו"ציצית".

"והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'"

על הכתוב "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'", אומר רש"י: המנין (=הגימטריה) של המלה "ציצית" הוא **שש מאות (600)**. ועוד שמונה חוטים, וחמשה קשרים המצויים בכנפות הציצית, שהם יחד שלש עשרה (13), סך-הכל **שש מאות ושלש עשרה (613)**, כמנין **תרי"ג** המצות שבתורה. ועל-כן אומרים חז"ל: כל המקיים מצות ציצית – מעלה עליו (=נחשב) כאלו קיים בכל רגע ורגע את "כל מצות ה'" (**תרי"ג** מצות התורה).

והנה, על גדל מעלת הציצית מצינו בגמרא (מנחות מד'): "...מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית. שמע שיש זונה (אחת) בפרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים, וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו, הלך וישב על הפתח (=פתח ביתה). נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה לה: יכנס. נכנס. הציעה לו שבע מטות – שש של כסף ואחת של זהב. ובין כל אחת ואחת סלם של כסף, ועליונה של זהב. ועלתה וישבה על גבי העליונה (כשהיא) עירומה. ואף הוא עלה לישוב עירם כנגדה. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו.

נשטט וישב על גבי קרקע. ואף היא נשטטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו: גפה של רומי (=נשבעה בחיי המלך הרומאי), שאין אני מניחתך, עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה (=לשון שבועה), שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת צוה אלהינו וציצית שמה. וכתוב בה, "אני ה' אלהיכם" (במדבר טו), שתי פעמים – אני הוא שעתידי לפרע, ואני הוא שעתידי לתן שכר. ועכשיו נדמו עלי כארבעה עדים. אמרה לו: העבודה, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם בית מדרשך שאתה לומד בו תורה. כתב ונתן בידה. עמדה וחלקה כל נכסיה – שליש למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות (=סדינים), ובאה לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה הכתב מידה ונתנה לו. אמר לה, לכי זכי במקחך. אותן

מצעות שהציעה לו באסור – הציעה לו בהתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה".
 (לפני קריאת שמע, וכן כשיאמר... מארבע כנפות כל הארץ, יקבץ כל ארבע כנפות הטלית, ויאחזם בידו
 השמאלית, כנגד הלב שהוא בשמאל, ותעשה כך עד שתאמר 'ודבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים לעד'.
 (בן איש חי, הלכות שנה ראשונה, פרשת שמות)

והטעם לכך ששמים את ארבע הציציות כנגד הלב הוא כיון שמספר החוטים בארבע כנפות הציצית הוא לב'
 (8=32 כפול 4). והרי כל המקיים מצות ציצית כאילו קיים בכל רגע ורגע את כל מצות התורה, והתורה, היא
 בבחינת ה"לב" המחיה את כל הגוף בכל רגע ורגע. ידוע שהתורה מסתיימת באות ל' "...לעיני כל ישראל",
 ומתחילה באות ב' "בראשית ברא..." אותיות המצטרפות למלה "לב" – כדי לרמוז לנו שכשם שאין להפסיק
 את הלמות הלב בגופנו אפילו למשך שנה אחת, כך איננו רשאים להפסיק כל ימי חיינו את לימוד התורה.
 "ותשא כל העדה ויתנו את קולם, ויבכו העם בלילה ההוא" (יד' א')

אומרים חז"ל: כל ישראל, דהינו ששים רבוא איש, התחילו לבכות בקול, ואמרו: הנה אנו הולכים ליפול בידי
 יושב הארץ. ואז כלם געו בבכי. אמר להם הקב"ה: אתם בוכים בכיה של חינוך, חייכם שאקבע הלילה הזה (שהיה
 ליל תשעה באב) ליום בכיה לדורות.

באותה שעה נגזרה הגזירה, שיחרבו ביום הזה בית המקדש הראשון ובית המקדש השני. וכן, מאותו ליל תשעה
 באב ואילך, במשך כל ארבעים השנים, היו מתים הרבה אנשים בכל תשעה באב. וכך היה: ערב תשעה באב היה
 משה מכריז בכל המחנה, שיצאו כלם ויחפרו קברים לעצמם וישכבו שם, שלא יהיה מי שיקברם. ולמחרת, ביום
 תשעה באב, היה מוציא פרוזים, שכל מי שנשאר בחיים, יצא מקברו.

וכל אותם אלו שמתו, מיתתם היתה כמו מיתת המרגלים, שהיתה תולעת יוצאת מטבורם ונכנסת לפיהם והיתה
 הורגת אותם. וגזירה רעה זו ארכה שלשים ושמונה שנים, עד תום כל הדור שהיו בני עשרים ועד ששים שנה.
 ומאחר והיו שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים איש, הרי נמצא שמתו כל ליל תשעה באב בין
 חמשה עשר לששה עשר אלף איש.

ובשנה האחרונה, שהיתה שנת הארבעים, נכנסו כלם לקבריהם כבכל שנה, בידיעה שהם הולכים למות.
 וכשהאיר היום, יצאו כלם חיים. והיו תמהים ואומרים, שמא טועים הם ביום, ואולי אין זה יום תשעה באב...
 ובלילה השני נכנסו שוב לתוך קבריהם, בגלל הספק (וכך עשו עד ט"ו באב), וכשראו שאינם מתים, והלבנה
 במילואה (ב-ט"ו בחדש הלבנה מלאה), הבינו שהקב"ה בטל את הגזירה, ועשו אותו היום ליום טוב, והוא יום
 ט"ו באב.

"מראשית ערסתיכם תתנו לה" (טו' כא)

הגאון רבי משה סופר, בעל ה"חתם סופר", הרבה לכתוב ברבים על חשיבות חינוך הילדים הרבים לתורה וליראת
 שמים. בין השאר, היה דורש על הכתוב שלפנינו: "מראשית ערסתיכם תתנו לה" – בעוד ילדכם נמצא
 בראשית חייו ומוטל בעריסה, דאגו נא לנטוע בלבם אהבת תורה ויראת שמים, ואל תדחו זאת לעתיד קרוב או
 רחוק! כי בחינוך הילדים תופס הפלל "יפה שעה אחת קודם", וככל שמקדימים לפעול ולהשפיע על הילד הרך,
 גדל הסיכוי שהחינוך יניב פרי הילולים לשם ולתפארת.

"וראיתם אתו..."

ב-ג' חול המועד סכות, הרגיש הגאון רבי אליהו מוילנא, שקרובה שעת פטירתו מן העולם. ואף שחש אותה
 שעה חולשה יתרה, אחז בשארית כוחותיו בארבע כנפות ציציותיו, ואמר: כתוב בתורתנו הקדושה: "וראיתם אתו
 וזכרתם את כל מצות ה'", ושנינו (=ולמדנו) בירושלמי ברכות (א', ב'): "וראיתם אתם" לא כתוב כאן, אלא –
 "וראיתם אתו" (=את הקב"ה) – להגיד, שכל המקיים מצות ציצית, זוכה ורואה את פני השכינה בעת פטירתו.
 הגאון פרוץ בבכי מר, ושפתיו לחשו: מה קשה עלי הפרידה מהעולם הזה. שפן, בשכר פרוטות (מחיר "ציצית
 קטן") אדם זוכה לקבל פני השכינה, ואילו בעולם האמת, שאני עובר אליו עתה, אפילו ירתום האדם את כל
 כוחותיו, לא יוכל להשיג שכר מצות "ציצית קטן", שבעולם הזה.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!